

درباره سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
۳. ارزیابی احکام قانونی مرتبط
(ویرایش اول)

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۳۷۲۲
خردادماه ۱۳۹۳

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده.....	۱
مقدمه.....	۱
۱. سابقه احکام متناظر با بندهای سیاست کلی.....	۲
۲. جمع‌بندی نتایج و یافته‌ها.....	۸۵
منابع و مأخذ.....	۱۰۵

درباره سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی

۳. ارزیابی احکام قانونی مرتبط

(ویرایش اول)

چکیده

بررسی حاضر برای پاسخ به این پرسش تدوین شده است که بندهای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی پیش از این چه سابقه‌ای در قوانین کشور داشته‌اند و وضعیت اجرا یا عدم اجرا یا قوانین معارض آنها چگونه است؟ این گزارش نشان می‌دهد گرچه تعداد اندکی از بندهای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ارجاعات زیادی در قوانین موجود کشور ندارند، اما متناظر با اکثر بندها، پیشینه قانونی زیادی به‌ویژه در سال‌های اخیر و قانون برنامه پنجم توسعه وجود دارد. در حدود ۸۰ درصد موارد نیز احکام قانونی پیشین با عدم اجرای کامل (به دلایل مختلف، موجه و غیرموجه) مواجه بوده‌اند. در باقی موارد تعارض‌ها و خلأهای قانون موجب عدم تحقق هدف قانونگذار شده است که این موارد مستلزم اصلاح و تکمیل قوانین مشخصی است. بنابراین اولویت، اصلاح نگاه قوه مقننه به روش حل مسائل کشور و محور قرار دادن نظارت مؤثر و بی‌اغماض بر احکام قانونی موجود و رفع موانع تحقق آن است. تغییر شیوه نگارش و تکلیف قانونی امور نیز از دیگر پیشنهاد‌های این گزارش است.

مقدمه

پس از درخواست نایب رئیس محترم مجلس شورای اسلامی و کمیسیون ویژه حمایت از تولید و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم، دبیرخانه اقتصاد مقاومتی مرکز پژوهش‌ها موظف شد با همکاری دفاتر پژوهشی مرکز، تحلیلی از سوابق قانونی مرتبط با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی تهیه و در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار دهد. البته قرار دادن قوانین موجود به عنوان نقطه عزیمت ارزیابی نیازمندی‌های سیاست کلی اقتصاد مقاومتی تنها یکی از رویکردهایی است که می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد. این رویکرد گرچه مفید است اما نقاط ضعفی نیز دارد، از جمله آنکه عمدتاً به ردیابی مستقیم و صریح بندهای اقتصاد مقاومتی محدود می‌شود. به عنوان یک رویکرد جایگزین می‌توان نقطه عزیمت ارزیابی را شناسایی لوازم، برنامه‌ها و موانع هر یک از

بندهای سیاست اقتصاد مقاومتی قرار داد و آنگاه بررسی کرد که تا چه میزان بستر قانونی برای اجرای برنامه‌های ذیل هر بند و رفع موانع مربوط وجود دارد. اما در این مرحله آنچه مورد درخواست مجلس شورای اسلامی بود، محوریت خود بندهای سیاست کلی اقتصاد مقاومتی و شناسایی احکام قانونی مرتبط با آن بود.

گزارش حاضر در دو بخش تهیه شده است:

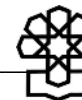
بخش نخست که در قالب جدول تفصیلی نشان داده است که متناظر با هر یک از بندهای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی چه احکام قانونی مهمی وجود داشته و وضعیت اجرا یا عدم اجرای آن و احتمالاً قوانین معارض آن چگونه است. روشن است که به دلیل وسعت و پراکندگی قوانین اقتصادی کشور، در ویرایش نخست گزارش، تنها قوانین برجسته در هر حوزه مورد بررسی قرار گرفته است.

بخش دوم گزارش، تحلیلی است برگرفته از نتایج جدول بخش نخست که نکات اصلی مورد نظر در اجرای سیاست‌های کلی مذکور است. تحلیل سابقه قوانین نشان می‌دهد قوه مقننه کشور به مشکلاتی در رویکرد خود به شیوه قانون‌نویسی و ضعف نظارت مؤثر مبتلاست که موجب اثربخشی بسیار اندک قوانین پیشین در حوزه‌های مرتبط با اقتصاد مقاومتی شده است.

لازم به ذکر است با توجه به ماهیت بندهای «۲۰» تا «۲۲» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که ناظر به حوزه فرهنگ‌سازی، گفتمان‌سازی و رصد برنامه تحریم‌ها بود، احکام قانونی قابل توجهی در تناظر با آنها شناسایی و در جدول، ارائه نشده است.

۱. سابقه احکام متناظر با بندهای سیاست کلی

در جدول ذیل متناظر با هر یک از بندهای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، مهمترین احکام قانونی موجود مشخص شده و در ستون‌های مقابل، آسیب‌شناسی اجمالی دفاتر مرکز پژوهش‌ها از دلیل اصلی عدم تحقق مفاد قانون ذکر شده است. در ستون پایانی پیشنهاد دفاتر مرکز پژوهش‌ها درخصوص شیوه مواجهه مجلس شورای اسلامی با مشکل مذکور در عدم تحقق قانون بیان شده است.

جدول پیشینه قانونی بندهای سیاست کلی اقتصاد مقاومتی

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
بسترسازی ایجاد نظام مهندسی صنعت به شکل خودانتظام توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت			*	ماده (۱۵۳) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱» ^۱
نظارت بر اجرای کامل قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار و مشارکت دادن بیشتر بخش خصوصی در امر اصلاح یا حذف مقررات بازدارنده، بخشنامه‌ها، رویه‌های اجرایی و...			*	مواد (۲)، (۳)، (۱۱)، قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار ^۲	بند «۱»
بازنگری در فرآیند واگذاری مالکیت و مدیریت در فعالیتهای گروه یک و دو ماده (۲) قانون مذکور			*	بندهای «الف» و «ب» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ^۴	بند «۱»

۱. تأمین شرایط و فعالسازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقای درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط.
  ۲. ماده (۱۵۳) - به‌منظور تحریک بیشتر تشکلهای صنفی - حرفه‌ای غیردولتی فعال در بخش صنعت و معدن و استفاده از این تشکلهای در پیشبرد برنامه‌ها و سیاستگذاری‌ها، دولت مجاز است جهت بسترسازی برای این تشکلهای متناسب با اهداف راهبرد صنعتی، برای ایجاد نظام مهندسی صنعت به شکل خودانتظام فقط با استفاده از منابع بخش‌های غیردولتی، اقدام لازم را به عمل آورد.
  ۳. ماده (۲) - دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب‌وکار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاق‌ها و آن دسته از تشکلهای ذیربطی که عضو اتاق‌ها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.
  - ماده (۳) - دستگاه‌های اجرایی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرایی، نظر تشکلهای اقتصادی ذیربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.
  - ماده (۱۱) - شورای گفتگو با ترکیب و تبصره‌های مصرح در ماده (۷۵) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران پس از پایان مدت آن قانون استمرار می‌یابد. وظایف و اختیارات شورای گفتگو به شرح ذیل است:...
  ۴. ماده (۳) - قلمرو فعالیتهای اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:
- الف) مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاههای اقتصادی که موضوع فعالیت آنها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیردولتی، به هر نحو و به هر میزان ممنوع است.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	عدم اجرای کامل قانون	نیاز به اصلاحات قانونی	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	
تصویب و اجرای کامل لایحه اصلاح قانون بخش تعاونی	*			بندهای «الف» و «ح» ماده (۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی ^۱
اجرای کامل قانون بهبود مستمر فضای کسب‌وکار	*			بند «د» ماده (۹۱) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی ^۲

ب) دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثنای راه و راه‌آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید.

۱. ماده (۹) - به‌منظور افزایش سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور به بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) تا پایان سال ۱۳۹۳، دولت موظف است اقدامات زیر را معمول دارد:

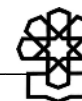
الف) سند توسعه بخش تعاون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری... که در آن مجموعه راهکارهای نیل به سهم بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) و مسئولیت هر یک از دستگاه‌ها تعیین شده باشد، تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران تقدیم می‌شود. این سند باید مبنای تدوین بودجه‌های سالیانه قرار گیرد.

ح) وزارت تعاون موظف است در جهت حذف مداخله دولت در امور اجرایی و مدیریتی تعاونی‌ها و بهبود سیاست‌های توسعه بخش، با همکاری اطاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون، نسبت به بازنگری در قوانین و مقررات حاکم بر بخش تعاونی اقدام و لوایح مورد نیاز را به هیئت وزیران پیشنهاد نماید.

۲. ماده (۹۱) - به‌منظور تأمین شرایط هرچه مساعدتر برای مشارکت و مسئولیت‌پذیری بخش غیردولتی در فعالیت‌های اقتصادی:

د) اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اطاق تعاون موظفند در ایفای نقش قانونی خود به‌عنوان مشاور سه قوه، سازوکار لازم برای ساماندهی و هماهنگی تشکلهای اقتصادی و کسب نظرات فعالان اقتصادی را فراهم نموده و با کمک به ایجاد فضای تعامل سازنده بخش خصوصی با ارکان حکومت، در مسائل اقتصادی پیشنهاد‌های کارشناسانه لازم را ارائه نمایند. در این راستا، اطاق‌ها موظفند با تأسیس واحد پایش و پیگیری اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی، گزارش‌های منظم لازم را به شورای عالی اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی تقدیم نمایند و همچنین پیش‌نویس قانون «ایجاد فضای مساعد کارآفرینی و رفع موانع کسب‌وکار» را تهیه و ارائه کنند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تفکیک قواعد حاکم بر کارگاه‌ها و کارگران (ساعات کار، تعطیلات، طبقه‌بندی مشاغل و...)، به تناسب بخش اقتصادی (کشاورزی، صنعت، خدمات)، تعداد کارگران و ابعاد کارگاه ^۲		*		مواد (۱) و (۵) قانون کار ^۱	بند «۱»
۱. رفع تعارض میان قانون اصلاح قانون معادن و قوانین و مقررات مربوط به منابع طبیعی و محیط زیست ۲. هماهنگی بیشتر وزارت صنعت، معدن و تجارت با سازمان منابع طبیعی و محیط زیست برای اصلاح برخی از قوانین و بخشنامه‌ها		*		کلیه مواد مرتبط با قانون معادن	بند «۱»
تغییر «اجازه» به «تکلیف» و تغییر نحوه تکلیف به نحو سازگار با منافع نهادهای کارگزار و نظارت بر اجرای کامل حکم			*	ماده (۱۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۳	بند «۱»

۱. ماده (۱) - کلیه کارفرمایان، کارگران، کارگاه‌ها، مؤسسات تولیدی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی مکلف به تبعیت از این قانون می‌باشند.

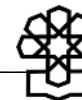
ماده (۵) - کلیه کارگران، کارفرمایان، نمایندگان آنان و کارآموزان و نیز کارگاه‌ها مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

۲. هرچند مواد (۱۸۸)، (۱۹۰) و (۱۹۱) قانون کار به ترتیب اشخاص مشمول قانون استخدام کشوری و نیز کارگاه‌های خانوادگی، برخی کارگران خدماتی، صیادان، کارکنان حمل‌ونقل و البته کارگاه‌های کوچک‌تر از ۱۰ نفر برحسب مصلحت موقتاً از شمول قانون کار معاف داشته و آنها را موکول به آیین‌نامه‌های خاصی کرده است که توسط شورای عالی اشتغال تدوین و به تصویب هیئت وزیران برسد، اما با گذشت سال‌ها، هنوز بسیاری از آیین‌نامه‌های مذکور تصویب نشده است.

۳. ماده (۱۹) - به منظور افزایش تولید و ایجاد اشتغال، بانک‌های غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری خصوصی و همچنین صندوق‌های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی (بخشی - شهرستانی - استانی - ملی - تخصصی و محصولی) مجازند برخی از پروژه‌ها از قبیل احداث گلخانه‌ها، مجتمع‌های گلخانه‌ای، دامپروری، شیلاتی، تولید قارچ، گیاهان دارویی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و مراکز تحقیقاتی خصوصی را پس از اخذ مجوزهای لازم از وزارت جهاد کشاورزی و یا سازمان‌های تابعه با استفاده از منابع داخلی خود و همچنین در صورت نیاز، حساب ذخیره ارزی (برای مصارف ارزی براساس ارقام مندرج در بودجه‌های سنواتی) اجرا نموده و به یکی از روش‌های «فروش به قیمت تمام شده» و یا «اجاره به شرط تملیک اعیانی» به متقاضیان با اولویت فارغ‌التحصیلان بیکار بخش کشاورزی واگذار نمایند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون	
تغییر نحوه تکلیف حکم قانونی به نحوی که با منافع نهادهای کارگزار همسو باشد و نظارت بر حسن اجرای آن			*	بند «م» ماده (۱۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱
تصویب قوانین مرتبط با توسعه کارآفرینی سبز و حمایت از سرمایه‌گذاری در زمینه محیط زیست و ایجاد مشاغل سبز	*			بند «۱»
تصویب طرح یکفوریتی «حمایت از مالکیت صنعتی» در دستور کار مجلس		*		بند «۲» ^۲ نقشه جامع علمی کشور (راهبرد کلان ۱، اقدامات ملی ۵ و ۷) ^۳

۱. ماده (۱۹۴) - دولت مکلف است به منظور بهبود وضعیت روستاها در زمینه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، راهبری، نظارت و هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی، ارتقای سطح درآمد و کیفیت زندگی روستائیان و کشاورزان و کاهش نابرابری‌های موجود بین جامعه روستایی، عشایری و جامعه شهری، حمایت لازم را از اقدامات زیر به عمل آورد:
- (م) سرمایه‌گذاری مشترک با بخش‌های غیردولتی تا سقف چهل‌ونهم درصد (۴۹٪) در چارچوب سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی و از طریق شرکت مادر تخصصی «حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی» و شرکت مادر تخصصی «مدیریت منابع آب ایران»، در زمینه توسعه کشاورزی با فناوری نوین، اقتصادی و بهره‌ور و طرح‌های زیربنایی و نوپدید در بخش‌های کشاورزی و منابع آب و توسعه مناطق روستایی و جوان‌سازی بافت جمعیتی مناطق روستایی و عشایری.
۲. پیشسازی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقای جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه.
۳. راهبرد کلان ۱- اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام بخشیدن به آنها و هماهنگ‌سازی نظام تعلیم و تربیت، در مراحل سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان؛ راهبرد ملی: ... ۵. بازنگری، اصلاح، یکپارچه‌سازی، ساده‌سازی و روزآمد کردن قوانین و مقررات نظام علم و فناوری کشور؛ اقدامات ملی: ... ۵. ثبت و اعتبارسنجی مالکیت فکری در حوزه علم و فناوری در قوه مجریه: ... ۷. ایجاد نظام ثبت اختراع امتحانی (اثباتی) در حوزه‌های اولویت‌دار؛

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
				قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری (مواد (۱۳) و (۵۲)) ^۱	
جایگزینی سیاست اعتبار مالیاتی با نرخ صفر به جای معافیت‌های قانونی مالیاتی برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان		*		ماده (۱۱۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲ مواد (۱۴۴) و (۱۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم ^۳	بند «۲»
تخصیص اعتبارات لازم به امور پژوهشی در قوانین بودجه سالیانه و ارائه گزارش عملکرد تحقیقاتی کشور به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس			*	بند «ه» ماده (۱۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴	بند «۲»

۱. ماده (۱۳) - پس از قید تاریخ تقاضا، اداره مالکیت صنعتی اظهارنامه را از نظر انطباق با شرایط مندرج در این قانون و آیین‌نامه آن، بررسی خواهد کرد و در صورت تشخیص انطباق، اقدام لازم را برای ثبت اختراع انجام می‌دهد. در غیر این صورت اظهارنامه را رد و مراتب را به متقاضی ابلاغ می‌کند.

ماده (۵۲) - تصدی امور مربوط به مالکیت صنعتی و همچنین نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان جهانی مالکیت معنوی و اتحادیه‌های مربوط به کنوانسیون‌های زیربط به عهده سازمان ثبت اسناد و املاک کشور است. ثبت کلیه موضوعات مالکیت صنعتی، اعم از اختراع، علامت، علامت جمعی، طرح صنعتی نیز توسط اداره مالکیت صنعتی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور انجام می‌شود. در مواردی که مراجع دیگر به موجب قانون اقدام به بررسی و ثبت می‌نمایند در صورتی از حمایت‌ها و امتیازات مذکور در این قانون بهره‌مند می‌شوند که حسب مورد مالکیت یا اختراع آنها در اداره مالکیت صنعتی به ثبت رسیده باشد.

۲. ماده (۱۱۹) - دولت موظف است در راستای هدفمندسازی معافیت‌های مالیاتی و شفاف‌سازی حمایت‌های مالی اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف) جایگزینی سیاست اعتبار مالیاتی با نرخ صفر به جای معافیت‌های قانونی مالیاتی

۳. ماده (۱۴۴) - جهیزیه منقول و مهریه اعم از منقول یا غیرمنقول و جوایز علمی و بورس‌های تحصیلی و همچنین درآمدی که بابت حق اختراع یا حق اکتشاف عاید مخترعین و مکتشفین می‌گردد به‌طور کلی و نیز درآمد ناشی از فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی مراکزی که دارای پروانه تحقیق از وزارتخانه‌های ذیصلاح می‌باشند به مدت ده سال از تاریخ اجرای این اصلاحیه طبق ضوابط مقرر در آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید از پرداخت مالیات معاف می‌باشد.

ماده (۱۴۸) - هزینه‌هایی که حائز شرایط مذکور در ماده فوق می‌باشد به شرح زیر در حساب مالیاتی قابل قبول است: ... ۸. هزینه‌های تحقیقاتی، آزمایشی و آموزشی، خرید کتاب، نشریات و لوح‌های فشرده، هزینه‌های

بازاریابی، تبلیغات و نمایشگاهی مربوط به فعالیت مؤسسه، براساس آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می‌رسد.

۴. ماده (۱۶) - دولت مجاز است به‌منظور دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه پنجم، اقدامات زیر را انجام دهد:

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تخصیص منابع مالی (به صندوق نوآوری و شکوفایی) و هماهنگی بین دستگاه‌های متولی در اجرای قانون و همچنین ایجاد تغییراتی در قانون و آیین‌نامه‌های مربوطه			*	قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات (ماده (۵) و (۱۲)) ^۱	بند «۲»
انجام اقدامات لازم برای عضویت در سازمان تجارت جهانی به‌منظور افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان	*			بند «و» ماده (۱۰۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۲»
۱. اجرای پروتکل کارتاها و قانون الحاق به پروتکل ۲. رفع ایرادات آیین‌نامه اجرایی به‌منظور تسریع در اجرای قانون ۳. تدوین قوانین و دستورالعمل‌های مکمل درخصوص کنترل واردات و تولید محصولات غیرزنده تراریخته و برچسب‌گذاری محصولات ورودی به بازار	*		*	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی ^۳	بند «۲»
۱. بازنگری و به‌روزرسانی سند	*		*	سند ملی راهبردهای زیست‌فناوری	بند «۲»

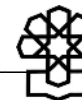
هـ) به‌منظور افزایش سهم تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی، سالیانه به میزان نیم درصد (۰/۵٪) افزایش یافته و تا پایان برنامه به سه درصد (۳٪) برسد. در این راستا منابع تحقیقات موضوع این بند را هر سال در بودجه سنواتی در قالب برنامه‌های خاص مشخص نموده و نیز در پایان سال گزارش عملکرد تحقیقاتی کشور موضوع این بند را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند.

۱. ماده (۵) - به‌منظور کمک به تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات و شکوفاسازی و کاربردی نمودن دانش فنی...، صندوقی تحت عنوان صندوق نوآوری و شکوفایی وابسته به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و زیر نظر رئیس شورا تأسیس می‌شود... به‌منظور تأمین منابع مالی صندوق، دولت موظف است از سال سوم به بعد در لایحه بودجه، حداقل نیم درصد (۰/۵٪) از منابع بودجه عمومی خود را جهت کمک به این صندوق در نظر بگیرد.

ماده (۱۲) - گزارش نحوه اجرای این قانون هر شش ماه یک بار توسط دبیرخانه شورا تهیه و به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

۲. ماده (۱۰۴) - ... (و) دولت موظف است ضمن ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی، نسبت به آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان توسعه تجارت جهانی (WTO) اقدام قانونی نماید.

۳. ماده واحد - به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به پروتکل ایمنی زیستی ملحق شود و اسناد مربوط را مبادله نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. ارزیابی کامل شاخص‌های زیست‌فناوری ۳. تخصیص اعتبارات برای توسعه زیست‌فناوری					
ایجاد زیست‌بانک ذخیره‌ای ملی و مدیریت این موضوع از طریق تشکیل شبکه بانک‌های ژنی کشور			*	ماده (۹) راهبردهای زیست‌فناوری ^۱	بند «۲»
۱. تأمین منابع برای کسب سه درصد از بازار جهانی مربوط به زیست‌فناوری و شفاف‌سازی و اعلام منابع تخصیصی ۲. اصلاح و به‌روزرسانی «سند ملی زیست‌فناوری»			*	نقشه جامع علمی کشور (اهداف بخشی نظام علم و فناوری - بند «۸») ^۲ مصوبه تشکیل ستاد توسعه زیست‌فناوری (مواد (۴) و (۵)) ^۳	بند «۲»
۱. ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و صنایع فضایی ۲. حفظ و نگهداری از موقعیت‌های مداری کشور			*	ماده (۴۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴	بند «۲»

۱. ماده (۹) - نظر به اهمیت و ضرورت ایجاد زیست‌بانک مرکزی ایران در حفظ تنوع زیستی و ژنتیکی دبیرخانه شورای عالی آموزش، پژوهش و فناوری با تشکیل کارگروه ویژه مرکب از همه دستگاه‌های اجرایی که به نحوی در تشکیل مجموعه یا بانک‌های ژنی و سلولی خاص فعالیت داشته و دارند سازوکارهای لازم را برای ایجاد زیست‌بانک ذخیره‌ای ملی فراهم آورده و این موضوع را از طریق تشکیل شبکه بانک‌های ژنی کشور مدیریت نماید.

۲. ۸. تثبیت جایگاه کشور در: علوم و فناوری‌های حوزه نفت و گاز به‌منظور دستیابی به نقش محوری در منطقه؛ فناوری اطلاعات به‌منظور کسب جایگاه اول در حوزه علم و فناوری در جهان اسلام؛ فناوری زیستی به‌منظور کسب ۳ درصد از بازار جهانی مربوطه؛ فناوری‌های نانو و میکرو به‌منظور کسب ۲ درصد از بازار جهانی مربوطه.

۳. ماده (۴) - دولت موظف است منابع لازم را برای سرمایه‌گذاری و کسب ۳ درصد سهم بازار جهانی زیست‌فناوری (مصرح در اهداف نقشه جامع علمی کشور) تأمین نماید. «ستاد» موظف است با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، کل منابع تخصیصی کشور به حوزه زیست‌فناوری را شفاف‌سازی و اعلام نماید.

ماده (۵) - «ستاد» موظف است متناسب با تحولات داخلی و بین‌المللی این حوزه و به‌منظور دستیابی به اهداف نقشه جامع علمی کشور، اقدامات لازم را برای اصلاح و به‌روزرسانی «سند ملی زیست‌فناوری» انجام دهد و برای تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه نماید.

۴. ماده (۴۷) - نظر به اهمیت روزافزون توسعه بخش فضا و دستیابی به علوم و فناوری‌های نوین در راستای تأمین نیازهای کشور به کاربرد و خدمات فضایی، دولت می‌تواند اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف) بسترسازی و انجام حمایت‌های لازم به‌منظور ایجاد و توسعه زیرساخت‌ها و صنایع مرتبط با طراحی، ساخت، آزمایش، پرتاب و بهره‌برداری از سامانه‌های فضایی ماهواره، ماهواره‌بر و ایستگاه‌های زمینی

ب) حفظ و نگهداری از موقعیت‌های مداری متعلق به جمهوری اسلامی ایران و پیش‌بینی تمهیدات لازم برای ایجاد زیرساخت‌ها و اجرای پروژه‌های ماهواره‌ای ملی در راستای حفظ نقاط پادشده

بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی	احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون		
		عدم اجرای کامل قانون	نیاز به اصلاحات قانونی	خلاً (کاستی) قانون مطلوب
بند «۲»	ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	*		۱. ایجاد و توسعه شبکه ملی اطلاعات و تحقق اهداف تکلیف شده

۱ ماده (۴۶). به‌منظور بسط خدمات دولت الکترونیک، صنعت فناوری اطلاعات، سواد اطلاعاتی و افزایش بهره‌وری در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نسبت به ایجاد و توسعه شبکه ملی اطلاعات و مراکز داده داخلی امن و پایدار با پهنای باند مناسب با رعایت موازین شرعی و امنیتی کشور اقدام و با استفاده از توان و ظرفیت بخش‌های عمومی غیردولتی، خصوصی و تعاونی، امکان دسترسی پرسرعت مبتنی بر توافقنامه سطح خدمات را به صورتی فراهم نماید که تا پایان سال دوم کلیه دستگاه‌های اجرایی و واحدهای تابعه و وابسته و تا پایان برنامه، شصت درصد (۶۰٪) خانوارها و کلیه کسب‌وکارها بتوانند به شبکه ملی اطلاعات و اینترنت متصل شوند. میزان پهنای باند اینترنت بین‌الملل و شاخص آمادگی الکترونیک و شاخص توسعه دولت الکترونیک باید به‌گونه‌ای طراحی شود که سرانه پهنای باند و سایر شاخص‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات در پایان برنامه در رتبه دوم منطقه قرار گیرد. حمایت از بخش‌های عمومی غیردولتی، خصوصی و تعاونی در صنعت فناوری اطلاعات کشور به ویژه بخش نرم‌افزار و امنیت باید به گونه‌ای ساماندهی شود که سهم این صنعت در تولید ناخالص داخلی در سال آخر برنامه به دو درصد (۲٪) برسد. آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر حمایت از صنعت فناوری اطلاعات توسط وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات، صنایع و معادن و بازرگانی و معاونت ظرف شش ماه اول برنامه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ب) کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند ضمن اتصال به شبکه ملی اطلاعات و توسعه و تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی خود حداکثر تا پایان سال دوم برنامه براساس فصل پنجم قانون مدیریت خدمات کشوری اطلاعات خود را در مراکز داده داخلی با رعایت مقررات امنیتی و استانداردهای لازم نگهداری و به‌روزرسانی نمایند و براساس آیین‌نامه اجرایی که در شش ماهه اول برنامه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت اطلاعات و معاونت، تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید نسبت به تبادل و به اشتراک‌گذاری رایگان اطلاعات به‌منظور ایجاد سامانه‌های اطلاعاتی و کاهش تولید و نگهداری اطلاعات تکراری در این شبکه با تأمین و حفظ امنیت تولید، پردازش و نگهداری اطلاعات اقدام نمایند. قوه قضائیه از شمول این بند مستثنی است.

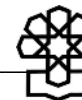
ج) کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند:

۱. تا پایان سال دوم برنامه نسبت به ارسال و دریافت الکترونیکی کلیه استعلامات بین دستگاهی و واحدهای تابعه آنها با استفاده از شبکه ملی اطلاعات و رعایت امنیت اقدام نمایند.

۲. تا پایان برنامه، خدمات قابل ارائه خود را به صورت الکترونیکی از طریق شبکه ملی اطلاعات عرضه نمایند و نیز کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری یا برونسپاری را به دفاتر پستی و پیشخوان خدمات دولت که توسط بخش‌های غیردولتی اعم از خصوصی یا تعاونی ایجاد و مدیریت می‌شود، واگذار کنند. سایر دفاتر دایر فعلی دستگاه‌های مذکور که این نوع خدمات را ارائه می‌کنند باید به دفاتر پیشخوان دولت تغییر یابند. محدوده فعالیت و نهادهای مشمول و نیز ضوابط مربوط به دفاتر پیشخوان و خصوصیات اشخاص تشکیل‌دهنده و متصدیان آنها را قانون مشخص می‌کند.

۳. دولت مجاز است تا پایان سال اول برنامه نقشه جامع دولت الکترونیک را به‌گونه‌ای تهیه نماید که ارائه خدمات دولتی ممکن در پایان برنامه از طریق سامانه الکترونیکی انجام پذیرد.

د) وزارت کشور (سازمان ثبت احوال) مکلف است با همکاری دستگاه‌های ذیربط همراه با تکمیل و اصلاح پایگاه اطلاعات هویتی به صورتی که شامل کلیه وقایع حیاتی نظیر تولد، ازدواج، طلاق، فوت و تغییرات مشخصات هویتی و صدور گواهی (امضای الکترونیکی) و سایر کاربردها باشد، تا پایان برنامه نسبت به تأمین و صدور کارت هوشمند ملی چندمنظوره برای آحاد مردم اقدام نماید. کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مشمول مکلفند در ارائه خدمات خود به مردم از این کارت استفاده نمایند. آیین‌نامه اجرایی این بند شامل زمانبندی، مصادیق، موارد شمول، سطح دسترسی، میزان و نحوه اخذ هزینه صدور کارت و نحوه استفاده از آن توسط وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و کشور با هماهنگی معاونت تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. اتصال کلیه دستگاه‌های اجرایی به شبکه ملی اطلاعات ۳. ارائه کلیه خدمات دستگاه‌های اجرایی به صورت الکترونیکی ۴. صدور کارت ملی هوشمند چندمنظوره					
۱. ایجاد زیرساخت ملی داده‌های مکانی (NDSI) ۲. تکمیل طرح حدنگاری (کاداستر) توسط سازمان ثبت اسناد و املاک			*	ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۲»

۱. ماده (۴۶) - ه) معاونت نسبت به ایجاد زیرساخت ملی داده‌های مکانی (NDSI) در سطوح ملی تا محلی و تدوین معیارها و ضوابط تولید و انتشار آنها حداکثر تا پایان سال سوم برنامه اقدام نماید. (و) سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است:

۱. با همکاری و هماهنگی سازمان نقشه‌برداری کشور و همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط تا پایان برنامه نسبت به ایجاد پایگاه اطلاعات حقوقی املاک و تکمیل طرح حدنگاری (کاداستر) اقدام نماید.

۲. در راستای توسعه سامانه یکپارچه ثبت اسناد رسمی و املاک، نسبت به الکترونیکی نمودن کلیه مراحل نقل و انتقالات، ثبت اسناد رسمی و املاک تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید.

۳. نسبت به تکمیل پایگاه داده اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات ثبت شده و براساس الگو و استانداردهای اعلام شده توسط معاونت با ذکر مشخصات سهامداران، اعضای هیئت مدیره و شماره کد ملی آنها و نیز شناسه یکتا و با قابلیت جستجو و دسترسی همگانی تا پایان سال اول برنامه اقدام نماید.

ز) سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارت بازرگانی با همکاری سازمان امور مالیاتی مکلفند نسبت به گسترش سامانه الکترونیکی امن معاملات املاک و مستغلات در سطح کشور اقدام نمایند. کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظف به همکاری برای اجرای کامل این سامانه می‌باشند.

ح) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به ایجاد زیرساخت‌های لازم به‌منظور توسعه شبکه علمی کشور اقدام نماید. دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی، پژوهشی و فناوری موظفند ضمن اتصال به شبکه مزبور، محتوای علمی و امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری خود را با حفظ مالکیت معنوی با رعایت استانداردهای لازم بر روی این شبکه قرار دهند.

ط) به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات اجازه داده می‌شود با تصویب کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، مبالغی به‌عنوان حق امتیاز، خسارت و جریمه عدم انجام تعهدات مندرج در پروانه‌های صادره اخذ و به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. وجوه مورد نیاز جهت توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و فناوری اطلاعات مناطق کمتر توسعه‌یافته در قالب بودجه سنواتی تأمین می‌گردد. جریمه موضوع این بند و میزان آن در صورتی قابل وصول است که در ضمن عقد شرط شده باشد.

ی) به دولت اجازه داده می‌شود مبالغ واریزی و پرداختی از حساب‌های دولتی را به نحوی ساماندهی نماید که با اولویت استفاده از کارت‌های الکترونیکی و یا سایر دستگاه‌ها و ابزار واسط الکترونیکی - رایانه‌ای قابل رهگیری باشد.

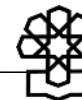
گزارش میزان تحقق اهداف این ماده هر ساله توسط این وزارتخانه به اطلاع مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۳. تخصیص بودجه برای تکمیل کاداستر اراضی کشاورزی و منابع طبیعی ۴. تکمیل پایگاه داده اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات ثبت شده					
۱. تهیه نقشه جامع دولت الکترونیک ۲. تصویب قانون دائمی برای تجمیع کلیه خدمات دستگاه‌های دولتی در دفاتر پیشخوان دولت (دفاتر پلیس + ۱۰ و دفاتر خدمات الکترونیکی شهرداری) و محدوده و ضوابط فعالیت‌های این دفاتر ۳. حذف استثنا قوه قضائیه در اتصال به شبکه ملی اطلاعات و به اشتراک‌گذاری اطلاعات	*			ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه	بند «۲»
استقرار کامل سامانه (سیستم) بانکداری متمرکز (Core Banking)			*	ماده (۴۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۲»
اجرای سند امنیت فضای تبادل اطلاعات (افتا)			*	ماده (۲۳۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۲»

۱. ماده (۴۹) - به‌منظور توسعه و تقویت نظام بانکداری اقدامات زیر انجام می‌شود:

- الف) استقرار کامل سامانه (سیستم) بانکداری متمرکز (Core Banking) و تبدیل کلیه حساب‌ها اعم از سپرده اشخاص و تسهیلات به حساب‌های متمرکز توسط بانک‌ها با رعایت استانداردها و دستورالعمل‌های بانک مرکزی،
 ب) ایجاد و بهره‌برداری مرکز صدور گواهی الکترونیک برای شبکه بانکی با همکاری مرکز صدور گواهی الکترونیک کشور توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به‌منظور افزایش امنیت تبادل اطلاعات الکترونیکی.
 ۲. ماده (۲۳۱) - به‌منظور ارتقای سطح حفاظت از اطلاعات رایانه‌ای و امنیت فناوری‌ها و اجرای سند امنیت فضای تبادل اطلاعات، اقدامات ذیل انجام خواهد گرفت:
 الف) کلیه دستگاه‌های اجرایی، نهادهای عمومی و شرکت‌های غیردولتی دارای زیرساخت‌های حیاتی موظفند به‌منظور امن‌سازی زیرساخت‌ها و حفظ امنیت تبادل اطلاعات در مقابل حملات الکترونیک در چارچوب سند امنیت فضای تبادل اطلاعات (افتا) تا پایان سال دوم برنامه امنیت فضای تبادل اطلاعات خود را ارتقا بخشند.
 ب) کلیه دستگاه‌های اجرایی و اشخاص حقوقی ارائه‌دهنده خدمات عمومی موظفند از سال دوم برنامه نسبت به اجرای سامانه مدیریت اطلاعات اقدام نموده و نسبت به اجرای دستورالعمل‌ها و استانداردهای «افتا» از سال اول برنامه اقدام نمایند.

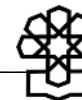

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۱. پذیرش دانشجوی متناسب با نیازسنجی وزارت جهاد کشاورزی ۲. راه‌اندازی درس عملی کارورزی برای دانشجویان رشته‌های کشاورزی			*	مواد (۲۱) و (۲۳) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۱	بند «۲»
۱. پوشش فضای سایبر در قانون ۲. توجه به حقوق نرم‌افزارهای متن باز ۳. اعتباربخشی به ضمانت اجراهای تعیین شده در قانون		*		قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای	
نظارت و مطالبه مجلس برای اجرای قانون توسط وزارت صنعت،			*	ماده (۱۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۳» ^۲

۱. ماده (۲۱) - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی موظفند تعداد، رشته و ترکیب جنسیتی دانشجویان رشته‌های تحصیلی دانشگاه‌ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی مرتبط با کشاورزی، منابع طبیعی و دامپزشکی خود را قبل از اعلام و پذیرش، براساس نیازسنجی و مدیریت منابع انسانی که توسط وزارت جهاد کشاورزی انجام می‌شود، ساماندهی نمایند.
- ماده (۲۳) - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه آزاد اسلامی و سایر مراکز آموزشی که مبادرت به آموزش رشته‌های مرتبط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی می‌نمایند، موظفند از طریق مراجع ذیربط قانونی و با کاهش دروس غیرتخصصی دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی به میزان یک ترم درسی، درس عملی کارورزی متناسب با واحدهای کسر شده و حداکثر به مدت شش ماه در یکی از مزارع دولتی، خصوصی و یا عرصه‌های منابع طبیعی و آبخیزداری را زیر نظر اساتید مربوط با هماهنگی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی کشور و یا مؤسسات استانی، جایگزین نمایند. صدور گواهی پایان تحصیلات مقطع تحصیلی برای این دانشجویان منوط به تأیید دوره عملی کارورزی توسط این مؤسسات می‌باشد.
۲. محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد با تقویت عوامل تولید، توانمندسازی نیروی کار، تقویت رقابت‌پذیری اقتصاد، ایجاد بستر رقابت بین مناطق و استان‌ها و به کارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت‌های مناطق کشور.
۳. ماده (۱۵۰) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۴/۸) وزارت صنایع و معادن موظف است به منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در قالب تدوین راهبرد (استراتژی) توسعه صنعتی و معدنی با هماهنگی معاونت در زیربخش‌های برگزیده صنعت و معدن، در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی با رعایت محورهای راهبردی ذیل به‌گونه‌ای اقدام کند که نرخ رشد ارزش‌افزوده بخش صنعت و معدن افزایش یابد:
- الف) ارتقای سطح رقابت‌مندی صنایع کشور با تأکید بر توسعه قابلیت‌های فناوری و انتقال نقطه اتکای مزیت‌های نسبی از مواد اولیه و خام به توانایی‌های فناورانه (تکنولوژیک) و خلق مزیت‌های رقابتی،
- ب) متنوع‌سازی پایه صادرات صنعتی و افزایش سهم محصولات دارای پردازش بیشتر (صنایع نهایی) در صادرات،
- ج) توسعه پیوند مناسب صنایع کوچک، متوسط و بزرگ و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی و نشان تجاری (برند) و تمهید ادغام و شکل‌گیری بنگاه‌های بزرگ رقابت‌پذیر
- د) توسعه زنجیره ارزش پایین‌دستی صنایع واسطه‌ای (پتروشیمی، فلزات اساسی، محصولات معدنی غیرفلزی) از طریق ترغیب گسترش سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی با تأکید بر ایجاد شهرک‌های صنعتی تخصصی غیردولتی،

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
معدن و تجارت					
نظارت و مطالبه مجلس برای اجرای قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت			*	ماده (۱۵۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۳»
نظارت و مطالبه مجلس برای اجرای قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت			*	ماده (۱۵۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۳»
نظارت و مطالبه مجلس برای اجرای قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت			*	ماده (۱۵۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۳»
تعدد در تضامین و نوع تضامین مورد تأکید در آیین‌نامه‌های اجرایی		*		قانون برگزاری مناقصات	بند «۳»

- ه) افزایش توانمندی‌ها و قابلیت‌های طراحی، تدارک، ساخت، گسترش همکاری صنعت و دانشگاه، ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، تعمیق تعامل صنایع با شهرک‌های فناوری و پارک‌های علم و فناوری و افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی، نوسازی و ارتقای بهره‌وری صنایع و معادن،
- و) تقویت سازوکارهای تمهیدی و نظارتی اجرای «قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۲/۱۲/۱۳۷۵».
۱. ماده (۱۵۱) - الف) به منظور حمایت از سرمایه‌گذاری خطرپذیر در صنایع نوین به دولت اجازه داده می‌شود بخشی از سرجمع کل تسهیلات اعطایی سالیانه به بخش‌های خصوصی و تعاونی که در قالب اعتبارات وجوه اداره شده برای صنایع نوین در بودجه‌های سالیانه منظور می‌شود شامل سود و کارمزد تسهیلات اعطایی را مورد بخشودگی قرار دهد.
  ۲. ماده (۱۵۲) - به دولت اجازه داده می‌شود در جهت تقویت سازمان‌های توسعه‌ای از طریق اعمال اصلاحات لازم در اساسنامه و مقررات ناظر بر آنها و حذف موانع سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی با رویکرد تحرک، کارایی، خوداتکایی و خطرپذیری (ریسک) براساس مصوبات هیئت وزیران و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام قانونی به عمل آورد.
  ۳. ماده (۱۵۷) - در جهت توسعه فعالیت‌های معدنی و ارتقای نقش معدن در اقتصاد ملی دولت موظف است در سقف بودجه سنواتی:
    - الف) نقشه‌های پایه زمین‌شناسی، شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های (پتانسیل‌های) معدنی کشور را تهیه و پس از بلوک‌بندی محدوده‌ها، ادامه عملیات را به بخش غیردولتی واگذار نماید.
    - ب) به منظور ساماندهی امر اکتشاف در کشور، پایگاه جامع علوم زمین را با استفاده از اطلاعات کلیه دستگاه‌های ذیربط تا سال دوم برنامه راه‌اندازی کند.
    - ج) نسبت به تکمیل زیرساخت‌های لازم برای معادن بزرگ و مناطق معدنی و صنایع انرژی‌بر معدنی کمک نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
قانون برگزاری مناقصات به خصوص آیین‌نامه تضمین برای معاملات دولتی، از جمله موانع تعمیق ساخت داخل است					
کسر حداکثر ۳ درصد از هر مرحله تخصیص اعتبارات دستگاه‌های اجرایی و پرداخت آن مشروط به انجام تکالیف قانونی دستگاه‌ها مربوط به بهره‌وری			*	ماده (۷۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۳»

۱. ماده (۷۹) - در راستای ارتقای سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی به یک‌سوم در پایان برنامه و به‌منظور برنامه‌ریزی، سیاستگذاری، راهبری، پایش و ارزیابی بهره‌وری کلیه عوامل تولید از جمله نیروی کار، سرمایه، انرژی و آب و خاک، سازمان ملی بهره‌وری ایران به صورت مؤسسه دولتی وابسته به معاونت با استفاده از امکانات موجود ایجاد می‌شود تا برنامه جامع بهره‌وری کشور شامل شاخص‌های استاندارد بهره‌وری و نظام اجرایی ارتقای بهره‌وری، دربرگیرنده توزیع نقش‌ها و مسئولیت‌ها در کلیه بخش‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی اعم از بخش‌های دولتی و غیردولتی، به صورت برنامه لازم‌الاجرا برای تمامی بخش‌های یادشده، تدوین نماید و به تصویب هیئت وزیران برساند. تمام دستگاه‌های اجرایی موظفند از سال دوم برنامه تغییرات بهره‌وری و اثر آن بر رشد اقتصادی مربوط به بخش خود را به‌طور مستمر منتشر نمایند و سیاست‌ها و متغیرهای اثرگذار بر رشد بهره‌وری را شناسایی کنند تا اثر بهره‌وری از دستگاه‌های مزبور رشد صعودی داشته باشد. سیاست‌های مذکور می‌تواند حاوی سیاست‌های تشویقی بخش‌های غیردولتی و شرکت‌های دولتی باشد. حداکثر سه درصد (۳٪) از هر مرحله تخصیص اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌های اجرایی در خزانه نگهداری می‌شود و پرداخت آن به دستگاه منوط به ارائه تأیید معاونت مبنی بر رعایت مصوبات موضوع این ماده و دیگر تکالیف قانونی مربوط به بهره‌وری است.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
مدیریت واحد در بخش آب کشور و نظارت جدی بر اجرای قانون			*	ماده (۱۴۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۳»
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی			*	ماده (۱۴۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۳»

۱. ماده (۱۴۰) - به‌منظور مدیریت جامع (به هم پیوسته) و توسعه پایدار منابع آب در کشور:

الف) در راستای ایجاد تعادل بین تغذیه و برداشت از سفره‌های آب زیرزمینی در کلیه دشت‌های کشور، وزارت نیرو نسبت به اجرای: ۱. پروژه‌های سازه‌ای و غیرسازه‌ای در سطح تمامی دشت‌های کشور با اولویت دشت‌های ممنوعه آبی؛ ۲. اقدامات حفاظتی و جلوگیری و مسلوب‌المنفعه نمودن برداشت‌های غیرمجاز از منابع آب زیرزمینی در چارچوب قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه؛ ۳. نصب کنتورهای حجمی بر روی کلیه چاه‌های آب محفوره دارای پروانه با هزینه مالکان آن؛ ۴. اعمال سیاست‌های حمایتی و تشویقی؛ ۵. اجرای نظام مدیریتی آب کشور براساس سه سطح ملی، حوضه‌های آبریز و استانی به نحوی اقدام نماید که تا پایان برنامه با توجه به نزولات آسمانی، تراز منفی سفره‌های آب زیرزمینی در این دشت‌ها نسبت به سال آخر برنامه چهارم حداقل بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) (دوازده‌ونیم درصد (۱۲/۵٪) از محل کنترل آب‌های سطحی و دوازده‌ونیم درصد (۱۲/۵٪) از طریق آبخیزداری و آبخوان‌داری) با مشارکت وزارت جهاد کشاورزی بهبودیافته و با استقرار نظام بهره‌برداری مناسب از دشت‌های موضوع این بند اهداف پیش‌بینی شده را تحقق بخشد.

ب) وزارت جهاد کشاورزی طرح‌های تعادل بخشی نظیر آبخیزداری، آبخوان‌داری، احیای قنوات، بهبود و اصلاح روش‌های آبیاری و استقرار نظام بهره‌برداری مناسب دشت‌های موضوع بند «الف» را به نحوی اجرا نماید که اهداف پیش‌بینی شده تحقق یابد.

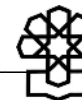
د) واحدهای تولیدی، صنعتی، دامداری، خدماتی و سایر واحدهایی که فاضلاب با آلاینده‌ی بیش از حد مجاز استانداردهای ملی تولید می‌نمایند، موظفند تأسیسات جمع‌آوری فاضلاب، تصفیه و دفع بهداشتی پساب را اجرا نمایند. واحدهای متخلف جریمه می‌شوند.

۲. ماده (۱۴۱) - الف) به‌منظور افزایش بهره‌وری آب کشاورزی، وزارت نیرو مکلف است نسبت به اصلاح تخصیص‌ها و پروانه‌های موجود آب و تحویل حجمی آب به تشکل‌های آب‌بران به نحوی اقدام نماید که سالیانه حداقل یک درصد (۱٪) از حجم آب مصارف موجود به ویژه در دشت‌های بیلان آب زیرزمینی منفی کاهش یابد تا آب صرفه‌جویی شده در جهت توسعه اراضی جدید بخش کشاورزی یا سایر مصارف با روش‌های نوین آبیاری مورد استفاده قرار گیرد.

ب) وزارت نیرو مکلف است تا پایان برنامه به تدریج نسبت به صدور سند بهره‌برداری آب برای تمامی حقایقه‌داران و دارندگان مجوز تخصیص آب اقدام نماید. مبادله این اسناد با اطلاع وزارت نیرو (شرکت‌های آب منطقه‌ای) و با رعایت قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغات و اصلاحات بعدی آن و همچنین رعایت حفظ سطح کشت در بازارهای محلی مجاز است.

ج) دولت مکلف است در تهیه و اجرای همزمان طرح‌های تأمین آب و طرح‌های مکمل نظیر احداث شبکه‌های آبیاری و زهکشی و تجهیز و نوسازی اراضی پایین‌دست و طرح‌های حفاظت خاک و آبخیزداری در حوزه‌های بالادست سدهای مخزنی هماهنگی لازم به عمل آورد.

د) دولت شبکه‌های اصلی و فرعی آبیاری و زهکشی اراضی آبخور سدهای احداث شده را گسترش دهد به نحوی که سالیانه حداقل بیست واحد درصد نسبت به عملکرد طرح‌های سال قبل افزایش یابد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت نیرو			*	ماده (۱۴۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۳»
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی			*	ماده (۱۴۳) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۳»
عدم انتقال تعهدات مدیریت گذشته به مدیریت بعدی کارگاه به منظور ایجاد امکان ارتقای مدیریت و بهره‌وری در کارگاه‌ها ^۴		*		ماده (۱۲) قانون کار ^۳	بند «۳»

۱. ماده (۱۴۲) - به منظور تقویت بازارهای محلی و منطقه‌ای و توجه به ارزش آب:

الف) به وزارت نیرو اجازه داده می‌شود خرید آب استحصالی و پساب تصفیه شده از سرمایه‌گذاران اعم از داخلی و خارجی، آب مازاد ناشی از صرفه‌جویی حقابه‌داران در بخش‌های مصرف و همچنین هزینه‌های انتقال آب توسط بخش غیردولتی را با قیمت توافقی یا با پرداخت یارانه براساس دستورالعمل مصوب شورای اقتصاد، تضمین نماید.

ج) به منظور جمع‌آوری آب‌های سطحی و هرز آب‌های پراکنده و نیز استفاده و جمع‌آوری نزولات آسمانی در فصل‌های غیرزراعی برای بهبود کشاورزی، وزارت نیرو موظف است در دو سال اول برنامه نسبت به احیاء آبیندان‌های شناخته شده اقدام و در صورت نیاز آبیندان‌های جدید احداث نماید.

۲. ماده (۱۴۳) - به منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت سفید، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف براساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالیانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف) ارتقای راندمان آبیاری بخش به حداقل چهار درصد (۴۰٪) در سال آخر برنامه از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرح‌های تجهیز و نوسازی، توسعه شبکه‌ها، زهکش‌ها و روش‌های نوین آبیاری و اجرای عملیات به‌زراعی و به‌نژادی،

ب) تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش غیردولتی،

ج) ارتقای شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به ازای واحد حجم مصرفی.

۳. ماده (۱۲) - هر نوع تغییر حقوقی در وضع مالکیت کارگاه، از قبیل فروش یا انتقال به هر شکل، تغییر نوع تولید، ادغام در موسسه دیگر، ملی شدن کارگاه، فوت مالک و امثال اینها، در رابطه قراردادی کارگرانی که قراردادشان قطعیت یافته است مؤثر نمی‌باشد و کارفرمای جدید، قائم مقام تعهدات و حقوق کارفرمای سابق خواهد بود.

۴. اولاً یکی از الزامات خصوصی‌سازی و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، اعطای اختیار عمل به مدیریت جدید بنگاه به منظور بازطراحی ساختار نیروی انسانی بنگاه است. ثانیاً متن قانون به معنی لزوم تداوم مدیریت ناصحیح در بخش نیروی انسانی، علیرغم تغییر مدیران است. تعدیل یا ایجاد تغییرات در نیروی انسانی، از ابزارهای مدیر برای مدیریت بهینه بنگاه است که نباید از او سلب شود.

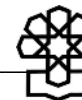
پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
رفع تعهد کارفرما برای به کارگیری مجدد کارگر پس از خدمت سربازی ^۲		*		ماده (۱۹) قانون کار ^۱	بند «۳»
رعایت تساوی میان کارگر و کارفرما در استعفا یا اخراج تلقی شدن ترک خدمت ^۴ همراه نمودن امتیازات و حمایت‌ها از کارگر، با مطالبه مسئولیت از او		*		ماده (۲۰) قانون کار ^۳	بند «۳»

۱. ماده (۱۹) - در دوران خدمت نظام وظیفه قرارداد کار به حالت تعلیق در می‌آید، ولی کارگر باید حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگردد و چنانچه شغل وی حذف شده باشد در شغلی مشابه آن به کار مشغول می‌شود.

۲. اولاً خصلت و ماهیت برخی وظایف به‌خصوص در امور تولیدی، صنعتی، معدنی، کشاورزی و نظایر آن به‌گونه‌ای است که کارفرما نمی‌تواند دو سالی را که کارگر در خدمت نظام وظیفه به سر می‌برد پست اصلی و یا شغل او را برای اشتغال مجدد کارگر مزبور حفظ نماید و یا وظایف و شغل مشابهی را همچنان در فرآیند تولید برای او خالی و محفوظ نگهدارد. ثانیاً این الزام قانونی موجب شده کارفرمایان تمایلی به جذب و انعقاد قرارداد با افرادی که خدمت نظام وظیفه را به اتمام نرسانده‌اند نداشته باشند.

۳. ماده (۲۰) - در هریک از موارد مذکور در مواد (۱۵)، (۱۶)، (۱۷)، (۱۹) چنانچه کارفرما پس از رفع حالت تعلیق از پذیرفتن کارگر خودداری کند، این عمل در حکم اخراج غیرقانونی محسوب می‌شود و کارگر حق دارد ظرف مدت ۳۰ روز به هیئت تشخیص مراجعه نماید (در صورتی که کارگر عذر موجه نداشته باشد) و هرگاه کارفرما نتواند ثابت کند که نپذیرفتن کارگر مستند به دلایل موجه بوده است، به تشخیص هیئت مزبور مکلف به بازگرداندن کارگر به کار و پرداخت حقوق یا مزد وی از تاریخ مراجعه به کارگاه می‌باشد و اگر بتواند آن را اثبات کند به ازای هر سال سابقه کار ۴۵ روز آخرین مزد به وی پرداخت نماید. تبصره - چنانچه کارگر بدون عذر موجه حداکثر ۳۰ روز پس از رفع حالت تعلیق، آمادگی خود را برای انجام کار به کارفرما اعلام نکند و یا پس از مراجعه و استنکاف کارفرما، به هیئت تشخیص مراجعه ننماید، مستعفی شناخته می‌شود که در این صورت کارگر مشمول اخذ حق سنوات به ازای هر سال یک ماه آخرین حقوق خواهد بود.

۴. پس از رفع حالت تعلیق، حتی اگر به دلیل موجهی کارفرما از پذیرفتن مجدد کارگر خودداری نماید، این اقدام به منزله اخراج غیرقانونی تلقی شده و او را مکلف می‌سازد به ازای هر سال سابقه کار ۴۵ روز از آخرین مزد را به وی پرداخت نماید. اما در مقابل، به‌موجب تبصره ذیل این ماده، چنانچه کارگری بدون داشتن عذر موجهی از ادامه کار در کارگاه (پس از دوران تعلیق) استنکاف نماید، مستعفی شناخته شده و کارفرما مکلف به پرداخت حق سنوات به‌ازای هر سال سابقه کار، ۳۰ روز از آخرین حقوق به کارگر خواهد بود. وجود این امتیازات و حمایت‌ها از کارگر بدون مطالبه مسئولیت از او، مشکلاتی را چه از جهت مالی و چه به واسطه ایجاد تنگنای نیروی انسانی برای کارگاه فراهم خواهد ساخت که این امر به نوبه خود می‌تواند به عنوان مانعی در راه سرمایه‌گذاری و فعالیت واحدهای جدید تولیدی محسوب شود.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای تکالیف قانونی در زمینه مدیریت منابع آب			*	قانون توزیع عادلانه آب (مواد ۲)، (۳)، (۴)، (۵)، (۲۴) و (۲۸) ^۱	بند «۳»

۱. ماده (۲) - بستر انهار طبیعی و کانال‌های عمومی و رودخانه‌ها اعم از اینکه آب دائم یا فصلی داشته باشند و مسیل‌ها و بستر مرداب‌ها و برکه‌های طبیعی در اختیار حکومت جمهوری اسلامی ایران است و همچنین است اراضی ساحلی و اراضی مستحده که در اثر پایین رفتن سطح آب دریاها و دریاچه‌ها و یا خشک شدن مرداب‌ها و باتلاق‌ها پدید آمده باشد در صورت عدم احیا قبل از تصویب قانون نحوه احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی.
- ماده (۳) - استفاده از منابع آب‌های زیرزمینی به‌استثنای موارد مذکور در ماده (۵) این قانون از طریق حفر هر نوع چاه و قنات و توسعه چشمه در هر منطقه از کشور با اجازه و موافقت وزارت نیرو باید انجام شود و وزارت مذکور با توجه به خصوصیات هیدروژئولوژی منطقه (شناسایی طبقات زمین و آب‌های زیرزمینی) و مقررات پیش‌بینی شده در این قانون نسبت به صدور پروانه حفر و بهره‌برداری اقدام می‌کند.
- ماده (۴) - در مناطقی که به تشخیص وزارت نیرو مقدار بهره‌برداری از منابع آب‌های زیرزمینی بیش از حد مجاز باشد و یا در مناطقی که طرح‌های دولتی ایجاب نماید، وزارت نیرو مجاز است با حدود جغرافیایی مشخص حفر چاه عمیق یا نیمه‌عمیق و یا قنات و یا هرگونه افزایش در بهره‌برداری از منابع آب منطقه را برای مدت معین ممنوع سازد. تمدید یا رفع این ممنوعیت با وزارت نیرو است.
- ماده (۵) - در مناطق غیر ممنوعه حفر چاه و استفاده از آب آن برای مصرف خانگی و شرب و بهداشتی و باغچه تا ظرفیت آبدی ۲۵ مترمکعب در شبانه‌روز مجاز است و احتیاج به صدور پروانه حفر و بهره‌برداری ندارد ولی مراتب باید به اطلاع وزارت نیرو برسد. وزارت نیرو در موارد لازم می‌تواند از این نوع چاه‌ها به‌منظور بررسی آب‌های منطقه و جمع‌آوری آمار و مصرف آن بازرسی کند.
- ماده (۲۴) - وزارت نیرو در هر محل پس از رسیدگی‌های لازم برای آب‌های مشروح در زیر نیز که تحت نظارت و مسئولیت آن وزارتخانه قرار می‌گیرد اجازه بهره‌برداری صادر می‌کند: الف) آب‌های عمومی که بدون استفاده مانده باشد. ب) آب‌هایی که بر اثر احداث تأسیسات آبیاری و سدسازی و زهکشی و غیره به‌دست آمده و می‌آید. ج) آب‌های زائد بر مصرف که به دریاچه‌ها و دریاها و انهار می‌ریزند. د) آب‌های حاصل از فاضلاب‌ها. هـ) آب‌های زائد از سهمیه شهری. و) آب‌هایی که در مدت مندرج در پروانه به‌وسیله دارنده پروانه یا جانشین او به مصرف نرسیده باشد. ز) آب‌هایی که پروانه استفاده از آن به علل قانونی لغو شده باشد. ح) آب‌هایی که بر اثر زلزله یا سایر عوامل طبیعی در منطقه‌ای ظاهر می‌شود.
- ماده (۲۸) - هیچکس حق ندارد آبی را که اجازه مصرف آن را دارد به مصرفی بجز آنچه که در پروانه قید شده است برساند و همچنین حق انتقال پروانه صادره را به دیگری بدون اجازه وزارت نیرو نخواهد داشت مگر به تبع زمین و برای همان مصرف با اطلاع وزارت نیرو.
- ماده (۲۹) - وزارت نیرو موظف است به‌منظور تأمین آب مورد نیاز کشور از طرق زیر اقدام مقتضی به‌عمل آورد: الف) مهار کردن سیلاب‌ها و ذخیره نمودن آب رودخانه‌ها در مخازن سطحی یا زیرزمینی. ب) تنظیم و انتقال آب یا ایجاد تأسیسات آبی و کانال‌ها و خطوط آبرسانی و شبکه آبیاری ۱ و ۲. ج) بررسی و مطالعه کلیه منابع آب‌های کشور. د) استخراج و استفاده از آب‌های زیرزمینی و معدنی. هـ) شیرین کردن آب شور در مناطق لازم. و) جلوگیری از شور شدن آب‌های شیرین در مناطق لازم. ز) کنترل و نظارت بر چگونگی و میزان مصارف آب و در صورت لزوم جیره‌بندی آن. ح) تأسیس شرکت‌ها و سازمان‌های آب منطقه‌ای و مؤسسات و تشکیل هیئت‌ها و کمیته‌های مورد نیاز. ط) انجام سایر اموری که مؤثر در تأمین آب باشد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
اصلاح نظام قیمتگذاری آب و حذف اختلاف بین قیمت فروش و قیمت واقعی آب در بخش‌های شرب و کشاورزی به دلیل مصوبات شورای اقتصاد			*	ماده (۳۳) قانون توزیع عادلانه آب ^۱	بند «۳»
۱. واگذاری وظایف تصدیگری وزارت جهاد کشاورزی به تشکلهای ۲. تهیه حدنگاری (کاداستر) برای تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی			*	قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، مواد (۱)، (۶) و (۹) ^۲	بند «۳»
مدیریت واحد آب در سطح ملی و نظارت بر اجرای قانون			*	قانون افزایش بهره‌وری بخش	بند «۳»

۱. ماده (۳۳) - وزارت نیرو موظف است نرخ آب را برای مصارف شهری و کشاورزی و صنعتی و سایر مصارف با توجه به نحوه استحصال و مصرف برای هر یک از مصارف در تمام کشور به شرح زیر تعیین و پس از تصویب شورای اقتصاد وصول نماید.

الف) در مواردی که استحصال آب به وسیله دولت انجام پذیرفته و به صورت تنظیم شده در اختیار مصرف‌کننده قرار گیرد، نرخ آب با در نظر گرفتن هزینه‌های جاری از قبیل: مدیریت، نگهداری، تعمیر، بهره‌برداری و هزینه استهلاک تأسیسات و با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی هر منطقه تعیین و از مصرف‌کننده وصول می‌شود.

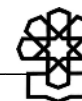
ب) در مواردی که استحصال آب به وسیله دولت انجام نمی‌پذیرد دولت می‌تواند به‌ازای نظارت و خدماتی که انجام می‌دهد با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی هر منطقه در صورت لزوم عوارضی را تعیین و از مصرف‌کننده وصول نماید.

۲. ماده (۱) - دولت مکلف است در راستای تحقق سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام و قانون سیاست‌های اجرایی اصل (۴۴) قانون اساسی و به موجب این قانون، زمینه‌ها، برنامه‌ها، تسهیلات و امکانات ارتقای بهره‌وری و اصلاح الگوهای تولید و مصرف در بخش کشاورزی و منابع طبیعی را فراهم و به مرحله اجرا درآورد.

ماده (۶) - دولت مکلف است وظایف تصدیگری خود در خصوص اقدامات اجرایی خریدهای تضمینی، تهیه و توزیع کلیه نهاده‌های تولید، اقدامات اجرایی خرید، انبارداری و توزیع اقلام مورد نیاز تنظیم بازار، اداره کشتارگاه‌ها، آزمایشگاه‌های گیاهی و دامی (بجز آزمایشگاه‌های مرجع به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و تصویب هیئت وزیران)، انبارها، سیلوها، سردخانه‌ها، صنایع تبدیلی و تکمیلی، امور اجرایی آموزشی، ترویجی و بیمه‌گری را متناسب با وظایف و اختیارات هر تشکل، به تشکلهای موضوع مواد (۲) و (۵) این قانون، مطابق با قوانین و مقررات مربوط واگذار نماید.

ماده (۹) - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تناخلات ناشی از اجرای مقررات موازی اقدام و حداکثر تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سند مالکیت عرضه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ و ضمن اعمال مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرضه و اعیانی منابع ملی و اراضی یاد شده بدون پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعاوی مربوطه اقدام نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
				کشاورزی و منابع طبیعی، مواد (۲۷) و (۳۴) ^۱	
۱. نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی ۲. طراحی الگوی صحیح بهره‌برداری از ماشین‌آلات کشاورزی			*	قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، مواد (۱۲)، (۲۸) و (۳۲) ^۲	بند «۳»

۱. ماده (۲۷) - دولت مکلف است به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که تا سال ۱۴۰۴ هجری شمسی و با استفاده بهینه از منابع مندرج در فصل تأمین آب بودجه‌های سنواتی، حداقل پانزده درصد (۱۵٪) متوسط بلندمدت نزولات آسمانی سالیانه کشور (هفت‌ونیم درصد (۷/۵٪) از محل کنترل آب‌های سطحی و هفت‌ونیم درصد (۷/۵٪) از طریق آبخیزداری و آبخوان‌داری) به حجم آب استحصالی کشور اضافه گردد و صد درصد (۱۰۰٪) ترازنامه (بیان) منفی آب‌های زیرزمینی دشت‌های کشور (با اولویت دشت‌های ممنوعه آبی) جبران گردد.

ماده (۳۴) - دولت موظف است به‌منظور تنظیم روابط، تعیین راهبردها و شیوه‌های عملی و راه‌های کمی‌وکیفی تحقق سیاست‌های سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور در بخش کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست، «سند ملی توسعه بخش کشاورزی»، «سند ملی توسعه منابع آب»، «سند ملی حفاظت محیط زیست و توسعه پایدار» در افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ هجری شمسی با برش‌های سه برنامه پنج‌ساله را حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون تدوین و به تأیید مجلس شورای اسلامی برساند.

۲. ماده (۱۲) - به‌منظور ارتقای بهره‌وری در حفاظت بهینه و نیز احیای جنگل‌ها، بیشه‌های طبیعی و مراتع کشور:

الف) دولت مکلف است سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و اقدامات لازم را جهت کنترل و کاهش عوامل تخریب از طریق به کارگیری بخش‌های غیردولتی و با سازوکارهای افزایش پوشش حفاظتی و حمایتی به‌گونه‌ای ساماندهی نماید که تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، پوشش حفاظتی و حمایتی جنگل‌ها و مراتع کشور به سطح صدوسی‌وپنج میلیون هکتار برسد.

ب) دولت مکلف است در اجرای طرح‌های عمومی، عمرانی و توسعه‌ای خود و نیز اکتشاف و بهره‌برداری از معادن، خسارات وارده به جنگل‌ها و عرصه و اعیانی منابع طبیعی را در محاسبات اقتصادی و برآورد هزینه‌های امکان‌سنجی اجرای طرح منظور و پس از درج در بودجه‌های سنواتی، در قالب موافقتنامه‌های مبادله شده با وزارت جهاد کشاورزی برای حفاظت، احیا و بازسازی عرصه‌ها اختصاص دهد. وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هزینه‌های احیا و بازسازی و جبران خسارات وارده را حداکثر ظرف سه ماه پس از استعلام دستگاه اجرایی مربوط، تعیین و اعلام نماید. نحوه محاسبه خسارات وارده بر مبنای آیین‌نامه‌ای خواهد بود که حداکثر شش ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی، معاونت نظارت و راهبردی رئیس‌جمهور و سازمان حفاظت محیط زیست، تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده (۲۸) - به‌منظور استفاده بهینه و افزایش بهره‌وری ماشین‌های کشاورزی، دولت موظف است براساس وضعیت نظام بهره‌برداری از عوامل تولید، الگوی صحیح بهره‌برداری از ماشین را طراحی و نسبت به تأمین ترکیب مناسب ماشین‌های کشاورزی مورد نیاز بخش از طریق بخش‌های غیردولتی اقدام نماید.

ماده (۳۲) - در اجرای ماده (۳۱) این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در قالب بودجه‌های سنواتی و یارانه‌های مصوب در اختیار، به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر حسن اجرا توسط وزارت جهاد کشاورزی، سازمان ثبت اسناد و املاک و دستگاه‌های ذیربط				قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی مواد (۱) تا (۵) ^۱	بند «۳»

الف) از طریق پرداخت مستقیم به تولیدکنندگان با بهره‌وری بالا و دارای روند افزایشی در بهبود شاخص بهره‌وری، رعایت موارد زیست‌محیطی در تولید و همچنین تولید با کیفیت منطبق بر برنامه‌های الگوی کشت، پاداش بهره‌وری پرداخت نماید.

۱. ماده (۱) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است به‌منظور ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، تخصیص بهینه منابع و جلوگیری از تفکیک و افراز و خرد شدن اراضی کشاورزی (اعم از باغ‌ها، نهالستان‌ها، اراضی زیرکشت، آبی، دیم و آیش آنها) حداکثر ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون، حدنصاب فنی، اقتصادی اراضی کشاورزی را براساس شرایط اقلیمی، الگوی کشت، ضوابط مکانیزاسیون و کمیت و کیفیت منابع آب و خاک تعیین و جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید. هیئت وزیران نیز موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه حدنصاب فنی، اقتصادی پیشنهادی را بررسی و تصویب نماید.

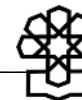
ماده (۲) - تفکیک و افراز اراضی مذکور به قطعات کمتر از نصاب تعیین شده ممنوع است. ارائه هرگونه خدمات ثبتی از قبیل صدور سند مالکیت تفکیکی یا افزایی مجاز نخواهد بود. برای این‌گونه اراضی در صورت تقاضا، سند مشاعی صادر و نقل و انتقال اسناد به‌طور مشاعی بلامانع است.

ماده (۳) - دولت و سایر دستگاه‌های ذیربط موظفند به‌منظور تشویق مالکین اراضی کشاورزی (که میزان مالکیت آنان کمتر از حدنصاب فنی، اقتصادی می‌باشد) به تجمیع و یکپارچه‌سازی آن اراضی به مساحت‌های در حدنصاب‌های تعیین شده و بالاتر، نسبت به اعطای امتیازات و تسهیلات ویژه از قبیل: مالی، اعتباری، حقوقی، بازرگانی، فنی و ساخت زیربنای تولیدی و پرداخت یارانه‌های حمایتی مورد نیاز اقدام نماید.

ماده (۴) - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است برای اراضی بهره‌برداران کشاورزی (مالک یا مالکین اراضی کمتر از حدنصاب فنی، اقتصادی) که در اثر عمل تجمیع قطعات مجاور به صورت واحد درآمد، به درخواست مالک یا مالکین، با ترسیم نقشه تجمیعی و با تنظیم صورتجلسه تجمیع حدود که به تأیید مالک یا مالکین رسیده است، با رعایت مقررات ثبت از نظر حفظ حقوق اشخاص، بدون اخذ هرگونه وجهی (مالیات، عوارض و حقوق دولتی) سند مالکیت صادر نماید.

تقلیل درآمد متصوره در این ماده با کاهش هزینه‌های دولت در امر تولید از قبیل کاهش مصرف آب، انرژی، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و نهاده‌های کشاورزی و نیز استفاده بهینه از آنها و افزایش تولید ناشی از یکپارچه‌سازی اراضی که مآلاً به کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، جبران می‌گردد.

ماده (۵) - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلف است نقشه یکپارچه شده اراضی خرد مالکین را که به صورت پراکنده مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد پس از معاوضه و یا خرید و فروش توسط مالکین، ترسیم و صورتجلسه حاوی حدود و ثغور و مساحت و سهام مالکین قطعه مزبور را با تأیید آنها و نماینده وزارت جهاد کشاورزی تنظیم کند و بدون پرداخت مالیات و هزینه‌های ثبتی و حقوق دولتی توسط مالکین، طبق صورتجلسه

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تدوین و تصویب سازوکارها و شاخص‌های لازم توسط هیئت وزیران			*	ماده (۱۸۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۳»
نظارت بر حسن اجرا توسط وزارت جهاد کشاورزی			*	ماده (۱۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۳»
نظارت بر اجرای قانون			*	ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۳»

تنظیمی و با رعایت مقررات ثبتي از جهت حفظ حقوق اشخاص سند مالکیت صادر نماید. تقلیل درآمد متصوره در این ماده با کاهش هزینه‌های دولت در امر تولید از قبیل کاهش مصرف آب، انرژی، نیروی انسانی، ماشین‌آلات و نهاده‌های کشاورزی و نیز استفاده بهینه از آنها و افزایش تولید ناشی از یکپارچه‌سازی اراضی که مآلاً به کاهش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، جبران می‌گردد.

۱. ماده (۱۸۱) - به منظور ارتقای نظام برنامه‌ریزی کشور با لحاظ نمودن دو اصل آمایش سرزمین و پایداری محیطی در کلیه فعالیت‌های توسعه‌ای و سرمایه‌گذاری‌های ملی و استانی، ایجاد هماهنگی بخشی، منطقه‌ای و بخشی - منطقه‌ای و رعایت عدالت در توزیع منابع و فرصت‌ها، توسعه متوازن مناطق، ارتقای توانمندی‌های مدیریتی استان‌ها و انتقال اختیارات اجرایی به استان‌ها و تمرکز امور حاکمیتی در مرکز، سازوکارها و شاخص‌های لازم به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۲. ماده (۱۴۶) - به منظور افزایش تولید و ارتقای بهره‌وری و بازده زمین‌های کشاورزی در واحد هکتار، دولت حمایت‌های حقوقی و مالی لازم را از تشکیل تشکلهای حقوقی با اولویت تعاونی‌های تولید کشاورزی در جهت اعمال مدیریت واحد یا اتخاذ سیاست‌های تشویقی برای یکپارچه‌سازی زمین‌های کشاورزی به عمل می‌آورد.

۳. ماده (۱۹۰) - کلیه دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند جهت کاهش اعتبارات هزینه‌ای دولت، اعمال سیاست‌های مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمان‌ها و وسایط نقلیه) طبق آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت با همکاری دستگاه‌های ذیربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تعیین متولی قانونی و نظارت بر اجرای قانون			*	ماده (۱۹۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۳»
تعیین متولی قانونی و نظارت بر اجرای قانون			*	بند «الف» ماده (۱۹۳) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۳»
نظارت بر حسن اجرا توسط وزارت جهاد کشاورزی			*	بندهای «ب»، «ک» و «ل» ماده (۱۹۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۳»

۱. ماده (۱۹۲) - به منظور کاهش عوامل آلوده‌کننده و مخرب محیط زیست کلیه واحدهای بزرگ تولیدی، صنعتی، عمرانی، خدماتی و زیربنایی موظفند:

الف) طرح‌ها و پروژه‌های بزرگ تولیدی، خدماتی و عمرانی خود را پیش از اجرا و در مرحله انجام مطالعات امکان‌سنجی و مکان‌یابی براساس ضوابط مصوب شورای عالی حفاظت محیط زیست مورد ارزیابی اثرات زیست‌محیطی قرار دهند. رعایت نتیجه ارزیابی‌ها توسط مجریان طرح‌ها و پروژه‌ها الزامی است.

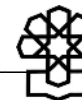
ب) نسبت به نمونه‌برداری و اندازه‌گیری آلودگی و تخریب زیست‌محیطی خود اقدام و نتیجه را در چارچوب خوداظهاری به سازمان حفاظت محیط زیست ارائه نمایند. واحدهایی که قابلیت و ضرورت نصب و راه‌اندازی سامانه (سیستم) پایش لحظه‌ای و مداوم را دارند باید تا پایان سال سوم برنامه، نسبت به نصب و راه‌اندازی سامانه (سیستم)‌های مذکور اقدام نمایند. متخلفین مشمول ماده (۳۰) قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا مصوب ۱۳۷۴/۲/۳ می‌شوند.

ج) مشخصات فنی خود را به نحوی ارتقای دهند که با ضوابط و استانداردهای محیط زیست و کاهش آلودگی و تخریب منابع پایه بالاخص منابع طبیعی و آب تطبیق یابد.

۲. ماده (۱۹۳) - الف) شهرداری شهرهای بالای دویست هزار نفر جمعیت و شهرهای ساحلی و شهرهای حاشیه تالاب‌های داخلی در راستای مدیریت پسماند شهری موظفند تا پایان سال چهارم برنامه، پسماندهای خود را با روش‌های نوین و فناوری‌های جدید با اولویت روش‌های آلی (ارگانیک) از قبیل کرم پوسال (ورمی کمپوست) بازیافت نمایند. از سال پایانی برنامه، هرگونه دفن پسماندها در این‌گونه شهرها مطلقاً ممنوع است.

۳. ماده (۱۹۴) - دولت مکلف است به منظور بهبود وضعیت روستاها در زمینه سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، راهبری، نظارت و هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی، ارتقای سطح درآمد و کیفیت زندگی روستاییان و کشاورزان و کاهش نابرابری‌های موجود بین جامعه روستایی، عشایری و جامعه شهری، حمایت لازم را از اقدامات زیر به عمل آورد:

الف) ارتقای شاخص‌های توسعه روستایی و ارائه خدمات نوین و تهیه برنامه اولویت‌بندی خدمات روستایی با توجه به شرایط منطقه‌ای و محلی ب) حمایت از گسترش کشاورزی صنعتی و صنایع روستایی با اولویت توسعه خوشه‌ها و زنجیره‌های صنعتی - کشاورزی کوچک و متوسط که بخش اعظم نهاده‌ها و عوامل تولید آن در جغرافیای روستایی وجود دارد و همچنین صنایع دستی و خدمات گردشگری و ایجاد و توسعه بازارهای محلی با اولویت مراکز دهستان‌های دارای قابلیت توسعه ج) تعیین الگوی مدیریت در آبادی‌های فاقد شورای اسلامی د) تدوین سیاست‌های تشویقی در جهت مهاجرت معکوس «از شهر به روستا» و تثبیت نسبی جمعیت روستایی تا آخر سال اول برنامه. ه) بهسازی، نوسازی، بازسازی و ایمن‌سازی ساختار کالبدی محیط و مسکن روستایی مبتنی بر الگوی معماری اسلامی - ایرانی با مشارکت مردم، دولت و نهادهای عمومی و آموزش

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تعیین متولی سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر توسعه متوازن روستایی توسط دولت ^۲	*		*	قانون الزام دولت به توسعه متوازن روستایی ^۱	بند «۳»
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت			*	ماده (۱۰۳) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۳»
نظارت بر اجرای قانون در زمینه قیمتگذاری حامل‌های انرژی			*	ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ^۴	بند «۴» ^۴

فنی و حرفه‌ای مستمر روستاییان با هدف توانمندسازی برای ارائه و استفاده از خدمات نوین و مشارکت در فعالیتهای صنعتی و بهبود کیفیت تولیدات (ز) ساماندهی و استقرار فعالیتهای کارآفرینی و اشتغالزای کوچک و متوسط تولید و خدماتی در مناطق روستایی از طریق ارائه مشوق‌های مالی و اعتباری، (ح) ساماندهی روستاها در قالب مجموعه‌های روستایی به‌منظور خدمات‌رسانی بهتر و مؤثرتر (ط) احداث، ترمیم و نگهداری و ایمن‌سازی شبکه راه‌های روستایی (ی) ارتقای شاخص‌های توسعه عشایر از طریق اسکان و ساماندهی خانوارها (ک) حمایت مالی از طریق اعطای تسهیلات، وجوه اداره شده، یارانه سود و کارمزد جهت توسعه اشتغال خانوارهای روستایی و عشایری با اولویت روش‌های محلی و بومی و نیز تقویت مدیریت یکپارچه اراضی از طریق مشارکت با تشکلهای حقوقی به‌منظور جلوگیری از خرد شدن اراضی و تجمیع مدیریتی اراضی خرد کشاورزی (ل) اقدام قانونی در جهت ایجاد شرکت شهرک‌های کشاورزی با اصلاح اساسنامه یکی از شرکت‌های مادر تخصصی موجود در چارچوب سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به‌منظور هدایت، راهبری و احداث و توسعه زیرساخت‌های مجتمع‌های کشاورزی، دامی و شیلاتی.

۱. ماده واحده - در اجرای ماده (۱۹) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱، دولت مکلف است تمهید قانونی لازم جهت تعیین متولی سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت بر توسعه متوازن روستایی را ظرف مدت سه‌ماه مشخص نماید به صورتی که: ۱. سهم سرانه روستانشینان از بودجه‌های توسعه‌ای کشور مشخص گردد. ۲. در شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان‌ها و مناطق زیرمجموعه، نهاد برنامه‌ریزی منطقه‌ای و نظارتی لازم را در این زمینه به وجود آورد.

۲. پس از ادغام وزارت جهاد سازندگی با وزارت کشاورزی، عملاً وزارت جهاد کشاورزی نقش وزارت بخشی کشاورزی را ایفا کرد و امور مرتبط با اقتصاد غیرکشاورزی از جمله فرش دستباف، صنایع دستی، صنایع تبدیلی و... به وزارتخانه‌ای سپرده شد که فاقد شبکه در نواحی روستایی بوده و در برابر ارباب رجوعی مانند صنایع خودرو، فولاد و... اهمیت چندانی برای آن قائل نبود. ایجاد خلأ نهادی، در توسعه روستایی، از جمله عوامل مؤثر در افول اقتصاد روستایی از قبیل فرش دستباف روستایی و... است. دولت باید نهاد چابک و فرابخشی را برای برنامه‌ریزی هماهنگ و نظارت بر تحقق تکالیف دستگاه‌های اجرایی در توسعه روستایی شکل دهد.

۳. ماده (۱۰۳) - برقراری موانع غیرتعرفه‌ای و غیرفنی برای واردات در طول سال‌های برنامه بجز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضا می‌کند، ممنوع است. در صورت وجود چنین موانعی دولت مکلف است با وضع نرخ‌های معادل تعرفه‌ای نسبت به رفع آن اقدام کند. تبصره - محصولات کشاورزی مشمول این ممنوعیت نیست.

۴. استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقاء شاخص‌های عدالت اجتماعی.

۵. ماده (۱) - دولت مکلف است با رعایت این قانون قیمت حامل‌های انرژی را اصلاح کند:

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها در زمینه قیمتگذاری آب			*	ماده (۳) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ^۱	بند «۴»
نظارت بر اجرای قانون در زمینه هدفمندسازی یارانه مواد خوراکی			*	مواد (۳) و (۴) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ^۲	بند «۴»
نظارت بر نحوه هزینه‌کرد وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها			*	مواد (۷) و (۸) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ^۳	بند «۴»

الف) قیمت فروش داخلی بنزین، نفت گاز، نفت کوره، نفت سفید و گاز مایع و سایر مشتقات نفت، با لحاظ کیفیت حامل‌ها و با احتساب هزینه‌های مترتب (شامل حمل‌ونقل، توزیع، مالیات و عوارض قانونی) به تدریج تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران کمتر از نود درصد (۹۰٪) و بیشتر از قیمت تحویل روی کشتی (فوب) در خلیج فارس نباشد.

ب) میانگین قیمت فروش داخلی گاز طبیعی به‌گونه‌ای تعیین شود که به تدریج تا پایان برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، معادل حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) و حداکثر معادل متوسط قیمت گاز طبیعی صادراتی پس از کسر هزینه‌های انتقال، مالیات و عوارض شود.

ج) میانگین قیمت فروش داخلی برق به‌گونه‌ای تعیین شود که به تدریج تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران معادل قیمت تمام شده آن باشد.

۱. ماده (۳) - دولت مجاز است، با رعایت این قانون قیمت آب و کارمزد جمع‌آوری و دفع فاضلاب را تعیین کند.

الف) میانگین قیمت آب برای مصارف مختلف با توجه به کیفیت و نحوه استحصال آن در کشور به‌گونه‌ای تعیین شود که به تدریج تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران معادل قیمت تمام شده آن باشد.

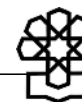
ب) کارمزد خدمات جمع‌آوری و دفع فاضلاب براساس مجموع هزینه‌های نگهداری و بهره‌برداری شبکه پس از کسر ارزش ذاتی فاضلاب تحویلی و کمک‌های دولت در بودجه سنواتی (مربوط به سیاست‌های تشویقی) تعیین می‌گردد.

۲. ماده (۴) - دولت موظف است به تدریج تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به هدفمند کردن یارانه گندم، برنج، روغن، شیر، شکر، خدمات پستی، خدمات هواپیمایی و خدمات ریلی (مسافری) اقدام نماید.

ماده (۵) - دولت موظف است یارانه آرد و نان را به میزانی که در لایحه بودجه سالیانه مشخص می‌شود با روش‌های مناسب در اختیار مصرف‌کنندگان متقاضی قرار دهد.

۳. ماده (۷) - دولت مجاز است حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را در قالب بندهای زیر هزینه نماید:

الف) یارانه در قالب پرداخت نقدی و غیرنقدی با لحاظ میزان درآمد خانوار نسبت به کلیه خانوارهای کشور به سرپرست خانوار پرداخت شود.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون	
استفاده از پایگاه‌های اطلاعات اقتصادی به منظور صحت‌سنجی اطلاعات اعلامی مردم و حذف اقشار پردرآمد از لیست دریافت‌کنندگان یارانه نقدی			*	بند «۴» ماده (۱۰) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ^۱

ب) اجرای نظام جامع تأمین اجتماعی برای جامعه هدف از قبیل: ۱. گسترش و تأمین بیمه‌های اجتماعی، خدمات درمانی، تأمین و ارتقای سلامت جامعه و پوشش دارویی و درمانی بیماران خاص و صعب‌العلاج. ۲. کمک به تأمین هزینه مسکن، مقاوم‌سازی مسکن و اشتغال. ۳. توانمندسازی و اجرای برنامه‌های حمایت اجتماعی.

ماده (۸) - دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجراء این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرای موارد زیر هزینه کند:

الف) بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذیربط معرفی می‌شود ب) اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر ج) جبران بخشی از زیان شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات آب و فاضلاب، برق، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی و شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ناشی از اجرای این قانون د) گسترش و بهبود حمل‌ونقل عمومی در چارچوب قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت و پرداخت حداکثر تا سقف اعتبارات ماده (۹) قانون مذکور ه) حمایت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و صنعتی و حمایت از تولید نان صنعتی ز) حمایت از توسعه صادرات غیرنفتی ح) توسعه خدمات الکترونیکی تعاملی با هدف حذف و یا کاهش رفت‌وآمدهای غیرضرور.

۱. ماده (۱۰) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) دریافت کمک‌ها و یارانه‌های موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون منوط به ارائه اطلاعات صحیح می‌باشد. در صورت احراز عدم صحت اطلاعات ارائه شده، دولت مکلف است ضمن جلوگیری از ادامه پرداخت، درخصوص استرداد وجوه پرداختی اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد. اشخاص در صورتی که خود را برای دریافت یارانه‌ها و کمک‌های موضوع مواد (۷) و (۸) این قانون محق بدانند می‌توانند اعتراض خود را به کمیسیونی که در آیین‌نامه اجرایی این ماده پیش‌بینی می‌شود ارائه نمایند. آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر سه ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزیر دادگستری، امور اقتصادی و دارایی، رفاه و تأمین اجتماعی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۱. اعمال مشوق‌های مالی جهت رعایت الگوی مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی و تولید محصولات کم‌مصرف ۲. انعقاد قرارداد دستگاه‌های اجرایی با بخش‌های خصوصی و تعاونی برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی			*	ماده (۱۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۴»
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت مسکن و شهرسازی			*	ماده (۱۸) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ^۲	بند «۴»

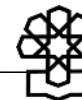
۱. ماده (۱۳۴) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) به‌منظور اعمال صرفه‌جویی، تشویق و حمایت از مصرف‌کنندگان در راستای منطقی کردن و اصلاح الگوی مصرف انرژی و برق، حفظ ذخایر انرژی کشور و حفاظت از محیط زیست به وزارتخانه‌های نیرو، نفت و صنایع و معادن اجازه داده می‌شود براساس دستورالعملی که حداکثر تا پایان سال اول برنامه به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد نسبت به اعمال مشوق‌های مالی جهت رعایت الگوی مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی، تولید محصولات کم مصرف و با استاندارد بالا اقدام نمایند. منابع مالی مورد نیاز اجرای این ماده از محل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، منابع داخلی شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صنایع و معادن و یا فروش نیروگاه‌ها و سایر دارایی‌ها از جمله اموال منقول و غیرمنقول، سهام و سهم‌الشرکه وزارت نیرو و سایر شرکت‌های تابعه و وابسته و بنگاه‌ها در قالب بودجه سنواتی تأمین می‌شود.

تبصره «۲» - به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود، برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی با حفظ و عدم کاهش میزان بهره‌مندی قبلی، نسبت به انعقاد قرارداد با بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نمایند. مبلغ قرارداد فقط از محل صرفه‌جویی ناشی از کاهش مصرف به شرح قرارداد در قالب موافقتنامه متبادله با معاونت قابل تأمین و پرداخت است. دستورالعمل این تبصره با پیشنهاد وزارتخانه‌های نیرو و نفت و معاونت به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره «۳» - وزارت نیرو مجاز است برای مدیریت بار شبکه برق کشور در طول برنامه، مشترکین کشور را به کنتور هوشمند مجهز نماید.

۲. ماده (۱۸) - در اجرای قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، وزارت مسکن و شهرسازی موظف است آیین‌نامه‌های صرفه‌جویی مصرف انرژی در ساختمان‌ها را با جهت‌گیری به سوی ساختمان سبز و همچنین شهرسازی را منطبق بر الگوی مذکور با همکاری وزارتخانه‌های نفت، نیرو، کشور و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور ظرف یک‌سال بعد از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران برساند. آیین‌نامه‌های اجرایی شامل معیارها و مشخصات فنی مصرف انرژی ساختمان سبز حداکثر ظرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون به‌گونه‌ای که تمامی ضوابط خاص در طراحی و ساخت از دیدگاه مدیریت انرژی و محیط زیست از جمله کاهش آلودگی و نیاز به کمترین حد انرژی‌های تجدیدپذیر در آنها لحاظ شده باشد، در کارگروه موضوع ماده (۱۱) این قانون تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تعیین متولی قانونی و نظارت بر اجرای قانون و تعبیه ضمانت اجرا			*	مواد (۲۰) و (۲۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ^۱	بند «۴»
تعیین متولی قانونی و نظارت بر اجرای قانون و تعبیه ضمانت اجرا			*	مواد (۲۴) و (۲۶) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ^۲	بند «۴»
تعبیه ضمانت اجرا و نظارت بر اجرای قانون توسط وزارتخانه ذی‌ربط			*	مواد (۲۸) تا (۳۰) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ^۳	بند «۴»

۱. ماده (۲۰) - کلیه مؤسسات دولتی و عمومی موظفند ظرف پنج سال پس از تصویب این قانون با تعبیه سامانه‌های کنترلی لازم برای مصرف انواع حامل‌های انرژی در ساختمان‌های اداری خود مطابق با آیین‌نامه‌های موضوع ماده (۱۸) این قانون اقدام نمایند.

ماده (۲۱) - کلیه دستگاه‌های اجرایی و عمومی موظفند به انجام ممیزی انرژی به‌منظور اجرا و کنترل سامانه مدیریت انرژی در ساختمان‌های مربوطه و آموزش کارکنان خود اقدام نمایند.

۲. ماده (۲۴) - کلیه مصرف‌کنندگان انرژی با مصرف سالانه سوخت بیش از پنج میلیون مترمکعب گاز و یا سوخت مایع معادل آن و تقاضای (دیماند) قدرت الکتریکی بیش از یک مگاوات موظفند با ایجاد واحد مدیریت انرژی از طریق صرفه‌جویی یا استفاده از امکانات بخش خصوصی و یا بدون گسترش تشکیلات دولتی نسبت به انجام ممیزی انرژی و بهینه‌سازی مصرف انرژی و اجرای راهکارهای لازم جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی به‌منظور دستیابی به معیارهای موضوع ماده (۱۱) این قانون اقدام نمایند.

ماده (۲۶) - واحدهای صنعتی در صورت عدم رعایت معیارها و مشخصات فنی و استانداردهای مصرف انرژی با تشخیص وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صنایع و معادن، از سال شروع اصلاح الگوی مصرف براساس شرایط اقلیمی و فنی به صورت درصدی از قیمت فروش حامل‌های انرژی جریمه خواهند شد. وجوه اخذ شده به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز شده و در اجرای راهکارهای بهینه‌سازی بخش صنعت موضوع این قانون هزینه خواهد شد.

۳. ماده (۲۸) - وزارتخانه‌های نیرو و نفت موظفند با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، سازمان محیط زیست و مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران معیار و استاندارد مصرف انرژی برای هر واحد سطح زیرکشت زراعی و باغی را بر حسب شرایط اقلیمی، استحصال مجاز آب و با توجه به نوع محصول و با استفاده از شیوه‌های پربازده استحصال آب و روش‌های نوین آبیاری تدوین نمایند. مصرف‌کنندگان انرژی در بخش کشاورزی که معیار و استاندارد فوق را رعایت ننمایند، قیمت انواع انرژی را با تشخیص وزارتخانه‌های نفت و نیرو تا دو برابر قیمت حامل‌های انرژی می‌پردازند. مبالغ مازاد بر قیمت آزاد به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و در اجرای راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش کشاورزی موضوع مواد این فصل هزینه می‌گردد. آیین‌نامه اجرایی این ماده در چارچوب قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و قانون بودجه سالانه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
<p>۱. حذف عبارت «شفاهی» از قانون به دلیل استنادناپذیری و فقدان ضمانت اجرا</p> <p>۲. مستثنا کردن کارگران روزانه از این قانون به منظور کاهش بوروکراسی</p> <p>۳. نظارت دولت و ممانعت از عقد قراردادهای موقت برای کارهایی با ماهیت مستمر، توسط کارفرمایان</p>		*		ماده (۷) قانون کار ^۲	بند «۵» ^۱
<p>۱. رعایت تساوی و در نظر گرفتن شرایط رکود اقتصادی و عوامل</p>		*		ماده (۱۱) قانون کار ^۳	بند «۵»

ماده (۲۹) - وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنایع و معادن موظفند سالانه حداقل بیست درصد (۲۰٪) از پمپ‌های آب و ماشین‌های کشاورزی خودکشی فرسوده و پرمصرف را از رده خارج و به همان نسبت به تأمین پمپ‌های آب و ماشین‌های جدید با مصرف انرژی استاندارد و بهینه اقدام نمایند. منابع لازم جهت اجرای این ماده در بودجه سالانه پیش‌بینی و تأمین می‌شود.

ماده (۳۰) - وزارت صنایع و معادن با هماهنگی وزارت جهاد کشاورزی موظف است تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه نسبت به اصلاح ماشین‌آلات و تجهیزات انرژی بر کشاورزی تولید داخل با بهره‌گیری از فناوری‌های جدید مطابق با معیارها و مشخصات فنی مصرف سوخت موضوع ماده (۱۱) این قانون اقدام نماید. وزارت بازرگانی موظف به رعایت استاندارد مذکور برای کلیه تجهیزات و ماشین‌آلات کشاورزی وارداتی است.

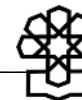
۱. سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، به‌ویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقای آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه.

۲. ماده (۷) - قرارداد کار عبارت است از قرارداد کتبی یا شفاهی که به موجب آن کارگر در قبال دریافت حواله‌سعی کاری را برای مدت موقت یا مدت غیرموقت برای کارفرما انجام می‌دهد.

تبصره «۱» - حداکثر مدت موقت برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیرمستمر دارد، توسط وزارت کار و امور اجتماعی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۳. ماده (۱۱) - طرفین می‌توانند با توافق یکدیگر مدتی را به نام دوره آزمایشی کار تعیین نمایند. در خلال این دوره هر یک از طرفین حق دارد، بدون اخطار قبلی و بی‌آنکه الزام به پرداخت خسارت داشته باشد، رابطه کار را قطع نماید. در صورتی که قطع رابطه کار از طرف کارفرما باشد وی ملزم به پرداخت حقوق تمام دوره آزمایشی خواهد بود و چنانچه کارگر رابطه کار را قطع نماید کارگر فقط مستحق دریافت حقوق مدت انجام کار خواهد بود.

تبصره - مدت دوره آزمایشی باید در قرارداد کار مشخص شود. حداکثر این مدت برای کارگران ساده و نیمه‌ماهر یک ماه و برای کارگران ماهر و دارای تخصص سطح بالا سه ماه می‌باشد.

پیشنهادهای اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
برون‌زا در تعیین حقوق متقابل کارگر و کارفرما برای قطع رابطه کار در دوره آزمایشی ^۱ ۲. افزایش سقف دوره آزمایشی					
لزوم منظور نشدن سابقه بازنشستگی برای کارگر، در دوره‌ای که رابطه کاری کارگر و کارفرما به دلایل مذکور در مواد (۱۴) تا (۱۶) معلق شده است ^۳		*		مواد (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) قانون کار ^۲	بند «۵»
۱. حذف تبصره این ماده یا یکسان نمودن شرایط با بخش دولتی ^۵		*		ماده (۱۸) قانون کار ^۴	بند «۵»

۱. ممکن است اوضاع و احوال و شرایط خاص اقتصادی و سایر عوامل و قانونمندی‌های اقتصادی، کارخانه‌ها و کارگاه‌های خصوصی را ناگزیر به توقف یا رکود یا تقلیل یا سرانجام تعطیلی کارخانه نماید و کارفرما اضطراراً و ناچاراً ناگزیر از قطع برخی از قراردادهای کار شود.

۲. ماده (۱۴) - چنانچه به واسطه امور مذکور در مواد آتی انجام تعهدات یکی از طرفین موقتاً متوقف شود، قرارداد کار به حال تعلیق در می‌آید و پس از رفع آنها قرارداد کار با احتساب سابقه خدمت (از لحاظ بازنشستگی و افزایش مزد) به حالت اول برمی‌گردد. ماده (۱۵) - درموردی که به واسطه قوه قهریه و یا بروز حوادث غیرقابل پیش‌بینی که وقوع آن از اراده طرفین خارج است، تمام یا قسمتی از کارگاه تعطیل شود و انجام تعهدات کارگر یا کارفرما به طور موقت غیرممکن گردد، قراردادهای کار با کارگران تمام یا آن قسمت از کارگاه که تعطیل می‌شود به حال تعلیق در می‌آید، تشخیص موارد فوق با وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده (۱۶) - قرارداد کارگرانی که مطابق این قانون از مرخصی تحصیلی و یا دیگر مرخصی‌های بدون حقوق یا مزد استفاده می‌کنند، در طول مرخصی و به مدت دو سال به حال تعلیق درمی‌آید.

۳. اولاً وقتی مؤسسه تولیدی تعطیل شده است کارگران نیز حقوقی دریافت نکرده‌اند و در نتیجه کسورات بیمه بازنشستگی را نیز نپرداخته‌اند در این حالت چگونه ممکن است بدون پرداخت کسور، مدت مزبور (که معلوم نیست تا چه زمانی خواهد بود) به‌عنوان سابقه خدمت بازنشستگی منظور گردد؟ ثانیاً چرا مدتی را که کارگر در مرخصی بدون حقوق به سر می‌برد (و احتمالاً در جای دیگری به کار اشتغال دارد) بایستی به‌عنوان سابقه خدمت در احتساب بازنشستگی و (در نتیجه تعیین مبلغ حقوق بازنشستگی) منظور گردد؟ این موارد تعهدات صندوق‌های بازنشستگی ذی‌ربط را نیز به شدت بالا می‌برد.

۴. ماده (۱۸) - چنانچه توقیف کارگر به سبب شکایت کارفرما باشد و این توقیف در مراجع حل اختلاف منتهی به حکم محکومیت نگردد، مدت آن جزء سابقه خدمت کارگر محسوب می‌شود و کارفرما مکلف است علاوه بر جبران ضرر و زیان وارده که مطابق حکم دادگاه به کارگر می‌پردازد، مزد و مزایای وی را نیز پرداخت نماید.

تبصره - کارفرما مکلف است تا زمانی که تکلیف کارگر از طرف مراجع مذکور مشخص نشده باشد، برای رفع احتیاجات خانواده وی، حداقل ۵۰ درصد از حقوق ماهیانه او را به طور علی‌الحساب به خانواده‌اش پرداخت نماید.

۵. در قوانین استخدام حاکم بر روابط دولت با کارکنان خود نیز چنین امری پیش‌بینی نشده است که در هنگام اتهام و توقیف مستخدم، ۵۰ درصد حقوق و مزایای ماهیانه تا صدور رأی نهایی (که معمولاً ممکن است حتی متجاوز از ۲ یا چند سال در سیستم قضایی کشور به درازا بکشد) به خانواده مستخدم پرداخت شود.

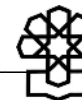
پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. مکلف نمودن کارگر به جبران خسارت و بازگرداندن مبالغ علی‌الحساب دریافت شده، در صورت محکوم شدن کارگر در دادگاه					
اصلاح شرایطی که کارفرما می‌تواند قرارداد کارگر خاطی را فسخ نماید ^۲		*		ماده (۲۷) قانون کار ^۱	بند «۵»
تعیین استراتژی دقیق صنعتی معدنی، نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت صنعت و معدن و لحاظ نمودن بودجه متناظر در قوانین بودجه سنواتی			*	ماده (۲۱) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات ^۳	بند «۶» ^۳

۱. ماده (۲۷) - هرگاه کارگر در انجام وظایف محوله قصور ورزد و یا آیین‌نامه‌های انضباطی کارگاه را پس از تذکرات کتبی، نقض نماید کارفرما حق دارد در صورت اعلام نظر مثبت شورای اسلامی کار علاوه بر مطالبات و حقوق معوقه به نسبت هر سال سابقه کار معادل یک ماه آخرین حقوق کارگر را به عنوان (حق سنوات) به وی پرداخته و قرارداد کار را فسخ نماید. در واحدهایی که فاقد شورای اسلامی کار هستند نظر مثبت انجمن صنفی لازم است. در هر مورد از موارد یاد شده اگر مسئله با توافق حل نشد به هیئت تشخیص ارجاع و در صورت عدم حل اختلاف از طریق هیئت حل اختلاف رسیدگی و اقدام خواهد شد. در مدت رسیدگی مراجع حل اختلاف، قرارداد کار به حالت تعلیق درمی‌آید.

۲. در کل قانون کار، تنها راهی که برای فسخ قرارداد کار از سوی کارفرما عملاً وجود دارد، ماده (۲۷) قانون کار است. ولی در این ماده نیز شرایطی پیش‌بینی شده است که استفاده از آن جهت فسخ قرارداد کارگر خاطی و مقصر برای کارفرما بسیار هزینه‌بر است. از سوی دیگر با عنایت به ترکیب شورای اسلامی کار (که یک تشکل کارگری است) و هیئت‌های تشخیص و حل اختلاف (که ترکیب‌های سه‌جانبه کارگری، دولتی، کارفرمایی است)، نتیجه داوری در بسیاری موارد به نفع کارگر خاطی بوده و در این شرایط کارفرما متحمل هزینه‌های سنگین حقوق و مزایا و پاداش و... می‌شود. به دلیل مشکلات عدیده‌ای که اصل قانون کار برای کارفرمایان ایجاد کرده است اجباراً برای گریز از اجرای این قانون، به روش‌هایی نظیر کارگران قرارداد موقت و یا اجرای کار به صورت پیمانکاری و یا اخذ سفته‌های سفیدامضا متوسل می‌شوند و نهایتاً کارگران را از حقوق طبیعی خود محروم می‌کنند.

۳. افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی (به‌ویژه در اقلام وارداتی) و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی و ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص.

۴. ماده (۲۱) - به‌منظور سرمایه‌گذاری در صنایع اولویت‌دار و یا حل مشکل واحدهای صنعتی، معدنی موجود، منابع لازم براساس پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت در قالب یارانه سود تسهیلات یا کمک‌های فنی - اعتباری در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی می‌شود. وزارتخانه مذکور لیست اولویت‌های مشمول این ماده و منابع مورد نیاز را به‌طور سالانه ارائه می‌کند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر حسن اجرا توسط وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت			*	مواد (۱)، (۳) و (۴) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی ^۱	بند «۶»
۱. نظارت بر اجرای تکالیف قانونی توسط دولت ۲. تقسیم کار صحیح میان دستگاه دولتی متولی اجرای قانون			*	ماده (۱۴) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۲	بند «۶»

۱. ماده (۱) - کلیه اختیارات، وظایف و امور مربوط به سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و انجام اقدامات لازم در موارد زیر از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار می‌شود:

الف) تجارت اعم از صادرات، واردات و تنظیم بازار داخلی محصولات و کالاهای اساسی زراعی، باغی و گیاهان دارویی شامل گندم، برنج، جو، ذرت، پنبه و ش، روغن و دانه‌های روغنی، چای، سیب زمینی، پیاز، حبوبات، سیب، پرتقال، خرما، کشمش، قند، شکر و کنجاله و همچنین محصولات دامی، طیور و آبزیان شامل شیر و فرآورده‌های لبنی، گوشت سفید، گوشت قرمز، تخم مرغ و نیز پيله ابریشم.

ب) صنایع تبدیلی بلافصل ذیل با یک مرحله تبدیل در بخش کشاورزی: ۱. عمل‌آوری و حفاظت گوشت و محصولات گوشتی از فساد، ۲. عمل‌آوری و حفاظت آبزیان و محصولات حاصل از آبزیان از فساد، ۳. عمل‌آوری و حفاظت میوه و سبزیجات از فساد، ۴. روغن‌کشی، ۵. فرآورده‌های لبنی، ۶. تولید دانه‌های آسیاب شده، ۷. تولید نشاسته، ۸. تولید غذاهای آماده برای حیوانات، ۹. محصولات غذایی و صنایع تبدیلی مرتبط با انواع میوه، سبزی، صیفی و چای چنانچه در حوزه مسئولیت سایر وزارتخانه‌ها طبقه‌بندی نشده باشد. ۱۰. تولید فرآورده‌های گیاهان دارویی و انواع عرقیات. ۱۱. تولید کودهای آلی (غیرشیمیایی)

ماده (۳) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است در واردات هر یک از کالاهای بند «الف» ماده (۱) این قانون برای تأمین نیاز داخلی و تنظیم بازار به نحوی عمل نماید که سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) به میزان تولید داخلی این محصولات افزوده شود تا کالاهای مزبور به مرز خودکفایی در تولید داخلی برسد.

ماده (۴) - شرکت پشتیبانی امور دام با کلیه وظایف، اختیارات، نیروها و امکانات از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی ملحق می‌گردد.

۲. ماده (۱۴) - به منظور حفظ و توسعه پایدار زیست‌محیطی (اکولوژیکی) عرصه‌های طبیعی و ایجاد تعادل جمعیت دام موجود در مراتع کشور، دولت مکلف است با انجام مطالعه، ارتقاء علمی و تقویت تسهیلات، به گونه‌ای اقدام نماید که با استفاده از نیروی انسانی متخصص، توان و سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی، ظرف ده سال:

الف) شاخص رشد کیفیت و کمیت علوفه و سایر تولیدات مراتع، ضریب تنوع گیاهی، تثبیت خاک و ترسیب کربن و سایر معیارهای زیست‌محیطی (اکولوژیکی) سرزمین، به‌طور متوسط سالانه تا دو درصد (۲٪) افزایش یابد.

ب) با انجام اقداماتی نظیر اصلاح نژاد، بهبود مدیریت و اصلاح گاوهای پرورش دام، ضمن کاهش جمعیت دامی و بسته به مرتع (بز، گوسفند و گاو بومی) به میزان سه میلیون واحد دامی در سال تا حد تعادل، جمعیت دام جایگزین (گاو آمیخته و گاو اصیل، گاو میش و گوسفند پرواری صنعتی و نیمه‌صنعتی) تا سه و یک دهم (۳/۱) میلیون واحد دامی در سال افزایش یابد.

ج) میزان خوراک تولیدی از منابع زراعی شامل انواع بقولات (لگوم‌ها)، علوفه‌های سیلویی، جو و ذرت به میزان سه و یک دهم (۳/۱) میلیون تن افزایش و برداشت علوفه مجاز از مراتع کشور به میزان نیم (۰/۵) میلیون تن در سال افزایش یابد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۱. تکمیل سامانه‌های اطلاعاتی بخش کشاورزی ۲. حمایت قانونی از تولید محصولات راهبردی، ویژه و خاص منطقه‌ای			*	قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مواد (۲۲) و (۳۱) ^۱	بند «۶»
نظارت بر حسن اجرای قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی			*	قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مواد (۳۲) و (۳۳) ^۲	بند «۶»

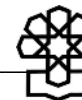
۱. ماده (۲۲) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون نسبت به: الف) ایجاد پایگاه اطلاعاتی تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ثبت اطلاعات فعالیت‌های تولیدی خویش در آن ب) ایجاد پایگاه اطلاعات جامع کشاورزی بر پایه فناوری اطلاعات (IT) ج) شبکه مدیریت دانش و اطلاعات کشاورزی و روستایی برای ارائه خدمات علمی، آموزشی، فنی، ترویجی و سایر اطلاعات مورد نیاز: اقدام نموده و در دسترس عموم قرار دهد.

ماده (۳۱) - از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است حمایت‌های قانونی خود از بهره‌برداران و تولیدکنندگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با اولویت تولید محصولات زیر تنظیم و اقدام نماید:
الف) محصولات راهبردی: محصولاتی که مستقیماً در امنیت غذایی نقش دارد و به این واسطه ضرورتاً باید در داخل کشور تولید شود.
ب) محصولات ویژه: محصولاتی که بیشترین ارزش تولید را به ازای نهاده‌های مصرف شده ایجاد می‌نماید و یا حلقه‌های بزرگ‌تری در زنجیره ارزش ایجاد و می‌تواند محور رشد بخش کشاورزی باشد و یا با توجه به مزیت‌های صادراتی، حداقل ده درصد (۱۰٪) سهم بازار دنیا را در اختیار خود دارد.

پ) محصولات خاص منطقه‌ای: محصولاتی که تولید آنها در کشور ممکن است همراه با مزیت نباشد ولی به واسطه شرایط خاص منطقه‌ای، تولید آنها اجتناب‌ناپذیر است و باید در جهت ایجاد مزیت برای آن محصولات اقدام نمود. ترکیب نوع محصولات در طبقه‌بندی فوق‌الذکر طی برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین و ابلاغ می‌گردد.

۲. ماده (۳۲) - در اجرای ماده (۳۱) این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در قالب بودجه‌های سنواتی و یارانه‌های مصوب در اختیار، به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:
ب) در جهت رونق بازار بیمه و توسعه بیمه اتکایی کشاورزی و افزایش نقش بخش غیردولتی در صنعت بیمه، نسبت به پرداخت یارانه حق بیمه به بیمه‌گران غیردولتی که در راستای اجرای الگوهای بیمه‌ای مورد تأیید این وزارتخانه عمل می‌کنند، اقدام نماید.

ماده (۳۳) - از تاریخ تصویب این قانون، علاوه بر اجرای قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی، در قالب بودجه‌های سنواتی و اعتبار مصوب، سیاست قیمت تضمینی نیز برقرار می‌شود. تولیدکنندگان محصولات کشاورزی می‌توانند محصولات خود را در بازار بورس تخصصی کالای کشاورزی عرضه نمایند. در صورت کاهش قیمت بورس نسبت به قیمت تضمینی اعلام شده از سوی دولت، مابه‌التفاوت آن توسط دولت به تولیدکنندگان پرداخت می‌گردد. وزارت جهاد کشاورزی مکلف است هر ساله متناسب با شرایط تولید و بازار، محصولات تحت سیاست خرید و قیمت تضمینی را انتخاب و اعلام نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
با تصویب قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی و انتزاع برخی وظایف از وزارت صنعت، معدن و تجارت، این ماده در تعارض با قانون مذکور خواهد بود.		*		ماده (۱۶) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی	بند «۶»
۱. اصلاح نظام تعرفه‌گذاری محصولات دامی ۲. ایجاد نظام شناسایی، ثبت و شماره‌گذاری دام کشور ۳. خرید تضمینی محصولات دامی توسط دولت			*	قانون نظام جامع دامپروری مواد (۱۱)، (۱۸) و (۲۰) ^۱	بند «۶»
نظارت بر حسن اجرای قانون توسط شورای عالی سلامت و امنیت			*	ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۷» ^۲

۱. ماده (۱۱) - به‌منظور حمایت مؤثر از منابع دام کشور و تشویق سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در این زیربخش، از تاریخ تصویب این قانون دولت موظف است برای ورود هر نوع دام زنده، گوشت تازه و منجمد (اعم از قرمز و سفید) و شیر (اعم از شیرخشک صنعتی و سایر محصولات لبنی) تعرفه مؤثر تعیین نماید به‌گونه‌ای که نرخ مبادله به نفع تولیدکنندگان داخل کشور باشد.
- ماده (۱۸) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است به‌منظور مدیریت جامع، بهره‌برداری پایدار، تعادل نوع و تعداد دام با منابع خوراکی، جمع‌آوری اطلاعات، ارائه خدمات اصولی و زیربنایی، جلوگیری از قاچاق و کنترل جابجایی دام، نسبت به شناسایی، ثبت و شماره‌گذاری دام کشور اقدام نماید. دولت موظف است اعتبار لازم برای اجرای این ماده را از محل درآمد حاصل از اخذ عوارض و تعرفه صادرات و واردات دام زنده و گوشت، در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی نماید.
- ماده (۲۰) - به‌منظور حمایت از تولید محصولات اساسی دامی و ایجاد تعادل در نظام تولید و جلوگیری از ضایعات محصولات دامی و ضرر و زیان دامداران، دولت موظف است همه ساله خرید گوشت مرغ، گوشت قرمز، تخم مرغ (خوراکی و نطفه‌دار) و شیر را براساس قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۷۶/۶/۲۱ و اصلاحات بعدی آن، تضمین نماید.
۲. تأمین امنیت غذا و درمان و ایجاد ذخایر راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید (مواد اولیه و کلاله).
۳. ماده (۳۲) - الف - فعالیت شورای عالی سلامت و امنیت غذایی که برابر بند «الف» ماده (۸۴) قانون برنامه چهارم توسعه با ادغام شورای غذا و تغذیه و شورای عالی سلامت تشکیل شده است در مدت اجرای برنامه پنجم ادامه می‌یابد. تشکیلات و شرح وظایف شورای عالی سلامت و امنیت غذایی توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه می‌شود و پس از تأیید معاونت به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
- ب) استانداردهای ملی پیوست سلامت برای طرح‌های بزرگ توسعه‌ای با پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید معاونت، تدوین و پس از تصویب شورای عالی سلامت و امنیت غذایی توسط معاونت برای اجرا ابلاغ می‌گردد. مصادیق طرح‌های بزرگ توسعه‌ای به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید معاونت مشخص می‌شود.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
غذایی و وزارت بهداشت و درمان (پزشک خانواده، نظام ارجاع و...)					
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی			*	ماده (۱۴۳) و (۱۴۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۷»

ج) سامانه «خدمات جامع و همگانی سلامت» مبتنی بر مراقبت‌های اولیه سلامت، محوریت پزشک خانواده در نظام ارجاع، سطح‌بندی خدمات، خرید راهبردی خدمات، واگذاری امور تصدیگری با رعایت ماده (۱۲) قانون مدیریت خدمات کشوری و با تأکید بر پرداخت مبتنی بر عملکرد، توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در سال اول برنامه و حین اجرا بازطراحی می‌شود و برنامه اجرایی آن با هماهنگی معاونت در شورای عالی سلامت و امنیت غذایی با اولویت بهره‌مندی مناطق کمتر توسعه‌یافته به ویژه روستاها، حاشیه شهرها و مناطق عشایری به تصویب می‌رسد. سامانه مصوب باید از سال دوم اجرای برنامه عملیاتی گردد.

د) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه نظام درمانی کشور را در چارچوب یکپارچگی بیمه پایه درمان، پزشک خانواده، نظام ارجاع، راهنماهای درمانی، اورژانس‌های پزشکی، تشکیل هیئت‌های امنا در بیمارستان‌های آموزشی و تمام‌وقتی جغرافیایی هیئت‌های علمی و تعرفه‌های مربوطه و کلینیک‌های ویژه و بیمه‌های تکمیلی تهیه و جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

۱. ماده (۱۴۳) - به منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت سفید، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف براساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقای ارزش‌افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف) ارتقای راندمان آبیاری بخش به حداقل ۴۰٪ در سال آخر برنامه از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرح‌های تجهیز و نوسازی، توسعه شبکه‌ها، زهکش‌ها و روش‌های نوین آبیاری و اجرای عملیات به‌زراعی و به‌نژادی،

ب) تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش غیردولتی

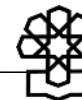
ج) ارتقای شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به ازای واحد حجم مصرفی

ماده (۱۴۹) - دولت مجاز است با هدف تأمین امنیت غذایی اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) حمایت مالی از توسعه کشتارگاه‌های صنعتی و بهبود کشتارگاه‌های سنتی و نیمه‌صنعتی توسط بخش غیردولتی به منظور ارتقای شاخص بهداشت کشتار انواع دام ب) ارتقای سطح کلی حمایت از کشاورزی به حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) ارزش تولید این بخش ج) حمایت از افزایش تولید پروتئین حیوانی حاصل از انواع دام، طیور و آبزیان.

تبصره «۱» - جهاد کشاورزی مجاز است به منظور کنترل بیماری‌های دامی، تضمین سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و امنیت غذایی، از طریق ادارات و سازمان‌های تابعه و با همکاری سازمان نظام دامپزشکی، سامانه هوشمند مراقبت بیماری‌های دامی و هویت‌دار نمودن جمعیت دامی کشور را مستقر نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
<p>۱. حل مشکل فقدان پایگاه اطلاعاتی در رابطه با اراضی کشاورزی و منابع طبیعی از طریق تکمیل طرح کاداستر اراضی کشاورزی و منابع طبیعی</p> <p>۲. تخصیص بودجه برای تکمیل طرح کاداستر اراضی کشاورزی</p> <p>۳. تکمیل پایگاه اطلاعاتی تولیدکنندگان بخش کشاورزی و پایگاه اطلاعات جامع کشاورزی و روستایی توسط وزارت جهاد کشاورزی</p>			*	ماده (۹) و (۲۲) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۱	بند «۷»
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی			*	ماده (۲۹)، (۳۰) و (۳۱) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۲	بند «۷»

تبصره «۲» - دولت برنامه تأمین سلامت غذا از مزرعه تا سفره را طی سال اول برنامه تصویب و اقدامات قانونی لازم برای اجرای آن را به عمل آورد.

۱. ماده (۹) - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی اقدام و حداکثر تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سند مالکیت عرصه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ و ضمن اعمال مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرصه و اعیانی منابع ملی و اراضی یاد شده بدون پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعوی مربوطه اقدام نماید.

ماده (۲۲) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون نسبت به: الف) ایجاد پایگاه اطلاعاتی تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ثبت اطلاعات فعالیت‌های تولیدی خویش در آن ب) ایجاد پایگاه اطلاعات جامع کشاورزی بر پایه فناوری اطلاعات (IT) ج) شبکه مدیریت دانش و اطلاعات کشاورزی و روستایی برای ارائه خدمات علمی، آموزشی، فنی، ترویجی و سایر اطلاعات مورد نیاز: اقدام نموده و در دسترس عموم قرار دهد.

۲. ماده (۲۹) - به‌منظور کنترل کیفی، بازرسی و صدور گواهی کیفیت محصولات کشاورزی، دولت مکلف است ضمن تعریف استانداردها و معیارهای فرآیند تولید، فرآوری، نگهداری و بازرسانی و کاهش ضایعات محصولات کشاورزی، با استفاده از امکانات بخش‌های غیردولتی اقدامات لازم را به عمل آورد. آیین‌نامه اجرایی این ماده حداکثر ۶ ماه پس از تصویب این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت وزارت جهاد کشاورزی و مؤسسه استاندارد بر فعالیتهای دامپروری و محصولات دامی خوراکی			*	قانون نظام جامع دامپروری مواد (۵) و (۲۱) ^۱	بند «۷»

ماده (۳۰) - به منظور افزایش کیفیت تولیدات دام (موضوع ماده (۲۱) قانون نظام جامع دامپروری) و کنترل بهداشت تغذیه و جلوگیری از بروز برخی بیماری‌ها و کاهش ضایعات، وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن تدوین استانداردهای تولید خوراک دام و نظارت بر اجرای آن، نسبت به تولیدکنندگان بخش کشاورزی که از خوراک آماده و استاندارد کارخانه‌های تولید خوراک دام استفاده می‌نماید، با استفاده از یارانه‌ها و یا سایر مشوق‌های در اختیار، حمایت‌های لازم را به عمل آورد. همچنین محصولات تولیدی کلیه کارخانه‌های خوراک دام مشمول استاندارد اجباری می‌باشد.

ماده (۳۱) - از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است حمایت‌های قانونی خود از بهره‌برداران و تولیدکنندگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با اولویت تولید محصولات زیر تنظیم و اقدام نماید:

الف) محصولات راهبردی: محصولاتی که مستقیماً در امنیت غذایی نقش دارد و به این واسطه ضرورتاً باید در داخل کشور تولید شود (ب) محصولات ویژه: محصولاتی که بیشترین ارزش تولید را به ازای نهاده‌های مصرف شده ایجاد می‌نماید و یا حلقه‌های بزرگ‌تری در زنجیره ارزش ایجاد و می‌تواند محور رشد بخش کشاورزی باشد و یا با توجه به مزیت‌های صادراتی، حداقل ده درصد (۱۰٪) سهم بازار دنیا را در اختیار خود دارد (پ) محصولات خاص منطقه‌ای: محصولاتی که تولید آنها در کشور ممکن است همراه با مزیت نباشد ولی به واسطه شرایط خاص منطقه‌ای، تولید آنها اجتناب‌ناپذیر است و باید در جهت مزیت برای آن محصولات اقدام نمود. ترکیب نوع محصولات در طبقه‌بندی فوق‌الذکر طی برنامه‌های پنج‌ساله توسعه کشور توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین و ابلاغ می‌گردد.

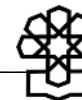
۱. ماده (۵) - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی که مبادرت به فعالیت دامپروری صنعتی و نیمه‌صنعتی می‌نمایند، موظف به اخذ موافقت اصولی، پروانه تأسیس، پروانه بهره‌برداری و پروانه بهداشتی براساس سیاست‌های وزارت جهاد کشاورزی و با نظارت وزارت مذکور می‌باشند.

تبصره «۱» - به لحاظ اهمیت بهداشت دام در سلامت جامعه، سازمان دامپزشکی کشور موظف است مناطق آلوده به بیماری‌های واگیردار، قرنطینه‌ای و یا کانون‌های بیماری‌زا را در پایان هر ماه مشخص و به وزارت جهاد کشاورزی اعلام نماید.

تبصره «۲» - فرآیند صدور موافقت اصولی، پروانه‌های تأسیس، بهره‌برداری و بهداشتی به ترتیب زیر می‌باشد:...

تبصره «۳» - کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی، تعاونی و خصوصی که قبل از تصویب این قانون اقدام به ایجاد واحدهای دامداری صنعتی و نیمه‌صنعتی نموده و فاقد مجوزهای لازم می‌باشند، موظفند حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون، نسبت به اخذ مجوزها و پروانه‌های مندرج در این ماده اقدام نمایند. در غیر این صورت وزارت جهاد کشاورزی با هماهنگی دستگاه‌های قضایی و انتظامی، موظف است از ادامه فعالیت آنان جلوگیری به عمل آورد.

ماده (۲۱) - کلیه محصولات نهایی خوراکی موضوع این قانون، مشمول مقررات استاندارد اجباری خواهد بود. تشخیص صلاحیت آزمایشگاه‌های کنترل کیفی مرتبط با محصولات مذکور برعهده مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می‌باشد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تعیین تکالیف دستگاه‌ها و نظارت بر اجرای قانون			*	قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی	بند «۷»
لغو این قانون ^۱		*		قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری	بند «۷»
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت بهداشت و درمان و وزارت			*	ماده (۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۷»

۱. قانون مذکور که به صدور پروانه برای چاه‌های غیرمجاز دلالت دارد، به دلیل وضعیت بحرانی آب‌های زیرزمینی در کشور منطقی نبوده و می‌تواند انگیزه‌ای برای سوء استفاده و حفر بیشتر چاه‌های غیرمجاز باشد. لذا این قانون با مقوله پایداری و امنیت غذایی در تعارض است و ملغی نمودن آن مناسب‌تر می‌باشد.

۲. ماده (۳۴) - به‌منظور ایجاد و حفظ یکپارچگی در تأمین، توسعه و تخصیص عادلانه منابع عمومی سلامت:

الف) دولت از بخش‌های خصوصی و تعاونی برای ایجاد شهرک‌های دانش سلامت، حمایت به عمل آورد. آیین‌نامه اجرایی این بند طی سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
 ب) به‌منظور تحقق شاخص عدالت در سلامت و کاهش سهم هزینه‌های مستقیم مردم به حداکثر معادل سی درصد (۳۰٪) هزینه‌های سلامت، ایجاد دسترسی عادلانه مردم به خدمات بهداشتی درمانی، کمک به تأمین هزینه‌های تحمل‌ناپذیر درمان، پوشش دارو، درمان بیماران خاص و صعب‌العلاج، تقلیل وابستگی گردش امور واحدهای بهداشتی درمانی به درآمد اختصاصی و کمک به تربیت، تأمین و پایداری نیروی انسانی متخصص مورد نیاز، ده درصد (۱۰٪) خالص کل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها علاوه بر اعتبارات بخش سلامت افزوده می‌شود. دولت موظف است اعتبار مزبور را هر سال برآورد و در ردیف خاص در لایحه بودجه ذیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منظور نماید تا برای موارد فوق‌الذکر هزینه گردد.

ج) به‌منظور متناسب‌سازی کمیت و کیفیت نیروی انسانی گروه پزشکی با نیازهای نظام سلامت کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است نیازهای آموزشی و ظرفیت ورودی کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی علوم پزشکی اعم از دولتی و غیردولتی را متناسب با راهبردهای پزشک خانواده، نظام ارجاع و سطح‌بندی خدمات و نقشه جامع علمی کشور استخراج و اعمال کند.

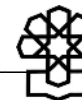
د) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است در سال اول برنامه فهرست مواد و فرآورده‌های غذایی سالم و ایمن و سبب غذایی مطلوب برای گروه‌های سنی مختلف را اعلام کند.

ه) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است زمینه لازم برای توسعه طب سنتی و استفاده از داروها و فرآورده‌های طبیعی و گیاهی را فراهم نماید.

و) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است با همکاری وزارت جهاد کشاورزی مقدار مصرف مجاز سموم و کودهای شیمیایی برای تولید محصولات باغی و کشاورزی را مشخص نماید و عرضه محصولاتی که به صورت غیرمجاز از سموم و کودهای شیمیایی استفاده کرده‌اند را ممنوع نماید. وزارت جهاد کشاورزی موظف است ضمن اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی در زمینه کاهش استفاده از سموم و کودهای شیمیایی امکان دسترسی مردم را به محصولاتی که از سلامت لازم برخوردارند فراهم آورد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
جهاد کشاورزی					
هرچند قوانین متعددی درخصوص ایمنی غذایی تصویب شده است، به دلایلی نظیر تعدد دستگاه‌های مسئول و ابهام در تعریف نقش و حیطه اختیارات و وظایف آنها، عملاً این قوانین اجرایی نشده‌اند. لذا نیاز به قانونی جامع درخصوص ایمنی غذایی با رویکرد از مزرعه تا سفره وجود دارد	*				بند «۷»
تعبیه ضمانت اجرا و نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت			*	مواد (۳) و (۱۹) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات ^۲	بند «۸» ^۱

۱. مدیریت مصرف با تأکید بر اجرای سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف و ترویج مصرف کالاهای داخلی همراه با برنامه‌ریزی برای ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیری در تولید.
۲. ماده (۳) - دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون موظفند در صورت نیاز به تولیدات غیرداخلی، فهرست کالاهای، تجهیزات، لوازم و فرآورده‌ها را به‌طور رسمی به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نمایند تا در صورت صرفه و صلاح برای تولید آنها برنامه‌ریزی شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سازمان‌ها، انجمن‌ها، اتحادیه (سندیکا)های تولیدی و خدماتی مرتبط، هر ۶ ماه یک بار فهرست کالاهای، تجهیزات، لوازم و فرآورده‌های ساخت داخل و ظرفیت تولیدی آنها را استخراج کند و به‌طور رسمی در دسترس دستگاه‌های ذی‌نفع موضوع ماده (۲) این قانون و عموم مردم قرار دهد.
- ماده (۱۹) - دولت موظف است: (۱) برای هدایت بازار به بهره‌گیری از توان تولید و خدمات داخلی و حمایت از صادرات، با استفاده از ظرفیت صنعت بیمه کشور به طراحی و استقرار نظام بیمه حمایتی مصرف‌کنندگان تولیدات و خدمات داخلی اقدام کند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای حکم قانونی توسط وزارتخانه‌های مرتبط			*	مواد (۱۴۰)، (۱۴۱) و (۱۴۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۸»
نظارت بر اجرای تکالیف قانونی در زمینه مدیریت منابع آب			*	قانون توزیع عادلانه آب، مواد (۲، ۳، ۴، ۵، ۱۲، ۲۴، ۲۸، ۲۹، ۳۳ و ۴۶) ^۲	بند «۸»
نظارت بر پایبندی دستگاه‌ها و اجرای حکم قانونی			*	ماده (۱۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۸»
نظارت بر اجرای تکالیف قانونی			*	قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، مواد (۱، ۲، ۱۵، ۱۸، ۱۹، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۲، ۳۴، ۳۵)	بند «۸»

۱. متن این مواد در بخش مربوط به بند «۳» آمده (مربوط به اصلاح الگوی مصرف و افزایش بهره‌وری منابع آب).

۲. متن این مواد در پاورقی مربوط به بند «۳» آمده (مربوط به اصلاح الگوی مصرف و ارتقای بهره‌وری منابع آب).

۳. ماده (۱۳۴) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) به منظور اعمال صرفه‌جویی، تشویق و حمایت از مصرف‌کنندگان در راستای منطقی کردن و اصلاح الگوی مصرف انرژی و برق، حفظ ذخایر انرژی کشور و حفاظت از محیط زیست به وزارتخانه‌های نیرو، نفت و صنایع و معادن اجازه داده می‌شود براساس دستورالعملی که حداکثر تا پایان سال اول برنامه به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد نسبت به اعمال مشوق‌های مالی جهت رعایت الگوی مصرف و بهینه‌سازی مصرف انرژی، تولید محصولات کم‌مصرف و با استاندارد بالا اقدام نمایند. منابع مالی مورد نیاز اجرای این ماده از محل وجوه حاصل از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، منابع داخلی شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صنایع و معادن و یا فروش نیروگاه‌ها و سایر دارایی‌ها از جمله اموال منقول و غیرمنقول، سهام و سهم‌الشرکه وزارت نیرو و سایر شرکت‌های تابعه و وابسته و بنگاه‌ها در قالب بودجه سنواتی تأمین می‌شود.

تبصره «۲» - به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود، برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی با حفظ و عدم کاهش میزان بهره‌مندی قبلی، نسبت به انعقاد قرارداد با بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نمایند. مبلغ قرارداد فقط از محل صرفه‌جویی ناشی از کاهش مصرف به شرح قرارداد در قالب موافقتنامه متبادله با معاونت قابل تأمین و پرداخت است. دستورالعمل این تبصره با پیشنهاد وزارتخانه‌های نیرو و نفت و معاونت به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره «۳» - وزارت نیرو مجاز است برای مدیریت بار شبکه برق کشور در طول برنامه، مشترکین کشور را به کنتور هوشمند مجهز نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
«اجازه» به «تکلیف» تغییر یابد و بر اجرای آن نظارت مؤثر شود			*	ماده (۱۰۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۸»
تعیین متولی قانونی و نظارت بر اجرای قانون توسط دستگاه‌های ذی‌ربط			*	ماده (۱۴۸) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	
نظارت مؤثر بر اجرای حکم قانونی			*	مواد (۱۰) و (۱۹) قانون افزایش ^۳	بند «۹» ^۳

۱. ماده (۱۰۱) - به‌منظور تنظیم مناسب بازار، افزایش سطح رقابت، ارتقای بهره‌وری شبکه توزیع و شفاف‌سازی فرآیند توزیع کالا و خدمات، دولت می‌تواند:

الف) نسبت به ارائه لایحه ساماندهی واحدهای غیردولتی پخش کالا تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید به نحوی که استانداردهای مورد نیاز برای فعالیت پخش، ابزارهای نظارتی و مدیریتی دولت و نیاز سیاست‌های رقابتی مورد توجه قرار گرفته و اختلاف قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده کاهش یابد.

ب) واحدهای صنفی بدون پروانه را ساماندهی و نرخ مالیات و خدمات عمومی آب، برق، گاز، تلفن و خدمات شهری این‌گونه واحدها را تا زمان اخذ پروانه کسب براساس آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تا دو برابر نرخ مالیات و تعرفه مصوب به‌عنوان جریمه تعیین و دریافت نماید. این حکم مانع از اجرای سایر ضمانت‌های اجرایی مقرر در قوانین مربوط نیست.

ج) نسبت به توسعه نظام ملی طبقه‌بندی و خدمات شناسه کالا و خدمات ایران (ایران کد) به‌منظور ایجاد نظام منسجم و یکپارچه برای تبادل اطلاعات مربوط به کالاها و خدمات اقدام نموده و کلیه عرضه‌کنندگان کالا و خدمات را مکلف به اخذ و روزآمد کردن این شناسه (کد) و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط را موظف به استفاده از آن نماید.

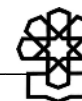
د) با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی قیمت‌گذاری را به کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه‌ای و ضروری محدود نماید. تبصره «۱» - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) دولت مکلف است ضوابط تعیین کالاهای اساسی، انحصاری و خدمات عمومی و نیز فهرست و ضوابط تعیین قیمت این کالاها و خدمات را ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون، با پیشنهاد کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت بازرگانی، معاونت و وزارتخانه‌های ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد برساند.

تبصره «۲» - در اجرای این بند، چنانچه قیمت فروش کالا یا خدمات کمتر از قیمت عادلانه روز و تکلیفی باید همزمان تعیین و از محل اعتبارات و منابع دولت در سال اجرا پرداخت شود و یا از محل بدهی دستگاه ذی‌ربط به دولت تهاتر گردد.

۲. ماده (۱۴۸) - دولت مکلف است جهت اصلاح الگوی بهره‌برداری از جنگل‌ها، مراتع و آب و خاک اقدامات زیر را انجام دهد:

الف) جایگزینی سوخت فسیلی و انرژی‌های تجدیدپذیر به جای سوخت هیزمی (ب) توسعه زراعت چوب و تشدید مبارزه با قاچاق چوب و محصولات جنگلی و مرتعی و حذف تعرفه واردات چوب و امکان واردات چوب عمل‌آوری نشده (ج) ساماندهی جنگل‌ها و حمایت از تولید دام به روش صنعتی (د) ساماندهی ساخت‌وساز در مناطق جنگلی براساس قوانین و مقررات ذی‌ربط (ه) توسعه جنگل‌های دست کاشت (و) اجرای عملیات آبخیزداری تا سطح هشت میلیون هکتار تا پایان برنامه (ز) اجرای عملیات بیابان‌زدایی و کنترل کانون‌های بحران.

۳. اصلاح و تقویت همه‌جانبه نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در تقویت بخش واقعی.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
				بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۱	
نظارت بر اجرای قانون توسط شورای اقتصاد			*	ماده (۱۵۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۹»
۱. تعیین یک هدف واحد برای بانک مرکزی (به جای تعیین اهداف متعدد و متضاد با یکدیگر) ۲. پرهیز از اعمال تکالیف متعدد بر نظام بانکی در قوانین بودجه سالیانه که موجب سلطه سیاست‌های مالی بر سیاست‌های پولی شده و وظایف بانک مرکزی را مخدوش می‌نماید. ۳. رفع تعارض قانون عملیات بانکی بدون ربا با قانون پولی و بانکی و ماده (۹۶) قانون برنامه پنجم توسعه		*		بند «ب» ماده (۱۰) قانون پولی و بانکی ^۳ ماده (۱۹) قانون عملیات بانکی بدون ربا ^۴ ماده (۹۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۵ قوانین بودجه سالیانه	بند «۹»

۱. متن ماده (۱۹) پیش از این در پاورقی ذکر شده بود... ماده (۱۰) - بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری مکلفند در اعطای تسهیلات بانکی به طرح‌های کشاورزی و منابع طبیعی اسناد مشاعی مالکین و نسق‌های زراعی زارعین و اشخاص را به نسبت سهم مشاع از قیمت روز کل مشاع ارزیابی و قراردادهای اجاره و یا بهره‌برداری و یا حق انتفاع از اراضی ملی و دولتی و سند مالکیت اعیانی احداثی را به‌عنوان وثیقه و تضمین برای اعطای تسهیلات بپذیرند. دفاتر اسناد رسمی موظفند بنا به درخواست بانکها و مؤسسات مذکور نسبت به تنظیم سند رهن بر این اساس اقدام نمایند. دولت مکلف است از طریق تشویق بیمه سرمایه‌گذاری و سایر ابزارهای بیمه‌ای، تحقق این امر را تضمین نماید.
۲. ماده (۱۵۴) - طبقه‌بندی واحدهای تولیدی و نحوه اعطای تسهیلات و تخفیفات به آنها متناسب با میزان تولید، منطقه، رشته‌های صنعتی و معدنی مطابق مصوبه شورای اقتصاد است.
۳. ماده (۱۰) - الف) بانک مرکزی ایرانی مسئول تنظیم و اجرای سیاست پولی و اعتباری براساس سیاست کلی اقتصادی کشور می‌باشد.
ب) هدف بانک مرکزی ایران حفظ ارزش پول و موازنه پرداخت‌ها و تسهیل مبادلات بازرگانی و کمک به رشد اقتصادی کشور است.
۴. ماده (۱۹) - سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی کوتاه‌مدت (یک ساله) به پیشنهاد مجمع عمومی بانک مرکزی و تصویب هیئت دولت تعیین شده و سیاست اعتباری و تسهیلات اعطایی پنج ساله و بلندمدت در ضمن لوایح برنامه‌های عمرانی پنج ساله و بلندمدت کشور جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود.
۵. ماده (۹۶) - اداره امور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران براساس قانون پولی و بانکی و مصوبات شورای پول و اعتبار است.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۱. راه‌اندازی سامانه‌های متعدد نظارتی بانک مرکزی که امکان نظارت آنلاین بر عملیات بانکی را فراهم می‌نماید ۲. نظارت بر دارایی‌های بانک‌ها و فعالیت‌های شرکت‌داری مؤسسات اعتباری ۳. ساماندهی بازار غیرمتشکل پولی (مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق‌های قرض‌الحسنه، صرافی‌ها و...)			*	بند «ب» ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی ^۱	بند «۹»
تکمیل سامانه پورتال ارزی و نیز سامانه نظارت ارزی و الزام صرافی‌ها به ثبت کلیه اطلاعات معاملات ارزی در آن			*	بند «ج» ماده (۱۱) قانون پولی و بانکی ^۲	بند «۹»
انتقال کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی به بانک مرکزی			*	بند «الف» ماده (۱۲) قانون پولی و بانکی ^۳ و ماده (۹۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴	

۱. ماده (۱۱) - بانک مرکزی ایران به‌عنوان تنظیم‌کننده نظام پولی و اعتباری کشور موظف به انجام وظایف زیر می‌باشد: ب) نظارت بر بانک‌ها و مؤسسات اعتباری طبق مقررات این قانون.

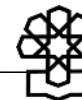
۲. ماده (۱۱) - بانک مرکزی ایران به‌عنوان تنظیم‌کننده نظام پولی و اعتباری کشور موظف به انجام وظایف زیر می‌باشد:

ج) تنظیم مقررات مربوط به معاملات ارزی و تعهد یا تضمین پرداخت‌های ارزی با تصویب شورای پول و اعتبار و همچنین نظارت بر معاملات ارزی.

۳. ماده (۱۲) - بانک مرکزی ایران به‌عنوان بانکدار دولت موظف به انجام وظایف زیر است: الف) نگاهداری حساب‌های وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و همچنین مؤسساتی که بیش از نصف سرمایه آنها متعلق به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی و یا شهرداری‌ها می‌باشند و انجام کلیه عملیات بانکی آنها در داخل و خارج از کشور.

۴. ماده (۹۴) - نحوه تعیین بانک عامل بنگاه‌ها، مؤسسات، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی برای دریافت خدمات بانکی در چارچوب دستورالعملی است که به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
رفع تداخل وظایف کیفری و انتظامی بانک مرکزی با دستگاه‌های دولتی و تشکل‌های صنفی درخصوص نقل و انتقالات و معاملات ارزی و ریالی		*		بند «الف» ماده (۴۲) قانون پولی و بانکی ^۱	بند «۹»
راه‌اندازی صندوق ضمانت سپرده‌ها توسط بانک مرکزی			*	ماده (۹۵) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۹»
۱. اصلاح ساختار بانک مرکزی و شورای پول و اعتبار در قانون پولی و بانکی ۲. تکمیل سامانه‌های نظارتی بانک مرکزی			*	ماده (۹۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۹»

۱. ماده (۴۲) - الف) خرید و فروش ارز و هر گونه عملیات بانکی که موجب انتقال ارز یا تعهد ارزی گردد یا ورود یا خروج ارز یا پول رایج کشور بدون رعایت مقرراتی که بانک مرکزی ایران به موجب ماده (۱۱) این قانون مقرر می‌دارد ممنوع است. متخلفین به جزای نقدی تا معادل ۵۰ درصد مبلغ موضوع تخلف محکوم خواهند شد.

۲. ماده (۹۵) - به‌منظور تضمین بازپرداخت وجوه متعلق به سپرده‌گذاران بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری در صورت ورشکستگی، به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود حداکثر تا پایان سال اول برنامه، نسبت به ایجاد صندوق ضمانت سپرده‌ها با رعایت شرایط ذیل اقدام نماید:

الف) صندوق ضمانت سپرده‌ها نهاد عمومی غیردولتی است که از محل حق عضویت‌های دریافتی از بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری اداره خواهد شد.

ب) عضویت کلیه بانک‌ها و سایر مؤسسات اعتباری در صندوق ضمانت سپرده‌ها الزامی است.

ج) میزان حق عضویت‌ها متناسب با گردش مالی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مذکور بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

د) اساسنامه صندوق ضمانت سپرده‌ها بنا به پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و با هماهنگی معاونت به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۳. ماده (۹۷) - با توجه به بند «۲۳» سیاست‌های کلی برنامه پنجم ابلاغی مقام معظم رهبری شورای پول و اعتبار موظف است طی سال‌های برنامه موارد زیر را انجام دهد:

ج) اصلاح ساختار بانک مرکزی در جهت تقویت نظارت بر نهادهای پولی و مالی به‌منظور تحقق اهداف کلان اقتصادی کشور

د) افزایش شفافیت و رقابت سالم در ارائه خدمات بانکی در جهت کاهش هزینه خدمات بانکی از طرق ذیل:

۱. الزام بانک‌ها به رعایت استانداردهای تعیین شده توسط بانک مرکزی در ارائه گزارش‌های مالی و بهبود نسبت شاخص کفایت سرمایه و اطلاع‌رسانی مبادلات مشکوک به بانک مرکزی.

۲. راه‌اندازی سامانه نظارتی قوی جهت شناسایی فعالیت‌های غیرمتعارف بانک‌ها هنگام دستکاری نرخ‌های سود سپرده‌ها و تسهیلات به روش‌های خاص

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	عدم اجرای کامل قانون	نیاز به اصلاحات قانونی	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	
جلوگیری از تخصیص منابع صندوق توسعه ملی به بخش‌های دولتی (نظیر افزایش سرمایه بانک‌ها، تسویه مطالبات بانک‌ها و شرکت‌ها از دولت و...)	*			بند «ط» ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱
اصلاح قوانین درخصوص رابطه دولت و بانک مرکزی اصلاح قوانین مربوط به نحوه اداره امور بانک‌های دولتی	*			مواد (۱) و (۲) قانون عملیات بانکی بدون ربا ^۲

۱. ط) مصارف صندوق توسعه ملی:

۱. اعطای تسهیلات به بخش‌های خصوصی، تعاونی و بنگاه‌های اقتصادی متعلق به مؤسسات عمومی غیردولتی برای تولید و توسعه سرمایه‌گذاری‌های دارای توجیه فنی، مالی و اقتصادی.

۲. اعطای تسهیلات صادرات خدمات فنی و مهندسی به شرکت‌های خصوصی و تعاونی ایرانی که در مناقصه‌های خارجی برنده می‌شوند از طریق منابع خود یا تسهیلات سندیکایی.

۳. اعطای تسهیلات خرید به طرف‌های خریدار کالا و خدمات ایرانی در بازارهای هدف صادراتی کشور.

۴. سرمایه‌گذاری در بازارهای پولی و مالی خارجی.

۵. اعطای تسهیلات به سرمایه‌گذاران خارجی با در نظر گرفتن شرایط رقابتی و بازدهی مناسب اقتصادی به‌منظور جلب و حمایت از سرمایه‌گذاری در ایران با رعایت اصل هشتم (۸۰) قانون اساسی می‌باشد.

۲. ماده (۱) - اهداف نظام بانکی عبارتند از:

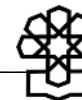
۱. استقرار نظام پولی و اعتباری بر مبنای حق و عدل (با ضوابط اسلامی) به‌منظور تنظیم گردش صحیح پول و اعتبار در جهت سلامت و رشد اقتصاد کشور ۲. فعالیت در جهت تحقق اهداف و سیاست‌ها و برنامه‌های

اقتصادی دولت جمهوری اسلامی با ابزارهای پولی و اعتباری ۳. ایجاد تسهیلات لازم جهت گسترش تعاون عمومی و قرض‌الحسنه از طریق جذب و جلب وجوه آزاد و اندوخته‌ها و پس‌اندازها و سپرده‌ها و بسیج و تجهیز آنها در جهت تأمین شرایط و امکانات کار و سرمایه‌گذاری به‌منظور اجرای بندهای «۲» و «۹» اصل چهل و سوم قانون اساسی ۴. حفظ ارزش پول و ایجاد تعادل در موازنه پرداخت‌ها و تسهیل مبادلات بازرگانی ۵. تسهیل در امور پرداخت‌ها و دریافت‌ها و مبادلات و معاملات و سایر خدماتی که به موجب قانون برعهده بانک گذاشته می‌شود.

ماده (۲) - وظایف نظام بانکی عبارتند از:

۱. انتشار اسکناس و سکه‌های فلزی رایج کشور طبق قانون و مقررات ۲. تنظیم، کنترل و هدایت گردش پول و اعتبار طبق قانون و مقررات ۳. انجام کلیه عملیات بانکی ارزی و ریالی و تعهد یا تضمین پرداخت‌های ارزی

دولت طبق قانون و مقررات ۴. نظارت بر معاملات طلا و ارز و ورود و صدور پول رایج ایران و ارز و تنظیم مقررات مربوط به آنها طبق قانون ۵. انجام عملیات مربوط به اوراق و اسناد بهادار طبق قانون و مقررات ۶. اعمال سیاست‌های پولی و اعتباری طبق قانون و مقررات ۷. عملیات بانکی مربوط به آن قسمت از برنامه‌های اقتصادی مصوب که از طریق سیستم پولی و اعتباری باید انجام گیرد ۸. افتتاح انواع حساب‌های قرض‌الحسنه (جاری و

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
افزایش نظارت بانک مرکزی بر نظام بانکی و شفافیت نظام بانکی					
جلوگیری از سرمایه‌گذاری مستقیم و شرکت‌داری بانک‌ها			*	ماده (۸) قانون عملیات بانکی بدون ربا ^۱	بند «۹»
۱. نظارت مؤثر بانک مرکزی بر عملکرد بانک‌ها (تعداد شعب، شرکت‌های زیرمجموعه، وثایق اخذ شده برای تسهیلات و...) ۲. کاهش حجم تسهیلات تکلیفی بر بانک‌ها			*	ماده (۳) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی ^۲	بند «۹»
نظارت مؤثر بانک مرکزی بر بانک‌ها و اعمال جریمه‌های بازدارنده			*	ماده (۱۰) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی ^۳	بند «۹»

پس‌انداز) و سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار و صدور اسناد مربوط به آنها بر طبق قوانین و مقررات ۹. اعطای وام و اعتبار بدون ربا (بهره) طبق قانون و مقررات ۱۰. اعطای وام و اعتبار و ارائه سایر خدمات بانکی به تعاونی‌های قانونی جهت تحقق بند «۲» اصل چهل‌وسوم قانون اساسی ۱۱. انجام معاملات طلا و نقره و نگاهداری و اداره ذخائر ارزی و طلای کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط به آن ۱۲. نگاهداری وجوه ریالی مؤسسات پولی و مالی بین‌المللی و یا مؤسسات مشابه و یا وابسته به این مؤسسات طبق قانون و مقررات ۱۳. انعقاد موافقتنامه پرداخت در اجرای قراردادهای پولی و بازرگانی و ترانزیتی بین دولت و سایر کشورها طبق قانون و مقررات ۱۴. قبول و نگهداری امانات طلا و نقره و اشیاء گرانبها و اوراق بهادار و اسناد رسمی از اشخاص حقیقی و حقوقی و اجاره صندوق امانات ۱۵. صدور و تأیید و قبول ضمانتنامه ارزی و ریالی جهت مشتریان ۱۶. انجام خدمات وکالت و وصایت بر طبق قانون و مقررات.

۱. ماده (۸) - بانک‌ها می‌توانند، در امور و یا طرح‌های تولیدی و عمرانی مستقیماً به سرمایه‌گذاری مبادرت نمایند. برنامه آن‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها باید در ضمن لایحه بودجه سالانه کل کشور به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد و نتیجه ارزیابی طرح حاکی از عدم زیان‌دهی باشد.

۲. ماده (۳) - دولت موظف است در جهت منطقی شدن تفاوت متوسط سود و کارمزد تسهیلات بانکی با متوسط سود پرداختی به انواع سپرده‌ها (Spread) میزان آنها را به‌گونه‌ای تصویب و ابلاغ نماید تا از تاریخ تصویب این قانون میزان تفاوت فوق‌الذکر تا سقف سه درصد (۳٪) محدود گردد.

۳. ماده (۱۰) - به‌منظور تأمین مالی طرح‌ها و فعالیت‌های صنعتی و استفاده بهینه از حساب ذخیره ارزی و جهت‌دهی آن به سمت استفاده حداکثر از توان داخلی:

ب) بانک‌ها موظفند، تسهیلات ارزی و ریالی (اعم از منابع حساب ذخیره ارزی، وجوه اداره شده، تسهیلات تکلیفی یا منابع داخلی) مورد نیاز از طرح‌های صنعتی و معدنی را همزمان بررسی و تسهیلات مصوب را براساس برنامه زمانبندی اجرای طرح و پیشرفت کار پرداخت نمایند. در صورت عدم پرداخت تسهیلات مطابق با برنامه زمانبندی شده مصوب و متناسب با تأخیر در پرداخت تسهیلات اعطایی قبلی استمهال گردد.

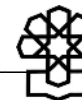
پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
این مواد قانونی از جمله علل افزایش مطالبات غیرجاری بانکها بوده است و لذا اصلاح یا حذف آنها پیشنهاد می‌گردد		*		مواد (۱) و (۲) قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها ^۱	بند «۹»
تکمیل اطلاعات لازم برای اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اشخاص حقیقی و حقوقی، تأسیس شرکت‌های ساماندهی مطالبات معوق			*	ماده (۵) قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها ^۲	بند «۹»

د) در مواردی که جمع ارزش وثایق و آورده سرمایه‌گذار، بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) کل سرمایه‌گذاری پروژه باشد، بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرح‌ها توسط بانکها ضرورت نخواهد داشت و باید با وثیقه گرفتن کل طرح، تسهیلات لازم را پرداخت نمایند.

۱. ماده (۱) - به‌منظور تسریع، تسهیل و تقویت سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی (اعم از کالا یا خدمت) دریافت وثیقه خارج از ارزش دارایی و عواید آتی طرح، از گیرندگان تسهیلات که توان مجری و توجیه اقتصادی، فنی و مالی و قابل ترهین طرح آنها به تأیید بانک می‌رسد، توسط بانک‌های عامل ممنوع است. بانکها موظفند صورت مدارک مورد نیاز را به متقاضی اعلام و پس از تکمیل پرونده حداکثر ظرف مدت چهل و پنج روز طرح را بررسی نموده و در صورت تأیید توسط خود و یا مؤسسات معتمد بانک، با حضور متقاضی قرارداد را حداکثر ظرف مدت یک ماه منعقد کرده و نسبت به پرداخت تسهیلات طی دوران مشارکت اقدام نمایند. بانکها موظفند مستقیماً یا از طریق مؤسسات معتمد خود نسبت به اعمال نظارت مستمر بر اجرا و بهره‌برداری طرح تا تسویه حساب کامل با مشتری اقدام نمایند.

ماده (۲) - چنانچه متقاضی تسهیلات، کل سهم آورده خود را نسبت به سهم‌الشرکه، همزمان با امضای قرارداد در حساب مشترک با بانک به صورت یکجا واریز نماید و متناسب با نیاز طرح نسبت به هزینه آن اقدام کند بانکها موظف به پذیرش سهم‌الشرکه متقاضی معادل حداکثر بیست درصد (۲۰٪) و در شهرستان‌ها و بخش‌های محروم تا ده درصد (۱۰٪) کل طرح می‌باشند.

۲. ماده (۵) - دولت مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون با ایجاد و به‌کارگیری نهادهای جدید مالی از قبیل بانک جامع اطلاعات، رتبه‌بندی و اعتبارسنجی مشتریان، گروه‌های مشاور مالی و سرمایه‌گذاری غیردولتی، ساماندهی مطالبات معوق، مؤسسات تضمین اعتبار، زمینه تسهیل و تسریع اعطای تسهیلات بانکی را فراهم نماید. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ابزارهای جدید مالی اسلامی را طراحی و در بازار سرمایه و نظام بانکی کشور به جریان اندازد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون	
نظارت مؤثر بانک مرکزی بر بانک‌ها به منظور رعایت سقف مجاز تملک سهام (به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم)			*	بند «۹» ماده (۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ^۱
رفع ابهام و تعارض میان قانون پولی و بانکی و قانون برنامه پنجم توسعه، درخصوص نحوه اعطای مجوز برای تأسیس بانک خارجی		*		بند «ه» ماده (۳۱) قانون پولی و بانکی ^۲ ماده (۸۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳
توسعه پایه‌های مالیاتی به منظور کاهش سودآوری فعالیت‌های غیرمولد (نظیر سفته‌بازی زمین، مسکن، طلا و ارز) و هدایت نقدینگی سرگردان به سمت بخش‌های تولیدی (نظیر مالیات بر عایدی سرمایه)	*			بند «۹» قانون مالیات‌های مستقیم

۱. ماده (۵) - بانک‌های غیردولتی و مؤسسات مالی و اعتباری و سایر بنگاه‌های واسطه پولی که قبل و بعد از تصویب این قانون تأسیس شده یا می‌شوند و بانک‌های دولتی که سهام آنها واگذار می‌شود صرفاً در قالب شرکت‌های سهامی عام و تعاونی سهامی عام مجاز به فعالیت هستند. سقف مجاز تملک سهام به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم برای هر شرکت سهامی عام یا تعاونی سهامی عام یا هر مؤسسه و نهاد عمومی غیردولتی ده درصد (۱۰٪) و برای اشخاص حقیقی و سایر اشخاص حقوقی پنج درصد (۵٪) تعیین می‌شود. معاملات بیش از سقف‌های مجاز در این ماده توسط هر یک از اشخاص مذکور باطل و ملغی‌الاثراست. افزایش سقف سهم مجاز از طریق ارث نیز مشمول این حکم است و وراثت و یا اولیای قانونی آنها ملزم به فروش مازاد بر سقف، ظرف مدت دو ماه پس از صدور گواهی حصر وراثت خواهند بود. افزایش قهری سقف مجاز سهام به هر طریق دیگر باید ظرف مدت سه ماه به سقف‌های مجاز این ماده کاهش یابد.

۲. ماده (۳۱) - ه) از تاریخ تصویب این قانون تأسیس بانک‌های خارجی و مؤسسات اعتباری غیربانکی خارجی که به عملیات متعارف بانکی اشتغال می‌ورزند فقط با تصویب مجلس شورای ملی خواهد بود. مؤسسات اعتباری غیربانکی مؤسساتی هستند که در عنوان خود از نام بانک استفاده نمی‌کنند ولی به تشخیص بانک مرکزی ایران واسطه بین عرضه‌کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار می‌باشند و عملیات آنها در حجم و نحوه توزیع اعتبارات مؤثر است.

۳. ماده (۸۷) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۲/۰۵) سقف سهم مشارکت طرف خارجی از تأسیس بانک مشترک ایرانی و خارجی موضوع قانون الحاق یک تبصره به قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۹/۳/۴ توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌شود.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر انجام وظایف اتاق بازرگانی			*	ماده (۷۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۰» ^۱
تدوین آیین‌نامه مربوط به ذیل ماده توسط وزارت نفت			*	ماده (۱۵۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۱۰»
نظارت مؤثر بر اجرای مفاد ماده (۷)			*	ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم ^۴	بند «۱۰»

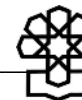
۱. حمایت همه‌جانبه هدفمند از صادرات کالاها و خدمات به تناسب ارزش افزوده و با خالص ارزش افزوده از طریق:

تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم. گسترش خدمات تجاری و ترانزیت و زیرساخت‌های مورد نیاز. تشویق سرمایه‌گذاری خارجی برای صادرات. برنامه‌ریزی تولید ملی متناسب با نیازهای صادراتی، شکل‌دهی بازارهای جدید و تنوع‌بخشی پیوندهای اقتصادی با کشورها به ویژه با کشورهای منطقه. استفاده از سازوکار مبادلات تهاتری برای تسهیل مبادلات در صورت نیاز. ایجاد ثبات رویه و مقررات در مورد صادرات با هدف گسترش پایدار سهم ایران در بازارهای هدف.

۲. ماده (۷۶) - اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران موظف است با همکاری و حضور اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شورای اصناف کشور، نسبت به شناسایی قوانین، مقررات و بخشنامه‌های مخل تولید و سرمایه‌گذاری در ایران اقدام نماید و با نظرخواهی مستمر از تشکل‌های تولیدی و صادراتی سراسر کشور و بررسی و پردازش مشکلات و خواسته‌های آنها به‌طور مستمر گزارش‌ها و پیشنهادهایی را تهیه و به کمیته‌ای متشکل از دو نفر از هر قوه به انتخاب رئیس آن قوه ارائه دهد. کمیته مذکور موظف است ضمن بررسی پیشنهادهای ارائه شده راهکارهای قانونی لازم را بررسی و پیگیری نماید.

۳. ماده (۱۵۶) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) به‌منظور توسعه صنایع میانی پتروشیمی و گسترش زنجیره ارزش صادراتی آن: شهرک‌های تخصصی غیردولتی که به‌منظور توسعه زنجیره‌های ارزش متانول، آمونیاک، استایرن و بوتادین با تصویب دولت تأسیس می‌گردند مشمول مقررات و مزایای مربوط به قانون تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲ و اصلاحات بعدی آن بدون وابستگی به وزارت صنایع و معادن خواهند بود. درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند. آیین‌نامه این ماده مشتمل بر دامنه صنایع مشمول و چارچوب قراردادهای بلندمدت و سایر ضوابط مربوطه توسط معاونت با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۴. ماده (۷) - به‌منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیت‌های اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاه‌های دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهای اسلامی شهر، شهرداری‌ها و مجامع و اتحادیه‌های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی حداکثر ظرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون به‌گونه‌ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی‌ربط کتباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عنداللزوم صورت هزینه‌های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد واریز وجوه مورد نیاز به حساب‌های اعلام

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تعیین متولی قانونی و نظارت بر اجرای حکم قانونی			*	ماده (۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم ^۱	بند «۱۰»
تأکید و تمرکز بر رفع موانع ثبات اقتصادی، به جای توجه به وضع مشوق‌های صادراتی			*	ماده (۱۹) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات ^۲	بند «۱۰»
نظارت بر حسن اجرای قانون شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی			*	بند «الف» ماده (۱۱)، ماده (۱۲) و ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار ^۳	بند «۱۰»

شده، حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی، اقدام نماید. چنانچه هریک از مراجع مسئول صدور پروانه یا مجوز طی یک ماه فوق‌الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد، با موافقت ستاد سرمایه‌گذاری استان برای یک بار و حداکثر یک ماه دیگر فرصت خواهد یافت.

۱. ماده (۸) - هر امتیازی که برای بنگاه‌های دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود.

تبصره - دولت مکلف است ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون کلیه امتیازات موجود موضوع این ماده را لغو کند یا تعمیم دهد.

۲. ماده (۱۹) - دولت موظف است: ۱. برای هدایت بازار به بهره‌گیری از توان تولید و خدمات داخلی و حمایت از صادرات، با استفاده از ظرفیت صنعت بیمه کشور به طراحی و استقرار نظام بیمه حمایتی مصرف‌کنندگان تولیدات و خدمات داخلی اقدام کند. ۲. مشوق‌های صادراتی کالا و خدمات را به نحوی طراحی کند که منجر به افزایش تولید صادرات‌گرا شود. اولویت استفاده از این مشوق‌ها با آن دسته از تولیدکنندگانی در سرزمین اصلی یا مناطق آزاد می‌باشد که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت تولیدات و خدمات آنها از مزیت برخوردارند.

۳. ماده (۱۱) - شورای گفتگو با ترکیب و تبصره‌های مصرح در ماده (۷۵) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران پس از پایان مدت آن قانون استمرار می‌یابد. وظایف و اختیارات شورای گفتگو به شرح ذیل است:

الف) پیشنهاد اصلاح، حذف یا وضع مقررات اعم از آیین‌نامه، بخشنامه، دستورالعمل، شیوه‌نامه یا رویه اجرایی در جهت بهبود محیط کسب‌وکار در ایران به مسئولان مربوطه براساس گزارش تهیه شده از سوی دبیرخانه این شورا
 ماده (۱۲) - تشکل‌های اقتصادی سراسری می‌توانند درخواست‌های خود را برای اصلاح قوانین، مقررات، بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و رویه‌های اجرایی محل کسب‌وکار، به همراه استدلال فنی و حقوقی مربوطه به دبیرخانه شورای گفتگو ارسال و درخواست خود را پیگیری کنند. در صورت مخالفت شورای گفتگو با درخواست ارسال شده، دبیرخانه شورا موظف است دلایل مخالفت با درخواست مربوطه را به‌طور کتبی به تشکل ذی‌ربط اطلاع دهد.

ماده (۲۴) - دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به‌منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	عدم اجرای کامل قانون	نیاز به اصلاحات قانونی	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	
نظارت بر وزارت صنعت، معدن و تجارت برای اجرای قانون اصلاح و نظارت بر قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی....	*			بند «۱۰» ماده (۱۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱
نظارت برای مراعات قانون در برخی مصادیق عدم اجرا	*			بند «۱۰» ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲
تعیین متولی واحد قانونی و نظارت بر اجرای قانون	*			بند «۱۰» ماده (۱۴۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی در نظر گرفتن نیازمندی‌های بودجه‌ای اجرای قانون	*			بند «۱۰» ماده (۱۴۵) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴

۱. متن ماده (۱۵۰) در ذیل بخش مربوط به بند «۳» سیاست‌های کلی آمده است.

۲. ماده (۱۵۹) - به‌منظور تسهیل و تشویق سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی در کشور اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف) معافیت موضوع ماده (۱۳۸) قانون مالیات‌های مستقیم و اصلاحات بعدی در طول برنامه به میزان پانزده واحد درصد (۱۵٪) افزایش می‌یابد.

ب) میزان معافیت مالیاتی واحدهای صنعتی و معدنی مناطق کمتر توسعه‌یافته تا سقف معافیت‌های منظور شده در مناطق آزاد تجاری - صنعتی افزایش می‌یابد.

۳. ماده (۱۴۴) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) به‌منظور حمایت از بخش کشاورزی، پایداری تولید و توسعه صادرات و رقابت‌پذیری و کاهش قیمت تمام شده وزارتخانه‌های صنایع و معادن، جهاد کشاورزی، بازرگانی و راه و شهرسازی با سیاستگذاری و برنامه‌ریزی هماهنگ براساس تفاهمنامه‌ای که به تأیید معاونت می‌رسد، نسبت به حمایت هدفمند از استقرار و گسترش صنایع تبدیلی، تکمیلی و نگهداری محصولات اساسی کشاورزی توسط بخش غیردولتی در قطب‌های تولیدی اقدام نمایند.

۴. ماده (۱۴۵) - به‌منظور اقتصادی و رقابتی نمودن تولید و افزایش صادرات محصولات کشاورزی، ساماندهی مدیریت منابع، حفاظت از منابع پایه و ارزش‌افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی:

الف) حمایت از تولید محصولات کشاورزی در قالب جبران بخشی از یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی، کمک‌های بلاعوض، پرداخت یارانه و سایر مشوق‌ها با اولویت رعایت الگوی کشت بهینه ملی - منطقه‌ای براساس آیین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ب) از ابتدای برنامه، وزارت بازرگانی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی قبل از واردات کالاها و یا محصولات بخش کشاورزی اعم از خام و یا فرآوری شده و یا مواد اولیه غذایی موردنیاز صنایع غذایی و تبدیلی موظفند از وزارت جهاد کشاورزی مجوز لازم را اخذ نمایند. دولت مکلف است به‌منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به‌گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.

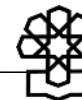
تبصره «۱» - واردات نهاده‌های تولید بخش کشاورزی از قبیل بذر، نهال، کود و سم با هماهنگی و اخذ مجوز وزارت جهاد کشاورزی از اعمال تعرفه مؤثر مستثنا می‌باشد.

تبصره «۲» - مسئولیت انتخاب ابزار تعرفه‌ای، تعیین سهمیه مقداری، زمان ورود و مقدار تعرفه برای کالاهای کشاورزی و فرآورده‌های غذایی با وزارت جهاد کشاورزی خواهد بود.

ج) عملیات تولید، فرآوری، ذخیره‌سازی، قرنطینه و بازررسانی محصولات، نهاده‌ها و کالاهای کشاورزی نوپدید، ارائه خدمات نوین کشاورزی، عاملین و گواهی‌کنندگان فرآیندها براساس مقررات و استانداردهایی خواهد بود که توسط وزارت

جهاد کشاورزی در سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
استفاده از ظرفیت تبصره «۲» این ماده به‌منظور تحریک و تشویق واحدهای بالادست پتروشیمی و شرکت‌های معدنی برای تکمیل زنجیره ارزش			*	بند «ب» ماده (۱۰۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۰»
استفاده از سیاست‌هایی مانند «شفاف‌سازی»، «مقررات‌زدایی» و «تشویق سرمایه‌گذاری خارجی»، به جای سیاست «یارانه صادراتی» که به علت کسری بودجه دولت و امکان بروز فساد، امکان تداوم در بلندمدت را ندارد			*	مواد (۲۰) و (۳۲) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۲	بند «۱۰»
تسهیل شرایط حضور تولیدکنندگان داخلی در بازارهای جهانی از طریق ایجاد ثبات در رویه‌های قانونی مربوطه			*	ماده (۱۹) قانون نظام جامع دامپروری کشور ^۳	بند «۱۰»
اجرای کامل قانون (انتزاع شرکت بازرگانی دولتی از وزارت صنعت، معدن و تجارت)			*	ماده (۱) قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی ^۴	بند «۱۰»

۱. ب) اخذ هرگونه مالیات و عوارض از صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات در طول برنامه ممنوع است.

تبصره «۱» - فهرست کالاهای نفتی ظرف ۶ ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

تبصره «۲» - دولت مجاز است به‌منظور صیانت از منابع کشور، عوارض ویژه‌ای برای صادرات مواد خام یا دارای ارزش‌افزوده پایین وضع و دریافت نماید.

۲. ماده (۲۰) - به دولت اجازه داده می‌شود در جهت تأمین مالی طرح‌های بخش کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی، صنایع غذایی و توسعه صادرات محصولات بخش کشاورزی از طرق زیر سرمایه خود را در بانک کشاورزی از هشت هزار میلیارد ریال به سی هزار میلیارد ریال افزایش دهد....

ماده (۳۲) - در اجرای ماده (۳۱) این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است در قالب بودجه‌های سنواری و یارانه‌های مصوب در اختیار، به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کند که:

د) به‌منظور توسعه صادرات و استفاده از مزیت‌های نسبی بخش کشاورزی، نسبت به پرداخت یارانه صادرات برای محصولات صادراتی منطبق بر استانداردهای بازارهای هدف بخش کشاورزی اعم از کمک‌های بازاریابی، جایزه صادراتی، اعتبارات صادراتی، تضمین مخاطرات ناشی از صادرات، یارانه کمک‌های غذایی به کشورهای هدف، اقدام نماید.

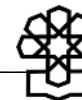
۳. ماده (۱۹) - در صورت وجود مازاد تولید محصولات دامی اعم از خام و فرآوری شده، دولت موظف است شرایط حضور تولیدکنندگان در بازارهای جهانی را تسهیل نماید. همچنین زمینه‌های گسترش بورس کالاهای کشاورزی به محصولات دامی را فراهم نماید. صادرکنندگان این محصولات مشمول جایزه صادراتی نیز خواهند گردید.

۴. ماده (۱) - کلیه اختیارات، وظایف و امور مربوط به سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، نظارت و انجام اقدامات لازم در موارد زیر از وزارت صنعت، معدن و تجارت منتزع و به وزارت جهاد کشاورزی واگذار می‌شود:

الف) تجارت اعم از صادرات، واردات و تنظیم بازار داخلی محصولات و کالاهای اساسی زراعی، باغی و گیاهان دارویی شامل گندم، برنج، جو، ذرت، پنبه و ش، روغن و دانه‌های روغنی، چای، سیب زمینی، پیاز، حبوبات، سیب، پرتقال، خرما، کشمش، قند، شکر و کنجاله و همچنین محصولات دامی، طیور و آبزیان شامل شیر و فرآورده‌های لبنی، گوشت سفید، گوشت قرمز، تخم مرغ و نیز پيله ابریشم.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
پرهیز از وضع تکالیفی که بار مالی برای دولت ایجاد می‌کنند (کسری بودجه ناشی از اجرای این احکام، تبعاتی به مراتب مخرب‌تر از تشویق‌های مذکور دارند)			*	ماده (۲) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی ^۱	بند «۱۰»
هماهنگی در اخذ عوارض شهری و اختلاف میان سازمان‌های اداره‌کننده مناطق آزاد با شوراهای اسلامی شهر	*			قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۵/۴/۲۴	بند «۱۱» ^۲
تکلیف فعالان اقتصادی مناطق به ارائه اظهارنامه مالیاتی که موجب عدم اجرای معافیت قانونی در برخی مناطق شده است. معافیت کامل بدون توجه به ارزش‌افزوده حاصله به واسطه نوع فعالیت اقتصادی (برای مثال فعالیت‌های صادرات‌محور) می‌تواند موجب بروز انحرافات شود.	*		*	قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۸/۳/۶	بند «۱۱»
تسریع در فسخ‌کشی و عملیاتی و اجرایی شدن منطقه آزاد ماکو به نظر می‌رسد یکی از دلایل عدم اجرای قانون، تعیین محدوده نامناسب بوده و اصلاح محدوده می‌تواند در عملیاتی شدن منطقه مؤثر باشد.		*	*	قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۷/۴	بند «۱۱»
عدم تحقق تمهیدات لازم نسبت به یکسان‌سازی مقررات مربوط به ورود کالای همراه مسافر از مناطق آزاد به سایر نقاط کشور	*		*	قانون ایجاد یک منطقه آزاد تجاری - صنعتی و بیست و سه منطقه ویژه اقتصادی مصوب ۱۳۸۹/۷/۴	بند «۱۱»

۱. ماده (۲) - جهت حمایت از صادرات صنعتی، دولت موظف است مبلغی را به‌منظور جبران بخشی از هزینه‌های صادراتی کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای، اجزا و قطعات و مجموعه‌های تولید و خدمات فنی و مهندسی کشور (که فهرست آن در ابتدای هر سال با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن به تصویب شورای عالی صادرات می‌رسد) حداقل معادل حاصل ضرب دوسوم ارزش صادرات سال قبل و مابه‌التفاوت نرخ تسهیلات بانکی داخلی با نرخ بین بانکی (نرخ لایبور)، در بودجه‌های سالانه پیش‌بینی و به صادرکنندگان محصولات فوق‌الذکر حداکثر سه ماه از تاریخ صادرات پرداخت نماید. زمان اجرای این ماده از تاریخ ۱۳۸۷/۱/۱ خواهد بود.
۲. توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج.

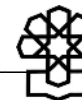

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
			*	ماده (۱۱۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۱»

۱. ماده (۱۱۲) - به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفای نقش مؤثر آنها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف:
- الف) مدیران سازمان‌های مناطق آزاد به نمایندگی از طرف دولت، بالاترین مقام منطقه محسوب می‌شوند و کلیه وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های اجرایی دولتی مستقر در این مناطق به استثنای نهادهای دفاعی و امنیتی به عهده آنهاست. سازمان‌های مناطق آزاد منحصراً براساس قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی و اصلاحات بعدی آن و قانون کار اداره می‌شوند.
- تبصره «۱» - واگذاری وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های دستگاه‌های تحت نظر مقام معظم رهبری، با موافقت ایشان صورت می‌پذیرد.
- تبصره «۲» - اختیارات فرماندار در مورد مصوبات شوراهای اسلامی شهر و روستا در مناطق آزاد به مدیر سازمان منطقه آزاد واگذار می‌شود.
- ب) کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی به هنگام ورود به سایر نقاط کشور به نسبت مجموع ارزش‌افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به‌کار رفته در آن، تولید داخلی محسوب و از پرداخت حقوق ورودی معاف است
- تبصره «۱» - مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای خارجی به کار رفته در تولید، مشروط به پرداخت حقوق ورودی، در حکم مواد اولیه و کالاهای داخلی محسوب می‌شود.
- تبصره «۲» - مواد اولیه و قطعات خارجی به کار رفته در کالاهای تولید و یا پردازش شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی که در گذشته از سایر نقاط کشور به منطقه ارسال شده و در تولید و یا پردازش محصولی که به کشور وارد می‌شود، به کار گرفته شود در حکم مواد اولیه تلقی می‌گردد و از پرداخت حقوق ورودی معاف است.
- ج) هزینه‌های بندری مربوط که طبق قوانین جاری از کشتی‌ها و شناورها بابت خدمات بندری دریافت می‌شود در صورتی که این بنادر توسط بخش‌های خصوصی، تعاونی و مناطق آزاد تجاری - صنعتی در محدوده منطقه آزاد ایجاد شده باشند، توسط سازمان‌های مناطق آزاد مربوطه اخذ می‌گردد. مناطق آزاد مجازند نسبت به ثبت و ترخیص کشتی‌ها طبق قوانین جاری و بین‌المللی اقدام نمایند.
- د) مبادلات کالا بین مناطق آزاد و خارج از کشور و نیز سایر مناطق آزاد از کلیه عوارض (به استثنای عوارض موضوع ماده (۱۰) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲/۶/۷)، مالیات و حقوق ورودی معاف می‌باشند.
- ه) به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی بر طبق اعلام وزارتخانه‌های ذی‌ربط و تأسیس دانشگاه‌های خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است.
- و) محدوده آبی مناطق آزاد تجاری - صنعتی با رعایت ملاحظات امنیتی و دفاعی که به تأیید ستاد کل می‌رسد به فاصله هشتصد متر از قلمرو خاکی مناطق آزاد تعیین می‌گردد و از امتیازات قانون «چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی ایران» مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن برخوردار است.
- ز) به منظور زدودن فقر از چهره مناطق آزاد تجاری، سازمان‌های مناطق آزاد موظفند حداقل یک‌درصد (۱٪) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق نهادهای حمایتی به محرومین و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند .

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
اعمال مدیریت واحد و یکپارچه در مناطق آزاد	*		*	بند «الف» ماده (۱۱۲) قانون برنامه پنجم مصوب ۱۳۸۹	بند «۱۱»
حل اختلاف‌نظر در برآورد معافیت به نسبت مجموع ارزش‌افزوده و ارزش مواد اولیه و قطعات داخلی به‌کار رفته در آن،			*	بند «ب» ماده (۱۱۲) قانون برنامه پنجم مصوب (۱۳۸۹)	بند «۱۱»
نظارت بر وزارت امور خارجه و اصلاحات ساختاری لازم برای			*	ماده (۲۱۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۲» ^۱

۱. افزایش قدرت مقاومت و کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد کشور از طریق: توسعه پیوندهای راهبردی و گسترش همکاری و مشارکت با کشورهای منطقه و جهان به‌ویژه همسایگان. استفاده از دیپلماسی در جهت حمایت از هدف‌های اقتصادی. استفاده از ظرفیت‌های سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای.
۲. ماده (۲۱۰) - وزارت امور خارجه موظف است با بهره‌گیری از نظرات کارشناسان کلیه سازمان‌ها و نهادهای مسئول و به‌منظور اعتدالی شأن، موقعیت، اقتدار و نقش جمهوری اسلامی ایران و استفاده از فرصت‌های اقتصادی در منطقه و نظام بین‌الملل و بسط گفت‌وگوهای عدالت‌خواهی در روابط بین‌الملل، سیاست‌های مناسب را برای اجرایی نمودن احکام ذیل به مراجع ذیربط ارائه دهد:
  - الف) تنظیم سطح روابط و مناسبات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با کشورهای دارای دیدگاه‌ها و مواضع غیرهمسو با جمهوری اسلامی ایران.
  - ب) تلاش برای حضور فعال، مؤثر و الهام‌بخش در مناسبات دوجانبه و سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از طریق: ۱. تدوین نظام جامع تقویت حضور ایران در سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی با دستور کار مشخص برای اقدام در مورد هریک از آنها حداکثر در سال اول پس از زمان اجرایی شدن برنامه. ۲. ارزیابی کارآمدی و اثربخشی مأموران شاغل در داخل و خارج از کشور و به کارگیری آنان با اولویت تخصص و کارآمدی در سازمان‌ها و سفارتخانه‌های دارای اهمیت راهبردی. ۳. تدوین فرآیند پیشنهادی ایران برای اصلاح ساختار سازمان ملل متحد در راستای منافع ملی جمهوری اسلامی ایران حداکثر در سال اول برنامه و تلاش برای تحقق آن. ۴. پیگیری حمایت از حقوق مسلمانان و مستضعفان جهان به ویژه ملت مظلوم فلسطین در سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی. ۵. اتخاذ دیپلماسی فعال جهت توقف روند صدور قطعنامه‌های حقوق بشری علیه جمهوری اسلامی ایران.
  - ج) همکاری با کشورهای منطقه و اسلامی و نیز استفاده از سایر ظرفیت‌های اقتصادی، حقوقی، سیاسی، فرهنگی، رسانه‌ای و بین‌المللی برای کاهش حضور نظامی بیگانگان در منطقه.
  - د) تقویت روابط حسنه با همسایگان، اعتمادسازی، تنش‌زدایی و همکاری با کشورهای منطقه و اسلامی به ویژه حوزه تمدن ایران اسلامی.
  - هـ) تقویت دیپلماسی اقتصادی از طریق حمایت جدی از فعالیت‌های اقتصادی به ویژه بخش غیردولتی و ایجاد زمینه‌های لازم برای رابطه و حضور بخش مذکور در دیگر کشورها و منطقه جنوب غربی آسیا به ویژه کشورهای همسایه و اسلامی.
- و) توسعه و تعمیق دیپلماسی عدالت‌خواهانه در جهان.
- ز) ارتقای مدیریت ایران در حوزه اقتصادی در منطقه به ویژه در حوزه توزیع و عبور (ترانزیت) انرژی و تلاش برای قرار گرفتن در مسیرهای انتقال انرژی در منطقه.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
اجرای حکم قانونی این ماده					
			*	بند «ج» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت ^۱	بند «۱۲»
تدوین آیین‌نامه مربوط به ذیل ماده توسط وزارت نفت			*	ماده (۱۵۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۳» ^۲

ح) استفاده از ظرفیت‌های ایرانیان مقیم خارج از کشور به ویژه در امر سرمایه‌گذاری در جهت تأمین منافع ملی.

تبصره - وزارت امور خارجه موظف است سالانه گزارشی از میزان اجرای احکام این ماده به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

۱. ماده (۳) - وظایف و اختیارات وزارت نفت به شرح زیر است:

ج) امور بین‌الملل

۱. تعیین و تدوین دیپلماسی انرژی کشور و مشارکت در فرآیند توسعه امنیت ملی با استفاده از منابع انرژی با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌ربط در چارچوب سند ملی راهبرد انرژی کشور و سیاست‌های کلی نظام

جمهوری اسلامی ایران.

۲. برقراری روابط بین‌المللی، مذاکره و انعقاد تفاهمنامه‌ها، موافقتنامه‌ها و مقاله‌نامه‌های دو یا چندجانبه با دولت‌ها و مؤسسات بین‌المللی در زمینه‌های علمی، فنی، صنعتی، تجاری و سرمایه‌گذاری در صنعت نفت، گاز،

پتروشیمی و پالایشی به نمایندگی از طرف دولت با رعایت قوانین.

۳. عضویت یا نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در کلیه سازمان‌ها، مجامع و کنفرانس‌های بین‌المللی ذی‌ربط با رعایت قوانین

۲. مقابله با ضربه‌پذیری درآمد حاصل از صادرات نفت و گاز از طریق: انتخاب مشتریان راهبردی. ایجاد تنوع در روش‌های فروش. مشارکت دادن بخش خصوصی در فروش. افزایش صادرات گاز. افزایش

صادرات برق. افزایش صادرات پتروشیمی. افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی.

۳. ماده (۱۵۶) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) به منظور توسعه صنایع میانی پتروشیمی و گسترش زنجیره ارزش صادراتی آن: شهرک‌های تخصصی غیردولتی که به منظور توسعه زنجیره‌های ارزش متانول، آمونیاک، استایرن و

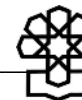
بوتادین با تصویب دولت تأسیس می‌گردند مشمول مقررات و مزایای مربوط به قانون تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲ و اصلاحات بعدی آن بدون وابستگی به وزارت صنایع و معادن خواهند بود.

درآمدهای حاصل از قراردادهای بلندمدت تأمین خوراک صنایع میانی پتروشیمی از معافیت‌های صادرات غیرنفتی برخوردارند. آیین‌نامه این ماده مشتمل بر دامنه صنایع مشمول و چارچوب قراردادهای بلندمدت و سایر

ضوابط مربوطه توسط معاونت با همکاری سایر دستگاه‌های مرتبط تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
پایبندی مجلس و دولت بر محدودیت‌های قانونی صندوق توسعه ملی			*	مواد (۸۴) و (۸۵) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۳»
پرهیز از تصویب تبصره‌هایی در قوانین بودجه سالیانه که ناقض این ماده است		*		ماده (۷) قانون اصلاح قانون نفت ^۲	بند «۱۳»
تغییر «اجازه» به «تکلیف» و نظارت بر اجرای قانون در وزارت نفت			*	بند «الف» ماده (۱۲۵) قانون برنامه پنجم	بند «۱۴» ^۳

۱. ماده (۸۵) - فعالیت حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت موضوع ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۳ با اعمال اصلاحات و تغییرات زیر تداوم می‌یابد:
- الف) عواید حاصل از صادرات نفت اعم از (نفت خام و میعانات گازی) به صورت نقدی و تهاتری و درآمد دولت از صادرات فرآورده‌های نفتی و خالص صادرات گاز در سال ۱۳۸۹ و سال‌های بعد پس از کسر مصارف ارزی پیش‌بینی شده در جداول قانون بودجه کل کشور و پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌شود.
- ب) تأمین کسری بودجه عمومی دولت ناشی از کاهش منابع ارزی حاصل از صادرات نفت خام، گاز و میعانات گازی نسبت به ارقام پیش‌بینی شده در قوانین بودجه سنواتی از محل حساب ذخیره ارزی مشروط بر این که از دیگر منابع قابل تأمین نباشد با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است.
- ج) پیگیری وصول اقساط و سود تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی و واریز آن به حساب مزبور از طریق بانک‌های عامل به عهده دولت است.
- د) ایفای باقیمانده تعهدات حساب ذخیره ارزی به بخش‌های غیردولتی، خصوصی و تعاونی، به عهده همین حساب است و ایجاد هرگونه تعهد جدید ممنوع است.
۲. ماده (۷) - یک ماده به شرح ذیل به‌عنوان ماده (۱۴) به قانون الحاق می‌گردد:
- ماده (۱۴) - کلیه درآمدهای حاصل از فروش نفت خام، گاز طبیعی و میعانات گازی در چارچوب قانون برنامه پس از کسر پرداخت‌های بیع متقابل، به‌طور مستقیم به خزانه‌داری کل کشور نزد بانک مرکزی واریز می‌شود و درصدهای مقرر در مواد (۵) و (۶) این قانون، طبق قوانین و مقررات مربوطه برداشت و پرداخت می‌گردد.
- تبصره «۱» - درآمد حاصل از میعانات گازی تولیدی پس از واریز به حساب بانک مرکزی و کسر کسورات قانونی مربوط، با اعلام خزانه‌داری کل کشور به‌طور کامل بابت علی‌الحساب سهم مذکور در ماده (۵) در اختیار وزارت نفت از طریق شرکت‌های اصلی تابعه آن قرار می‌گیرد.
- تبصره «۲» - درآمد حاصل از فروش نفت خام و میعانات گازی مازاد بر قیمت‌های مندرج در قوانین بودجه سالانه کل کشور پس از کسر کسورات قانونی طبق قانون برنامه به حساب ذخیره ارزی نزد بانک مرکزی واریز می‌گردد تا براساس قوانین موضوعه هزینه شود.
۳. افزایش ذخایر راهبردی نفت و گاز کشور به منظور اثرگذاری در بازار جهانی نفت و گاز و تأکید بر حفظ و توسعه ظرفیت‌های تولید نفت و گاز، به‌ویژه در میادین مشترک.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
				توسعه ^۱	
نظارت بر عملکرد وزارت نفت در خصوص احکام دو ماده قانونی مذکور			*	مواد (۱۳۰) و (۲۲۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۴»
نظارت بر عملکرد وزارت نفت در خصوص احکام دو ماده قانونی مذکور			*	مواد (۵۹) و (۶۰) قانون اصلاح الگوی	بند «۱۵» ^۳

۱. ماده (۱۲۵) - الف) وزارت نفت مجاز است با ایجاد فضا و شرایط رقابتی، نسبت به صدور پروانه اکتشاف، توسعه و تولید موردنیاز برای بهره‌برداری از حداکثر ظرفیت‌ها برای توسعه میدان‌های نفت و گاز و افزایش تولید صیانت شده با حفظ ظرفیت تولید سال ۱۳۸۹ تا سقف تولید اضافه روزانه یک میلیون بشکه نفت خام و دویست و پنجاه میلیون مترمکعب گاز طبیعی با اولویت میداین مشترک، با تأکید بر توسعه میدان گاز پارس جنوبی، پس از تصویب توجیه فنی و اقتصادی طرح‌ها در شورای اقتصاد و درج در قوانین بودجه سنواتی و نیز مبادله موافقتنامه با معاونت با استفاده از روش‌های زیر اقدام نماید:
۱. استفاده از انواع روش‌های اکتشاف، توسعه، تولید در دوره زمانی معین در میداین نفت و گاز. ۲. کارسازی انتشار اوراق مالی ریالی و ارزی در داخل و خارج از کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط، بدون تضمین دولت. ۳. استفاده از روش بیع متقابل با رعایت اصول و شرایط موضوع بند «ب» ماده (۱۴) قانون برنامه چهارم توسعه.
- تبصره - وزارت نفت می‌تواند در طول برنامه نسبت به انعقاد قرارداد توسعه و تولید از کلیه میداین مشترک شناخته شده اقدام و تلاش لازم را به عمل آورد.
۲. ماده (۱۳۰) - به‌منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول برنامه به میزان یک درصد (۱٪)، وزارت نفت موظف است طی سال اول برنامه، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت‌بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه و برای حسن اجرای آن اقدامات لازم را به عمل آورد.
- ماده (۲۲۹) - وزارت نفت موظف است نسبت به تولید صیانتی میدان‌های نفتی و گازی در طی سال‌های برنامه به توالی با حداقل ده درصد (۱۰٪)، بیست درصد (۲۰٪)، پنجاه درصد (۵۰٪)، هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) و صد درصد (۱۰۰٪) از میداین اقدام نماید. به این منظور سالانه ده درصد (۱۰٪) از ارزش نفت خام و میعانات و مایعات گازی تولیدی پس از اریز به خزانه برای عملیات زیر به شرکت‌های تابعه وزارت نفت تخصیص می‌یابد:
- الف) برداشت صیانتی از مخازن نفتی موجود با تزریق گاز، آب و سایر روش‌ها به نحوی که در طول برنامه پنجم، متوسط تولید نفت خام مخازن مذکور، حداقل معادل متوسط برداشت در سال ۱۳۸۸ باشد.
- ب) افزایش تولید گاز طبیعی به خصوص با اجرای فازهای برنامه‌ریزی شده میدان گازی پارس جنوبی و سایر میداین مشترک گازی و جمع‌آوری گازهای در حال سوختن میداین در حال بهره‌برداری، به نحوی که علاوه بر تأمین گاز کافی برای تزریق به میداین نفتی، مصارف داخلی کشور و صادرات تعهد شده، تضمین شود.
۳. افزایش ارزش‌افزوده از طریق تکمیل زنجیره ارزش صنعت نفت و گاز، توسعه تولید کالاهای دارای بازدهی بهینه (براساس شاخص شدت مصرف انرژی) و بالا بردن صادرات برق، محصولات پتروشیمی و فرآورده‌های نفتی با تأکید بر برداشت صیانتی از منابع.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
				مصرف انرژی ^۱	
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت نیرو			*	مواد (۴۴) تا (۴۷) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ^۲	بند «۱۵»

۱. ماده (۵۹) - دولت مکلف است با استفاده از منابع حاصل از صادرات نفت کوره مازاد بر مصرف داخلی، تأمین مالی از طریق فاینانس، مشارکت بخش خصوصی و یا از محل منابع عمومی در چارچوب بودجه‌های سنواتی نسبت به ارتقای تکنولوژی و تکمیل زنجیره پالایش نفت خام پالایشگاه‌ها به‌گونه‌ای اقدام کند که سالانه با کاهش تولید حداقل دو درصد (۲٪) نفت کوره، ظرف پانزده سال متوسط تولید نفت کوره پالایشگاه‌ها را به حداکثر ده درصد (۱۰٪) نفت خام تحویلی برساند و فرآورده‌های بنزین، نفت گاز، نفت سفید، گاز مایع، نفت کوره و سایر فرآورده‌ها برابر استاندارد جهانی تولید شود. تبصره - وزارت نفت مکلف است برنامه اجرایی احکام فوق را حداکثر ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به اطلاع مجلس شورای اسلامی برساند.

ماده (۶۰) - دولت مکلف است هر ساله نسبت به کاهش مصرف ویژه انرژی بخش‌های صنعت، کشاورزی، حمل‌ونقل عمومی، تجاری و خانگی اقدام نماید و به صورت سالیانه اطلاع‌رسانی کند.

۲. ماده (۴۴) - وزارت نیرو از طریق شرکت‌های تابعه موظف است خرید برق از تولیدکنندگان آن را در محل تحویل و به اندازه ظرفیت‌های تولید برق تضمین کند و به این منظور از طریق عقد قراردادهای پنج‌ساله یا بیشتر، مطابق شرایط زیر اقدام نماید:

الف) اتصال مولدهای موضوع این ماده به شبکه بدون دریافت هزینه‌های عمومی برقراری انشعاب، صورت می‌گیرد.

ب) در مواقع خروج اضطراری و یا خروج برای تعمیرات، با تشخیص وزارت نیرو از انشعاب برقرار شده برای تأمین برق مشترک تا سطح ظرفیت مولد بدون پرداخت هزینه اشتراک، استفاده می‌گردد.

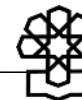
پ) مشترکینی که اقدام به احداث مولد در محل مصرف می‌نمایند، از اولویت قطع برق در زمان‌های کمبود در شبکه سراسری خارج می‌شوند.

ماده (۴۵) - وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند واحدهای صنعتی، ساختمانی، کشاورزی و عمومی را که به تولید همزمان برق و حرارت و برودت در محل مصرف اقدام می‌کنند، از امکانات و تسهیلاتی که به صورت عمومی اعلام می‌شود بهره‌مند سازند.

ماده (۴۶) - کلبه اشخاص حقیقی و حقوقی مجری طرح‌های نیروگاهی، پالایشگاهی، پتروشیمی و صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و واحدهای صنعتی که خود اقدام به تولید برق می‌نمایند، موظفند در مطالعه احداث واحدهای جدید، نسبت به بررسی فنی و اقتصادی به کارگیری سامانه‌های بازیافت انرژی از جمله تولید همزمان برق، حرارت و برودت و استفاده از توربین‌های انبساط گاز موازی با شیرهای فشارشکن پشتیبان به‌عنوان ایستگاه تقلیل فشار گاز ورودی به نیروگاه برای تولید برق بدون سوخت اقدام نمایند و در صورت مثبت بودن نتیجه مطالعه امکان‌سنجی و بررسی‌های فنی و اقتصادی موظفند واحدهای یاد شده را از ابتدا به صورت سامانه‌های بازیافت انرژی احداث کنند.

ماده (۴۷) - به‌منظور مدیریت تولید و مصرف برق، گاز و آب در کشور، وزارتخانه‌های نیرو و نفت حسب مورد موظفند:

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت نیرو			*	بندهای «ز»، «ط» و «ع» ماده (۱) قانون تأسیس وزارت نیرو ^۱	بند «۱۵»
نظارت مؤثر بر اجرای قانون توسط وزارتخانه‌های مرتبط			*	مواد (۵۰) تا (۵۴) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ^۲	بند «۱۵»

۱. دستورالعمل فنی همسان طراحی، ساخت، تأمین، نصب و بهره‌برداری زیرساخت و تجهیزات اندازه‌گیری و کنترل شبکه هوشمند را تعیین، ابلاغ و اجرا نمایند.
۲. برای همه متقاضیان جدید اشتراک، فقط کنتورهای هوشمند مجهز به سیستم قرائت و کنترل هوشمند بار و امکانات فناوری اطلاعاتی روزآمد را نصب نمایند.
۳. حداکثر ظرف مدت پنج سال کنتورهای همه مشترکین موجود با اولویت مشترکین پرمصرف و همچنین شبکه‌های توزیع و انتقال را با کنتورها، زیرساخت و تجهیزات مجهز به سامانه قرائت و کنترل هوشمند بار و فناوری اطلاعاتی روزآمد جایگزین نمایند.
۱. ماده (۱) - به‌منظور حداکثر استفاده از منابع انرژی و آب کشور و همچنین تهیه و تأمین و انرژی و آب برای انواع مصارف اعم از صنعتی، کشاورزی و روستایی و شهری و حمل‌ونقل، وزارت نیرو برای انجام وظایف اساسی زیر تشکیل میشود:
- ز) تعیین مقررات و صدور دستورالعمل‌های لازم برای حسن انجام امور مربوط به تولید و انتقال و توزیع و مصرف انرژی در کشور.
- ط) تهیه و اجرای طرح‌های لازم در زمینه احداث نیروگاه‌های تولید برق و ایجاد شبکه‌های انتقال و توزیع برق و تأسیسات شیرین کردن آب شور و اداره و بهره‌برداری از آنها به‌وسیله سازمان‌ها و شرکت‌های وابسته و تابع وزارت نیرو.
- ع) تهیه و تدارک و ساخت وسایل و لوازم و ماشین‌آلات مربوط به امر تولید و انتقال و توزیع آب و برق.
۲. ماده (۵۰) - به‌منظور همسوسازی رفتار بنگاه‌های تولید برق با منافع ملی، قیمت فروش سوخت به نیروگاه‌های با بازده متوسط سالانه برق و حرارت سی درصد (۳۰٪) و کمتر، با بیست درصد (۲۰٪) افزایش نسبت به قیمت تعیین شده در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و قیمت فروش سوخت به نیروگاه‌های با بازده متوسط سالانه تولید برق و حرارت هفتاد درصد (۷۰٪) و بیشتر، با بیست درصد (۲۰٪) تخفیف نسبت به قیمت تعیین شده در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تعیین می‌گردد. سایر نیروگاه‌ها رقم متناسبی را که با افزایش بازده نیروگاه کاهش می‌یابد و براساس آیین‌نامه مربوط، به‌عنوان بهای سوخت می‌پردازند. مبالغ اضافی دریافتی پس از کسر مبالغ تخفیف داده شده به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود تا صرف توسعه بازیافت تلفات نیروگاه‌ها شود.
- ماده (۵۲) - به‌منظور ارتقای بهره‌وری، افزایش امنیت تأمین انرژی و مشارکت گسترده بخش غیردولتی در عرضه انرژی،
- الف) وزارت نفت مکلف است با همکاری وزارت نیرو نسبت به حمایت مؤثر از تحقیقات، سرمایه‌گذاری، ترویج و توسعه واحدهای تولید همزمان برق و حرارت و ورودت از طریق بخش غیردولتی اقدام نماید.
- ب) وزارت صنایع و معادن موظف است با حمایت از مراکز تحقیقاتی و صنایع مربوطه، برای توسعه دانش فنی بومی و خوداتکایی کشور در تأمین تجهیزات تولید همزمان برق، حرارت و ورودت اقدام نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای قانون توسط وزارت نفت لحاظ کردن نیازمندی‌های بودجه‌ای اجرای احکام و محدودیت‌های			*	مواد (۱۲۷) تا (۱۳۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۵»

ماده (۵۳) وزارت نیرو موظف است پس از انجام بررسی‌های کارشناسی و امکان‌سنجی و داشتن توجه فنی و اقتصادی، حرارت مورد نیاز واحدهای آب شیرین کن تقطیری را از محل بازیافت تلفات نیروگاه‌های حرارتی تأمین نماید. سازمان مدیریت منابع آب و شرکت توانیر کلیه هماهنگی‌های لازم برای مناطق نیازمند به تأسیسات آب شیرین‌کن و احداث این واحدها با نیروگاه‌های حرارتی را به صورت یکپارچه به انجام خواهند رساند. وزارت نیرو موظف به گزارش سالانه اجرای این ماده به هیئت وزیران و مجلس شورای اسلامی است.

ماده (۵۴) - کلیه واحدهای نیروگاهی، پالایشگاهی و پتروشیمی در چارچوب بودجه سالانه موظفند نسبت به استقرار واحدهای مدیریت انرژی و انجام ممیزی انرژی اقدام و کلیه اقدامات بدون هزینه، کم هزینه و پرهزینه را به ترتیب اولویت زمان بازگشت سرمایه اجرا کنند. واحدهای فوق‌الذکر موظفند هر سه سال یک بار به تجدید ممیزی انرژی اقدام نمایند. وزارتخانه‌های نیرو و نفت حسب مورد موظفند بر حسن اجرای این ماده نظارت کنند و نتایج حاصله را به هیئت وزیران و مجلس شورای اسلامی گزارش نمایند.

۱. ماده (۱۲۷) - به وزارت نفت اجازه داده می‌شود در چارچوب بودجه سنواتی از محل منابع داخلی شرکت‌های تابعه و منابع خارجی ترجیحاً با مشارکت بخش‌های خصوصی و تعاونی پس از تأیید شورای اقتصاد نسبت به تکمیل دو پالایشگاه میعانات گازی «ستاره خلیج فارس» و «فارس» با ظرفیت اسمی به ترتیب ۳۶۰ هزار و ۱۲۰ هزار بشکه به صورت سرمایه‌گذاری و یا تسهیلات در قالب وجوه اداره شده اقدام نماید. تا اتمام پروژه‌های موضوع این ماده و بهره‌برداری از آنها استفاده از روش‌های تهاتری برای خرید و فروش فرآورده‌های مورد نیاز با تصویب شورای اقتصاد در موارد ضروری مجاز است. تهاتر نفت خام و میعانات گازی از شمول این حکم مستثناست. دولت مکلف است حداکثر یک سال پس از راه‌اندازی آنها برای واگذاری سهام خود در چارچوب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدامات لازم را به عمل آورد.

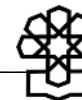
ماده (۱۲۸) - به وزارت نفت اجازه داده می‌شود از محل منابع داخلی شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران نسبت به اعطای تسهیلات در قالب وجوه اداره شده برای سرمایه‌گذاری بخش‌های خصوصی و تعاونی در طرح‌های تکمیل پالایشگاه‌های موجود شامل بهینه‌سازی و بنزین‌سازی با تصویب شورای اقتصاد، اقدام نماید.

ماده (۱۲۹) - وزارت نفت موظف است:

ب) برای فعالیت‌های اکتشاف، توسعه، استخراج و تولید نفت و گاز توسط شرکت‌های تابعه وزارت نفت و شرکت‌های صاحب صلاحیت، با اتخاذ ضوابط تولید سیانتری، پروانه بهره‌برداری بدون حق مالکیت نسبت به نفت و گاز تولیدی صادر و براساس طرح مصوب، بر عملیات اکتشاف، توسعه و تولید شرکت‌های فوق‌الذکر از نظر مقدار تولید و صیانت مخزن و معیارهای سلامتی - ایمنی و زیست‌محیطی نظارت نماید.

ج) سامانه یکپارچه کنترل و اندازه‌گیری میزان تولید، فرآورش، انتقال، پالایش، توزیع و صادرات نفت خام و گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه ایجاد و راه‌اندازی نماید.

د) به‌منظور افزایش و ارتقای توان علمی، فناوری و نوآوری در صنعت نفت معادل (۱٪) از اعتبارات طرح‌های توسعه‌ای سالانه شرکت‌های تابعه را در طول برنامه، جهت ایجاد ظرفیت (پتانسیل) جذب، توسعه فناوری‌های اولویت‌دار نفت، گاز و پتروشیمی و به کارگیری آنها در صنایع مرتبط و ارتقای فناوری‌های موجود و بومی‌سازی آنها و کاهش شدت انرژی ضمن مبادله موافقتنامه با معاونت اختصاص دهد و گزارش عملکرد این بند را سالیانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
دوره تحریم					
نظارت مؤثر بر عملکرد وزارت نیرو در اجرای حکم ماده			*	ماده (۱۳۳) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۵»
تدوین آیین‌نامه مربوط به ذیل ماده توسط وزارت نفت			*	ماده (۱۵۶) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۵»

ماده (۱۳۰) - به منظور افزایش ضریب بازیافت مخازن کشور در طول برنامه به میزان یک درصد (۱٪)، وزارت نفت موظف است طی سال اول برنامه، برنامه جامع صیانتی و ازدیاد برداشت از مخازن هیدروکربوری را با رعایت اولویت‌بندی مخازن به تفکیک نواحی خشکی و مناطق دریایی تهیه و برای حسن اجرای آن اقدامات لازم را به عمل آورد.

۱. ماده (۱۳۳) - به منظور تنوع در عرضه انرژی کشور، بهینه‌سازی تولید و افزایش راندمان نیروگاه‌ها، کاهش اتلاف و توسعه تولید هم‌زمان برق و حرارت، شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو موظفند:
 الف) با استفاده از منابع حاصل از فروش نیروگاه‌های موجود یا در دست اجرا و سایر اموال و دارایی‌های شرکت‌های مذکور و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) نسبت به پرداخت یارانه خرید برق از تولیدکنندگان برق پراکنده با مقیاس کوچک و ظرفیت‌های تولید برق مشترکین از طریق عقد قراردادهای بلندمدت و همچنین تبدیل تا دوازده هزار مگاوات نیروگاه گازی به سیکل ترکیبی اقدام نمایند.
 ب) به شرکت توانیر و شرکت‌های وابسته و تابعه وزارت نیرو اجازه داده می‌شود نسبت به انعقاد قراردادهای بلندمدت خرید تضمینی برق تولیدی از منابع انرژی‌های نو و انرژی‌های پاک با اولویت خرید از بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نمایند. قیمت خرید برق این نیروگاه‌ها علاوه بر هزینه‌های تبدیل انرژی در بازار رقابتی شبکه سراسری بازار برق، با لحاظ متوسط سالانه ارزش وارداتی یا صادراتی سوخت مصرف نشده، بازدهی، عدم انتشار آلاینده‌ها و سایر موارد به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

ج) از توسعه نیروگاه‌های با مقیاس کوچک تولید برق توسط بخش‌های خصوصی و تعاونی حمایت نماید.

د) وزارت نیرو مجاز است در طول برنامه نسبت به افزایش توان تولیدی برق تا بیست و پنج هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری بخش‌های عمومی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منابع داخلی شرکت‌های تابعه و یا به صورت روش‌های متداول سرمایه‌گذاری از جمله ساخت، بهره‌برداری و تصرف (BOO) و ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT) اقدام نماید.

ه) وزارت نیرو حسب درخواست نسبت به صدور مجوز صادرات و عبور (ترانزیت) برق از نیروگاه‌های با سوخت غیرپارانه‌ای متعلق به بخش‌های خصوصی و تعاونی اقدام نماید.

و) وزارت نیرو مکلف است در صورت نیاز با حفظ مسئولیت تأمین برق، به منظور ترغیب سایر مؤسسات داخلی به تولید هر چه بیشتر نیروی برق از نیروگاه‌های خارج از مدیریت آن وزارتخانه، براساس دستورالعملی که به تأیید شورای اقتصاد می‌رسد، نسبت به خرید برق این نیروگاه‌ها اقدام نماید.

ز) چنانچه بخش خصوصی با سرمایه خود تلفات انرژی برق را در شبکه انتقال و توزیع کاهش دهد، وزارت نیرو موظف است نسبت به خرید انرژی بازیافت شده با قیمت و شرایط در دوره زمانی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد اقدام و یا مجوز صادرات به همان میزان را صادر نماید.

۲. متن این ماده در بخش مربوط به بند «۱۳» آمده است.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر حسن اجرای ماده (۸) قانون			*	ماده (۸) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها ^۱	بند «۱۵»
استفاده از ظرفیت تبصره «۲» این ماده به منظور تحریک و تشویق واحدهای بالادست پتروشیمی برای تکمیل زنجیره ارزش			*	بند «ب» ماده (۱۰۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۵»
تدقیق موارد مرتبط و نظارت بر اجرای قانون به نحوی که منافع دستگاه‌ها منوط به مراعات مفاد ماده قانونی گردد			*	ماده (۱۹۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۱۶» ^۳
۱. شناسایی فعالیت‌های زیرزمینی و جلوگیری از فعالیت‌های اقتصادی غیرقانونی (موجب افزایش درآمدهای مالیاتی)		*	*	بندهای «ب» و «ج» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴	بند «۱۶»

۱. ماده (۸) - دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرای موارد زیر هزینه کند:

الف) بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذیربط معرفی می‌شود.

ب) اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.

۲. ب) اخذ هرگونه مالیات و عوارض از صادرات کالاهای غیرنفتی و خدمات در طول برنامه ممنوع است.

تبصره «۱» - فهرست کالاهای نفتی ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط شورای اقتصاد تعیین می‌گردد.

تبصره «۲» - دولت مجاز است به‌منظور صیانت از منابع کشور، عوارض ویژه‌ای برای صادرات مواد خام یا دارای ارزش‌افزوده پایین وضع و دریافت نماید.

۳. صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی کشور با تأکید بر تحول اساسی در ساختارها، منطقی‌سازی اندازه دولت و حذف دستگاه‌های موازی و غیرضرور و هزینه‌های زاید.

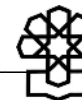
۴. ماده (۱۹۰) - کلیه دستگاه‌های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند جهت کاهش اعتبارات هزینه‌ای دولت، اعمال سیاست‌های مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست برای اجرای برنامه مدیریت سبز

شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمان‌ها و وسایط نقلیه) طبق آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت با همکاری

دستگاه‌های ذیربط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند.

۵. ماده (۱۱۷) - به‌منظور قطع کامل وابستگی اعتبارات هزینه‌ای به عواید نفت و گاز از طریق افزایش سهم درآمدهای عمومی در تأمین اعتبارات هزینه‌ای دولت، به نحوی اقدام شود که:

ب) نسبت درآمدهای عمومی به استثنای درآمدهای نفت و گاز به اعتبارات هزینه‌ای به‌طور متوسط سالیانه ده درصد (۱۰٪) افزایش یابد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. خودداری مجلس از تصویب احکام بودجه‌ای که متضمن ایجاد تکالیف جدید و بار مالی است، خصوصاً اعتبارات هزینه‌ای					
۱. خودداری مجلس و دولت از تصویب طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای فاقد توجیه اقتصادی ۲. طراحی سازوکار شفاف قانونی برای واگذاری طرح‌های عمرانی ۳. توانمندسازی بخش خصوصی، پیش از شروع فرآیند واگذاری			*	ماده (۲۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۶»
۱. طراحی سازوکارهایی به‌منظور سودآور نمودن فعالیت‌های مذکور در قانون			*	ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ^۲	بند «۱۶»

ج) اعتبارات هزینه‌ای دولت سالیانه حداکثر دو درصد (۲٪) کمتر از نرخ تورم، افزایش یابد.

۱. ماده (۲۲۰) - به دولت اجازه داده می‌شود حسب مورد در چارچوب شرایط و انواع قراردادهای واگذاری مصوب شورای اقتصاد درخصوص طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف) واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری در قالب قراردادهای واگذاری مصوب شورای اقتصاد با تعیین نحوه تأمین مالی دوره ساخت (فاینانس)، پرداخت

هزینه‌های بهره‌برداری یا خرید خدمات در مدت قرارداد، با رعایت استانداردهای اجرای کیفیت خدمات و نهایتاً واگذاری طرح پس از دوره قرارداد به بخش غیردولتی،

ب) واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای نیمه‌تمام و تکمیل شده که خدمات آنها قابل عرضه توسط بخش غیردولتی است به صورت نقد و اقساط به بخش غیردولتی،

ج) واگذاری حق بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرایی،

د) واگذاری مالکیت و یا بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرایی.

۲. ماده (۸۸) - (اصلاحی ۱۳۸۴/۷/۲۶) در اجرای وظایف اجتماعی دولت به ویژه تکالیف مذکور در اصول بیست‌ونهم (۲۹) و سی‌ام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به‌منظور منطقی نمودن حجم و اندازه دولت و

کاهش تدریجی اعتبارات هزینه‌ای و بهبود ارائه خدمات به مردم و جلب مشارکت بخش غیردولتی و توسعه اشتغال و صرف بودجه و درآمدهای عمومی با رعایت اصول سوم (۳)، بیست‌ونهم (۲۹) و سی‌ام (۳۰) قانون اساسی

جمهوری اسلامی ایران و مصالح عامه، وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی که عهده‌دار ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، خدماتی و رفاهی از قبیل آموزش فنی و حرفه‌ای، آموزش عمومی، تربیت بدنی، مناطق کمتر

توسعه‌یافته و دارندگان سرانه‌های ورزشی زیر میانگین کشوری، درمان، توانبخشی، نگهداری از سالمندان، معلولین و کودکان بی‌سرپرست، کتابخانه‌های عمومی، مراکز فرهنگی و هنری، خدمات شهری و روستایی، ایرانگردی

و جهانگردی می‌باشد مجازند برای توسعه کمی و کیفی خدمات خود و کاهش حجم تصدی‌های دولت براساس مقررات و ضوابط این ماده اقدامات ذیل را انجام دهند:

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. توانمندسازی و تقویت بخش خصوصی					
۱. اصلاح قانون مذکور به منظور اصلاح انحرافات صورت گرفته در واگذاری‌ها، کاهش سهم نهادهای عمومی غیردولتی و افزایش سهم بخش خصوصی از واگذاری‌ها			*	مواد (۳) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی ^۱	بند «۱۶»

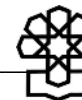
الف) اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی که متقاضی ارائه خدمات براساس مفاد این ماده می‌باشند می‌بایست صلاحیت‌های فنی و اخلاقی لازم و پروانه فعالیت از مراجع قانونی ذیربط داشته باشند. (ب) ارائه خدمات موضوع این ماده توسط بخش غیردولتی به سه روش؛ خرید خدمات از بخش غیردولتی، مشارکت با بخش غیردولتی و واگذاری مدیریت بخش غیردولتی انجام می‌شود. (ج) دستگاه‌های اجرایی مشمول این ماده برای توسعه کمی خدمات خود با استفاده از ظرفیت‌های موجود در بخش غیردولتی (موضوع بند «الف») و با پرداخت هزینه سرانه خدمات، نسبت به خرید خدمات و ارائه آن به مردم طبق شرایط دولتی اقدام نمایند.

۱. ماده (۳) - قلمرو فعالیت‌های اقتصادی دولت به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف) مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی که موضوع فعالیت آنها مشمول گروه یک ماده (۲) این قانون است، از طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تأسیس مؤسسه و یا شرکت دولتی، مشارکت با بخش‌های خصوصی و تعاونی و بخش عمومی غیردولتی، به هر نحو و به هر میزان ممنوع است... (ب) دولت مکلف است هشتاد درصد (۸۰٪) از ارزش مجموع سهام بنگاه‌های دولتی در هر فعالیت مشمول گروه دو ماده (۲) این قانون به استثنای راه و راه‌آهن را به بخش‌های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی واگذار نماید...

ج) سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های مشمول گروه سه ماده (۲) این قانون منحصراً در اختیار دولت است...

ماده (۷) - به منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیت‌های اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاه‌های دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهای اسلامی شهر، شهرداری‌ها و مجامع و اتحادیه‌های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی حداکثر ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون به‌گونه‌ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذیربط کتباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذیربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عنداللزوم صورت‌هزینه‌های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد واریز وجوه مورد نیاز به حساب‌های اعلام شده، حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی، اقدام نماید. چنانچه هریک از مراجع مسئول صدور پروانه یا مجوز طی یک ماه فوق‌الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد، با موافقت ستاد سرمایه‌گذاری استان برای یک بار و حداکثر یک ماه دیگر فرصت خواهد یافت.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. مقررات‌زدایی با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی ۳. تدوین کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در کلیه فعالیت‌های اقتصادی و تجدیدنظر دوره‌ای در آن					
۱. ساماندهی شرکت‌های دولتی از حیث انتقال کلیه وظایف حاکمیتی به وزارتخانه‌های ذیربط (به‌طور خاص در حوزه نفت و گاز)				مواد (۱۳) و (۱۴) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی ^۱	بند «۱۶»

تبصره «۳» - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تصویب این قانون با همکاری کلیه مراجع صدور مجوز یا پروانه کاری یا بهره‌برداری یا نظایر آن کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در کلیه فعالیت‌های اقتصادی را منتشر و هر شش ماه یک بار با رویکرد تسهیل مقررات و حذف مجوزهای غیرضروری، آن را مورد تجدیدنظر قرار دهد. این کتاب راهنما تنها مستند تعیین تکالیف متقاضیان سرمایه‌گذاری است. هیچ نهاد و مرجعی حق ندارد برای اعطای مجوز یا پروانه، مدارک یا شرایطی بیشتر از موارد مصرح در آن را مطالبه کند.

تبصره «۴» - رئیس‌جمهور موظف است هیئتی را مأمور نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی نماید. این هیئت مکلف است برای مواردی که تحقق این اهداف محتاج به تغییر قوانین است، لوایح مورد نظر را تهیه و تقدیم هیئت وزیران نماید.

تبصره «۵» - کلیه مراجعی که به هر نحو مجوز یا پروانه فعالیت اقتصادی صادر می‌کنند، موظفند هر شش ماه یک بار اطلاعات مربوط به مجوزهای صادره و واحدهای فعال در هر کسب‌وکار را که ورود به آنها به مجوز یا پروانه نیاز دارد در اختیار متقاضیان قرار داده و برای اطلاع عموم منتشر نمایند. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت سه ماه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۱. ماده (۱۳) - به‌منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت‌هایی که به رعایت ماده (۳) این قانون در بخش دولتی باقی می‌مانند دولت مکلف است:
الف) کلیه امور مربوط به سیاست‌گذاری و اعمال وظایف حاکمیتی را که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب دولت تعیین می‌شود طی دو سال از تاریخ تصویب این قانون از شرکت‌های دولتی منفک و به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی تخصصی ذیربط محول کند.

ب) شرکت‌هایی که دولتی باقی می‌مانند و یا براساس این قانون دولتی تشکیل می‌شوند به استثنای بانک‌ها و بیمه‌ها صرفاً در دو قالب فعالیت خواهند کرد: ۱. شرکت مادر تخصصی یا اصلی که سهامدار آن مستقیماً دولت و یا رئیس مجمع عمومی آن رئیس‌جمهور است. ۲. شرکت‌های عملیاتی یا فرعی که سهامداران آنها شرکت‌های مادر تخصصی یا اصلی هستند. تأسیس شرکت جدید یا تملک شرکت‌های دیگر توسط این شرکت‌ها به شرطی مجاز است که اولاً در محدوده‌ای که قانون برای آنها تعیین کرده باشد و ثانیاً صد درصد (۱۰۰٪) سهام شرکت‌های تأسیس یا تملک شده دولتی بوده یا به تملک دولت درآید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
اراده دستگاه‌های مجری و نظارت قانونگذار			*	مواد (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری ^۱	بند «۱۶»
اجرای نظام قیمت تمام شده و شاخص‌های لازم برای کنترل کمیت و کیفیت ارائه خدمات توسط دستگاه‌های اجرایی			*	ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری ^۲	بند «۱۶»

ماده (۱۴) - عملیات واگذاری توسط دولت باید به نحوی انجام گیرد که حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۳ کلیه واگذاری‌ها خاتمه یابد.

۱. ماده (۱۳) - امور تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی با رعایت اصول بیست‌ونهم (۲۹) و سیام (۳۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از طریق توسعه بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی تعیین صلاحیت شده و با نظارت و حمایت دولت و با استفاده از شیوه‌های ذیل انجام می‌گردد:

۱. اعمال حمایت‌های لازم از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مجری این وظایف.

۲. خرید خدمات از بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی.

۳. مشارکت با بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی از طریق اجاره، واگذاری امکانات و تجهیزات و منابع فیزیکی.

۴. واگذاری مدیریت واحدهای دولتی به بخش تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی با پرداخت تمام و یا بخشی از هزینه سرانه خدمات.

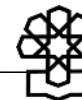
۵. ایجاد و اداره واحدهای دولتی موضوع این ماده توسط دستگاه‌های اجرایی.

ماده (۱۴) - امور زیربنایی با مدیریت، حمایت و نظارت دستگاه‌های اجرایی توسط بخش غیردولتی، (تعاونی و خصوصی و نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی) انجام خواهد شد و در موارد استثنائی با تصویب هیئت وزیران توسط بخش دولتی انجام خواهد شد.

ماده (۱۵) - امور تصدی‌های اقتصادی با رعایت اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری به بخش غیردولتی واگذار می‌گردد. دولت مکلف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط از ایجاد انحصار، تضییع حقوق تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان جلوگیری و فضای رقابت سالم و رشد و توسعه و امنیت سرمایه‌گذاری و برقراری عدالت و تأمین اجتماعی و بازتوزیع درآمد و فراهم نمودن زمینه‌ها و مزیت لازم و رفع بیکاری را فراهم نماید.

۲. ماده (۱۶) - به منظور افزایش بهره‌وری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول (ستانده) و کنترل مراحل انجام کار و یا هردو، جلوگیری از تمرکز تصمیم‌گیری و اعطای اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد دستگاه‌های اجرایی موظفند اقدامات ذیل را به عمل آورند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۱. گسترش پایه‌های مالیاتی ۲. لغو و پرهیز از تصویب مجدد معافیت‌های مالیاتی			*	بند «الف» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۷» ^۱
۱. دائمی کردن این قانون با لحاظ اصلاحات لازم ۲. رفع تعارض این قانون با بند «ط» تبصره «۹» قانون بودجه ۱۳۹۳		*	*	قانون مالیات بر ارزش افزوده	بند «۱۷»

الف) تعیین قیمت تمام شده فعالیت‌ها و خدمات و محصولات واحدهای مجری از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، خدماتی، تولیدی و اداری، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی ارائه فعالیت‌ها و خدمات، در چارچوب متوسط قیمت تمام شده فعالیت‌ها و خدمات مذکور در بودجه مصوب سالیانه ملی و استانی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا استان.
 ب) تعیین شاخص‌های هدفمند و نتیجه‌گرا و استانداردهای کیفی خدمات و پیش‌بینی سازوکارهای نظارتی برای کنترل کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده.
 ج) انعقاد تفاهمنامه با مدیران واحدهای مجری براساس حجم فعالیت‌ها و خدمات و قیمت تمام شده آن و تعیین تعهدات طرفین.
 د) اعطاء اختیارات لازم برای پیشنهاد جابه جایی فصول و برنامه‌های اعتبارات مذکور به شورای برنامه‌ریزی استان در چارچوب احکام قانون بودجه سالانه با این توضیح که جابجایی اعتبارات ملی براساس احکام قانون بودجه سالانه خواهد بود.

ه) برای اجرای نظام قیمت تمام شده، جزئیات اختیارات لازم اداری و مالی اعطایی به مدیران، به موجب آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد تعیین می‌شود.
 و) اعتباراتی که براساس قیمت تمام شده در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، به‌عنوان کمک تلقی شده و پس از پرداخت به حساب بانکی واحدهای زیربند تحت عنوان هزینه قطعی منظور می‌گردد. مدیران دستگاه‌های اجرایی نسبت به تحقق اهداف و نتایج پیش‌بینی شده در تفاهمنامه در مدت مدیریت خود مسئول و به نهادهای نظارتی پاسخگو خواهند بود و موظفند گزارش اقدامات مربوطه را هر شش ماه یک بار به سازمان ارائه نمایند و سازمان نیز مکلف است گزارش عملکرد این ماده را یک ماه قبل از ارسال لوایح بودجه سالیانه به مجلس تقدیم نماید.

۱. اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی.

۲. ماده (۱۱۷) - به‌منظور قطع کامل وابستگی اعتبارات هزینه‌ای به عواید نفت و گاز از طریق افزایش سهم درآمدهای عمومی در تأمین اعتبارات هزینه‌ای دولت، به نحوی اقدام شود که:

الف) در پایان برنامه نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی مشروط به عدم افزایش نرخ مالیات‌های مستقیم و با گسترش پایه‌های مالیاتی حداقل به ده درصد (۱۰٪) برسد.

تبصره «۱» - برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی و حقوق ورودی علاوه‌بر آنچه که در قوانین مربوطه تصویب شده است برای اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله دستگاه‌های موضوع ماده (۲۲۲) این قانون طی سال‌های اجرای برنامه ممنوع است.

تبصره «۲» - دولت مکلف است با اجرای کامل قانون مالیات بر ارزش افزوده، نرخ این مالیات را از سال اول برنامه سالانه یک واحد درصد اضافه نماید؛ به‌گونه‌ای که در پایان برنامه نرخ آن به هشت درصد (۸٪) برسد.

سهم شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از نرخ مزبور سه درصد (۳٪) (به‌عنوان عوارض) و سهم دولت پنج درصد (۵٪) تعیین می‌شود.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تصویب لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم	*			قانون مالیات‌های مستقیم	بند «۱۷»
جایگزینی سیاست مالیات با نرخ صفر، به جای معافیت مالیاتی به منظور رفع تعارض با ماده (۱۱۹) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲ صعودی نمودن نرخ‌های مالیات در مناطق آزاد	*	*		ماده (۱۳) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد ^۱	بند «۱۷»
شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکل‌های اقتصادی			*	بند «ح» ماده (۱۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار ^۳	بند «۱۷»

۱. ماده (۱۳) - اصلاحی ۱۳۸۸/۳/۶ اشخاص حقیقی و حقوقی که در منطقه به انواع فعالیت‌های اقتصادی اشتغال دارند، نسبت به هر نوع فعالیت اقتصادی در منطقه آزاد از تاریخ بهره‌برداری مندرج در مجوز به مدت بیست سال از پرداخت مالیات بر درآمد و دارایی موضوع قانون مالیات‌های مستقیم معاف خواهند بود و پس از انقضای بیست سال تابع مقررات مالیاتی خواهند بود که با پیشنهاد هیئت وزیران به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید.

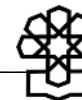
۲. ماده (۱۱۹) - دولت موظف است در راستای هدفمندسازی معافیت‌های مالیاتی و شفاف‌سازی حمایت‌های مالی اقدامات ذیل را به عمل آورد:

الف) جایگزینی سیاست اعتبار مالیاتی با نرخ صفر به جای معافیت‌های قانونی مالیاتی

ب) ثبت معافیت‌های مالیاتی مذکور به صورت جمعی - خرجی در قوانین بودجه سالانه

۳. ماده (۱۱) - فعالیت شورای گفتگو با ترکیب و تبصره‌های مصرح در ماده (۷۵) قانون برنامه پنجاه و پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران پس از پایان مدت آن قانون استمرار می‌یابد. وظایف و اختیارات شورای گفتگو به شرح ذیل است:

ح) زمینه‌سازی برای شناسایی واحدهای تولیدی مشمول پرداخت مالیات با همکاری تشکل‌های اقتصادی به منظور دریافت مالیات از همه فعالان اقتصادی و گسترش پایه مالیاتی

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
			*	ماده (۱۲۳) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۱۷»
بندها و احکام متعددی در قوانین بودجه سالیانه خلاف این ماده برنامه تصویب می‌شود، به‌عنوان مثال تبصره «۵» قانون بودجه ۱۳۹۳		*		ماده (۸۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۱۸» ^۲
حذف احکام متعددی که در قوانین بودجه سالیانه به تصویب می‌رسد و متضمن استفاده از مازاد درآمدهای نفتی است (و عملاً به معنای تعطیلی حساب ذخیره ارزی می‌باشد)		*	*	ماده (۸۵) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴	بند «۱۸»
نظارت مؤثر مجلس بر پابندی دولت در اجرای مفاد ماده			*	بند «ج» ماده (۲۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۵	بند «۱۸»

۱. ماده (۱۲۳) - عوارض وصولی ارزش افزوده و عوارض آلودگی واحدهای تولیدی موضوع بند (الف) و تبصره (۱) ماده (۲۸) قانون مالیات بر ارزش افزوده در هر شهرستان به نسبت جمعیت بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های همان شهرستان توزیع می‌گردد. در صورتی که آلودگی واحدهای بزرگ تولیدی (پنجاه نفر و بیشتر) به بیش از یک شهرستان در یک استان سرایت کند، عوارض آلودگی براساس سیاست‌های اعلامی معاونت به نسبت تأثیرگذاری، توسط کمیته‌ای مرکب از معاون برنامه‌ریزی استان، فرمانداران شهرستان‌های ذیربط، مدیر کل محیط زیست و مدیرکل امور مالیاتی استان مشخص و بین شهرستان‌های متأثر توزیع می‌شود. در صورتی که شهرستان‌های متأثر از آلودگی در دو یا چند استان واقع شده باشند، اعضاء کمیته توزیع‌کننده عوارض آلودگی واحدهای بزرگ (پنجاه نفر و بیشتر) متشکل از نماینده معاونت، معاونین برنامه‌ریزی استان‌های ذیربط، نماینده سازمان حفاظت محیط زیست و نماینده اداره کل مالیاتی براساس سیاست‌های اعلامی معاونت اقدام به توزیع عوارض آلودگی خواهند کرد.

۲. افزایش سالیانه سهم صندوق توسعه ملی از منابع حاصل از صادرات نفت و گاز تا قطع وابستگی بودجه به نفت.

۳. اساسنامه صندوق توسعه ملی، شامل ارکان صندوق و وظایف و اختیارات هر یک و همچنین منابع و مصارف مجاز صندوق

۴. درخصوص ادامه فعالیت حساب ذخیره ارزی

۵. ماده (۲۳۴) - در راستای سیاست‌های کلی برنامه پنجم دولت مکلف است در اجرای مفاد این قانون به نحوی عمل نماید که تا پایان برنامه پنجم اهداف زیر تحقق یابند:

ج) قطع وابستگی هزینه‌های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز تا پایان برنامه.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
این بندها که مجوز استفاده از مازاد درآمدهای ارزی یا صندوق توسعه ملی را می‌دهند، در تعارض با سیاست‌های کلی اقتصاد		*		بندهای «ب»، «ح» و «ص» تبصره «۲» قانون بودجه ۱۳۹۳	بند «۱۸»

۱. تبصره «۲» - ب).... بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است به صورت سه‌ماهه مازاد منابع ارزی ناشی از افزایش قیمت و مقدار صادرات نفت (نفت خام و میعانات گازی) نسبت به مبانی محاسباتی بودجه حسب اعلام وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط را پس از کسر سهم صندوق توسعه ملی به فروش رسانده و تا سقف هفتاد و پنج هزار میلیارد (۷۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به ردیف درآمدی ۲۱۰۱۱۰ جدول شماره (۵) این قانون واریز نماید. خزانه‌داری کل کشور مکلف است صددرصد (۱۰۰٪) وجوه واریزی را جهت تقویت بنیه دفاعی از محل ردیف ۱۲۱ - ۵۳۰۰۰۰ ستاد کل نیروهای مسلح با نظر ستاد کل نیروهای مسلح به نیروهای مسلح و سازمان‌های وابسته براساس موافقتنامه منعقد با معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور پرداخت نماید.

ح) وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط موظف است علاوه بر دریافت نرخ گاز، به ازای مصرف هر مترمکعب گاز طبیعی یکصد و سی (۱۳۰) ریال به‌عنوان عوارض ازمشترکین دریافت و پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور عین وجوه دریافتی را تا سقف بیست و یک هزار و پانصد میلیارد ریال صرفاً برای احداث تأسیسات و خطوط لوله گازرسانی به شهرها و روستاها، با اولویت مناطق سردسیر، نفت‌خیز، گازخیز و استان‌هایی که برخورداری آنها از گاز کمتر از متوسط کشور است، هزینه نماید. منابع مذکور به‌عنوان درآمد شرکت‌های ذی‌ربط محسوب نمی‌گردد و مشمول مالیات نمی‌باشد.

۱. هفت هزار میلیارد ریال از منابع حاصله متناسب با وصولی‌ها به شرح زیر هزینه می‌شود:

۱-۱. سه هزار میلیارد ریال برای تأمین و استانداردسازی سامانه گرمایشی مدارس با اولویت مدارس روستاها از طریق خزانه‌داری کل کشور به سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور

۱-۲. یک هزار و دویست میلیارد ریال برای طرح سرانه مدارس

۱-۳. یک هزار میلیارد ریال برای بهسازی روستاها

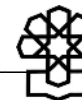
۱-۴. یک هزار میلیارد ریال برای آبرسانی روستاها

۱-۵. دویست میلیارد ریال برای طرح‌های عشایری سراسر کشور به‌طوری‌که حداقل هفتاد و پنج درصد (۷۵٪) آن صرف طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای عشایری استان‌ها شود.

۱-۶. ششصد میلیارد ریال برای کمک‌های فنی و اعتباری طرح‌های آبیاری تحت فشار

۲. وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط مکلف است تا مبلغ پنج هزار میلیارد ریال به‌منظور اجرای خطوط لوله گازرسانی به شهرها و روستاهای استان سیستان و بلوچستان و شرق هرمزگان، به‌ترتیب سه هزار میلیارد ریال و دو هزار میلیارد ریال از محل مازاد تراز صادرات و واردات گاز طبیعی در سال ۱۳۹۳ را به پروژه‌های مربوط اختصاص دهد و مازاد آن را تا سقف پنجاه هزار میلیارد ریال صرف توسعه پالایشگاه‌ها و خطوط انتقال گاز طبیعی سراسری با اولویت خطوط انتقال صادراتی کند.

ص) به شرکت‌های گازرسانی اجازه داده می‌شود با تضمین وزارت نفت از طریق شرکت دولتی تابعه ذی‌ربط تا سقف سی‌هزار میلیارد ریال تسهیلات جهت اجرای خطوط گازرسانی به روستاها و شهرهای فاقد گاز با اولویت مناطق سردسیر و بازپرداخت پنجساله دریافت نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است هماهنگی لازم را از طریق بانک‌های عامل صورت دهد.

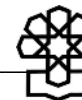

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
مقاومتی هستند					
نظارت مؤثر بر اجرای دقیق مفاد قانون و پاسخگویی دستگاه‌ها	*		*	مواد (۱۰) تا (۱۲) و ماده (۲۲) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ^۲	بند «۱۹» ^۱
نظارت بر اجرای قانون توسط دستگاه‌ها طراحی سازوکاری برای ضمانت اجرای این قانون			*	ماده (۲۷) قانون مدیریت خدمات کشوری ^۳	بند «۱۹»
طراحی سازوکاری برای ضمانت اجرای این قانون				ماده (۴) قانون نحوه اجرای اصل	بند «۱۹»

۱. شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...
۲. ماده (۱۰) - هریک از مؤسسات عمومی بایدجز در مواردی که اطلاعات دارای طبقه‌بندی می‌باشد، در راستای نفع عمومی و حقوق شهروندی دست کم به‌طور سالانه اطلاعات عمومی شامل عملکرد و ترازنامه (بیان) خود را با استفاده از امکانات رایانه‌ای و حتی الامکان در قالب یک کتاب راهنما که ازجمله می‌تواند شامل موارد زیر باشد منتشر سازد و در صورت درخواست شهروند با اخذ هزینه تحویل دهد:
  - (الف) اهداف، وظایف، سیاست‌ها و خط مشی‌ها و ساختار. (ب) روش‌ها و مراحل اتمام خدماتی که مستقیماً به اعضاء جامعه ارائه می‌دهد. (ج) سازو کارهای شکایت شهروندان از تصمیمات یا اقدامات آن مؤسسه. (د) انواع و اشکال اطلاعاتی که در آن مؤسسه نگهداری می‌شود و آیین دسترسی به آنها. (ه) اختیارات و وظایف مأموران ارشد خود. و - تمام سازوکارها یا آیین‌هایی که به وسیله آنها اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمان‌های غیردولتی می‌توانند در اجراء اختیارات آن واحد مشارکت داشته یا به نحو دیگری مؤثر واقع شوند.
- ماده (۱۱) - مصوبه و تصمیمی که موجد حق یا تکلیف عمومی است قابل طبقه‌بندی به‌عنوان اسرار دولتی نمی باشد و انتشار آنها الزامی خواهد بود.
- ماده (۱۲) - مؤسسات عمومی موظفند از طریق واحد اطلاع رسانی سالانه گزارشی درباره فعالیت‌های آن مؤسسه در اجراء این قانون به کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ارائه دهند.
- ماده (۲۲) - ارتکاب عمدی اعمال زیر جرم می‌باشد و مرتکب به پرداخت جزاء نقدی از سیصد هزار (۳۰۰.۰۰۰) ریال تا یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال با توجه به میزان تأثیر، دفعات ارتکاب جرم و وضعیت وی محکوم خواهد شد:
- (الف) ممانعت از دسترسی به اطلاعات برخلاف مقررات این قانون. (ب) هر فعل یا ترک فعلی که مانع انجام وظیفه کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات یا وظیفه اطلاع رسانی مؤسسات عمومی برخلاف مقررات این قانون شود. (ج) امحاء جزئی یا کلی اطلاعات بدون داشتن اختیار قانونی. د - عدم رعایت مقررات این قانون درخصوص مهلت‌های مقرر.
۳. ماده (۲۷) - مردم در استفاده از خدمات دستگاه‌های اجرایی در شرایط مساوی از حقوق یکسان برخوردارند، دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف سه ماه، مراحل، زمان و کیفیت و استاندارد ارائه خدمات و تغییرات آنها را مستند و شفاف نموده و از طرق مختلف به اطلاع مردم برسانند و در صورت بروز هرگونه تخلف، مسئولین دستگاه‌های اجرایی مسئولیت پاسخگویی به مردم و شکایت آنان را به عهده خواهند داشت.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
				چهل‌ونهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ^۱	
پیشنهاد لایحه ماده (۳۲) توسط قوه قضائیه رفع تعارض تبصره «۱» ماده (۳۶) این قانون با تبصره «۱» ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	*	*	*	قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی، مواد (۳۲) و (۳۶) ^۲	بند «۱۹»

۱. ماده (۴) - در اجرای ماده (۳) این قانون هر یک از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌ها و دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت و شهرداری‌ها موظفند سوابق همه وزراء، معاونان، مدیران کل وزارتخانه و استان، ذیحسابی‌ها، استانداران، فرمانداران، شهرداران، رؤسا و مدیریت‌ها و سرپرستان سازمان‌ها و شرکت‌ها و حسب مورد پرونده‌های طرفین قراردادهای و مقاطعه کاریها و سوء استفاده‌ها و تبانی‌های غیر قانونی و افراد و عوامل حیثیومیل بیت‌المال را بررسی و هر گاه به موارد مشمول اصل چهل‌ونهم قانون اساسی برخورد نمودند آن را به صورت شکایت، دادخواست و یا گزارش در محاکم قضایی صالحه طرح نمایند.
۲. ماده (۳۲) - قوه قضائیه مکلف است برای رسیدگی به تخلفات و جرائم ناشی از اجراء این قانون و قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ - شعب خاصی را تعیین کند. این شعب منحصرأً به دعاوی و شکایات مربوط به این دو قانون رسیدگی می‌نماید.
- تبصره - قوه قضائیه مکلف است لایحه رسیدگی به تخلفات و جرائم موضوع این قانون را حداکثر ظرف مدت شش ماه از تصویب این قانون از طریق دولت تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید.
- ماده (۳۶) - سازمان خصوصی‌سازی موظف است سهام موضوع ماده (۳۴) از هر بنگاه قابل واگذاری را مستقیماً بین شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی تقسیم کند. سهم هر یک از شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی متناسب با تعداد اعضاء تعاونی‌های شهرستانی هر استان تعیین خواهد شد.
- تبصره «۱» - نقل و انتقال سهام از سازمان خصوصی‌سازی به شرکت‌های سرمایه‌گذاری استانی از مالیات معاف است.
۳. ماده (۱۱۷) - به‌منظور قطع کامل وابستگی اعتبارات هزینه‌ای به عواید نفت و گاز از طریق افزایش سهم درآمدهای عمومی در تأمین اعتبارات هزینه‌ای دولت، به نحوی اقدام شود که: الف) در پایان برنامه نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی مشروط به عدم افزایش نرخ مالیات‌های مستقیم و با گسترش پایه‌های مالیاتی حداقل به ده درصد (۱۰٪) برسد.
- تبصره «۱» - برقراری هرگونه تخفیف، ترجیح و یا معافیت مالیاتی و حقوق ورودی علاوه‌بر آنچه که در قوانین مربوطه تصویب شده است برای اشخاص حقیقی و حقوقی از جمله دستگاه‌های موضوع ماده (۲۲۲) این قانون طی سال‌های اجرای برنامه ممنوع است.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۱. ارائه فهرست اموال، و تأیید صحت آن یکی از شروط اصلی برای تصدی هیئت مدیره باشد. ۲. در صورت ارائه اطلاعات نادرست از اموال، شخص متخلف به مجازات محکوم گردد. ۳. در صورت ارائه اطلاعات نادرست، شورا باید به عزل مدیر متخلف اقدام نماید و تخلف از این امر برای اعضای شورا نیز دارای ضمانت باشد.			*	ماده (۱۴) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران ^۱	بند «۱۹»
طراحی سازوکاری برای ضمانت اجرای این قانون				ماده (۱۶) قانون بازار اوراق بهادار ^۲	بند «۱۹»
۱. اعضای شورا نیز موظف گردند فهرست دارایی‌های خود و اعضای تحت تکفل خود را صحیحاً ارائه نمایند ۲. هم در ماده (۱۴) و هم در ماده (۱۷)، مرجعی که صحت و سقم اطلاعات ارائه شده از سوی اعضای شورا و سازمان بورس و همچنین مشروع و قانونی بودن افزایش دارایی آنها را تأیید نماید، وجود ندارد.		*	*	مواد (۱۴) و (۱۷) قانون بازار اوراق بهادار ^۳	بند «۱۹»

۱. ماده (۱۴) - در بدو انتصاب و خاتمه عضویت، اعضای هیئت مدیره باید فهرست دارایی‌های خود، همسر و افراد تحت تکفل خود را به شورا گزارش نمایند.

۲. ماده (۱۶) - انجام هرگونه معاملات اوراق بهادار ثبت شده یا در شرف ثبت نزد سازمان یا هرگونه فعالیت و مشارکت مستقیم یا غیرمستقیم در انجام معاملات مذکور توسط اعضای شورا، سازمان، مدیران و شرکای مؤسسه حسابرسی سازمان و نیز اشخاص تحت تکفل آنها ممنوع است.

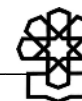
۳. ماده (۱۴) - در بدو انتصاب و خاتمه عضویت، اعضای هیئت مدیره باید فهرست دارایی‌های خود، همسر و افراد تحت تکفل خود را به شورا گزارش نمایند.

ماده (۱۷) - اعضای شورا و سازمان موظفند فعالیت‌های اقتصادی و مالی خود و همچنین مشاغل تمام‌وقت یا پاره‌وقت خود را که طی دو سال اخیر به آن اشتغال داشته اند یا دارند، به رئیس قوه قضائیه گزارش دهند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تغییر عبارت «می‌تواند» به «ملزم است» به‌منظور ضمانت اجرای قانون		*	*	ماده (۴۴) قانون بازار اوراق بهادار ^۱	بند «۱۹»
طراحی سازوکاری برای ضمانت اجرای این قانون			*	تبصره «۲» ماده (۴۶) قانون بازار اوراق بهادار ^۲	بند «۱۹»
طراحی سازوکاری برای ضمانت اجرای این قانون ^۳			*	ماده (۵۲) قانون بازار اوراق بهادار ^۳	بند «۱۹»
تدوین و ابلاغ دستورالعمل مربوطه توسط سازمان بورس			*	ماده (۳۹) قانون بازار اوراق بهادار ^۴	بند «۱۹»
تصویب لایحه تجارت (مصوب کمیسیون قضایی مجلس شورای اسلامی) به‌منظور ایجاد ضمانت اجرا و وضع جریمه‌های بازدارنده		*		فصل اول باب اول قانون تجارت (دفا تر تجاری) مواد (۶)، (۱۱)، (۱۳)، (۱۵) ^۵	بند «۱۹»

۱. ماده (۴۴) - سازمان می‌تواند در صورت آگاهی از ارائه اطلاعات خلاف واقع، ناقص یا گمراه‌کننده از طرف ناشر در بیانیه ثبت یا اعلامیه پذیره‌نویسی، عرضه عمومی اوراق بهادار را در هر مرحله‌ای که باشد، متوقف کند.
۲. تبصره «۲» - اشخاص موضوع تبصره (۱) این ماده موظفند آن بخش از معاملات اوراق بهادار خود را که مبتنی بر اطلاعات نهانی نباشد، ظرف پانزده روز پس از انجام معامله، به سازمان و بورس مربوط گزارش کنند.
۳. ماده (۵۲) - سازمان مکلف است مستندات و مدارک مربوط به جرائم موضوع این قانون را گردآوری کرده و به مراجع قضایی ذیصلاح اعلام نموده و حسب مورد موضوع را به‌عنوان شاکی پیگیری نماید. چنانچه در اثر جرائم مذکور ضرر و زیانی متوجه سایر اشخاص شده باشد، زیان‌دیده می‌تواند برای جبران آن به مراجع قانونی مراجعه نموده و وفق مقررات، دادخواست ضرر و زیان تسلیم نماید.
۴. در این ماده سازمان مکلف شده است تا هر گونه تخلفی را که مشاهده نماید به مراجع ذیصلاح اطلاع داده و شکایت را پیگیری نماید. اما این ماده فاقد ضمانت اجرا است و در صورت تخلف سازمان از این امر، برای سازمان و اعضای متخلف جریمه بازدارنده در نظر گرفته نشده است. سازمان طبق دستورالعملی، این وظیفه را برعهده معاونت حقوقی سازمان قرار داده است اما دستورالعمل مذکور نیز فاقد ضمانت اجرا است.
۵. ماده (۳۹) - کارگزاران، کارگزار/ معامله‌گران، بازار گردانان، مشاوران سرمایه‌گذاری و سایر تشکلهای مشابه ملزمند طبق دستورالعملی که توسط سازمان تنظیم و ابلاغ می‌شود، گزارش‌های لازم را تهیه و به مراجع ذیربط تسلیم نمایند.
۶. ماده (۶) - هر تاجری به استثنای کسبه جزء مکلف است دفاتر ذیل یا دفاتر دیگری را که وزارت عدلیه به‌موجب نظامنامه قائم مقام این دفاتر قرار می‌دهد داشته باشد: ۱. دفتر روزنامه. ۲. دفتر کل. ۳. دفتر دارایی. ۴. دفتر کپیه.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
(مواد (۱۰۱) و (۱۰۶))					
۱. تصویب لایحه تجارت (مصوب کمیسیون قضایی) (مواد (۱۰۹) و (۱۱۰)) ۲. راه‌اندازی سامانه الکترونیکی توسط دفتر ثبت تجاری به‌منظور اطلاع‌رسانی اطلاعات تاجران		*		فصل دوم باب اول قانون تجارت (دفتر ثبت تجاری) مواد (۱۶) و (۱۸) ^۱	بند «۱۹»
اصلاح و تصویب لایحه تجارت (مصوب کمیسیون قضایی) (ماده (۱۱۱)) ^۲		*		باب یازدهم قانون تجارت (ورشکستگی)	بند «۱۹»

ماده (۱۱) - دفاتر مذکور در ماده (۶) به استثناء دفتر کپی قبل از آنکه در آن چیزی نوشته شده باشد توسط نماینده اداره ثبت (که مطابق نظامنامه وزارت عدلیه معین میشود) امضاء خواهد شد. برای دفتر کپی امضاء مزبور لازم نیست ولی باید اوراق آن دارای نمره ترتیبی باشد. در موقع تجدید سالیانه هر دفتر مقررات این ماده رعایت خواهد شد. حق امضاء از قرار هر صد صفحه یا کسور آن دو ریال و به‌علاوه مشمول ماده (۱۳۵) قانون ثبت اسناد است.

ماده (۱۳) - کلیه معاملات و صادرات و واردات در دفاتر مذکوره فوق باید به‌ترتیب تاریخ در صفحات مخصوصه نوشته شود) تراشیدن و حک کردن و همچنین جای سفید گذاشتن بیش از آنچه که در دفترنویسی معمول است و در حاشیه و یا بین سطور نوشتن ممنوع است و تاجر باید تمام آن دفاتر را از ختم هر سالی لااقل تا ده سال نگاهدارد.
ماده (۱۵) - تخلف از ماده (۶) و ماده (۱۱) مستلزم دویست تا ده هزار ریال جزای نقدی است. این مجازات را محکمه حقوق رأساً و بدون تقاضای مدعی‌العموم می‌تواند حکم بدهد و اجرای آن مانع اجرای مقررات راجع به تاجر ورشکسته که دفتر مرتب ندارد نخواهد بود.

۱. ماده (۱۶) - در نقاطی که وزارت عدلیه مقتضی دانسته و دفتر ثبت تجارتی تأسیس کند کلیه اشخاصی که در آن نقاط بشغل تجارت اشتغال دارند اعم از ایرانی و خارجی به استثنای کسبه جزء باید در مدت مقرر اسم خود را در دفتر ثبت تجارتی به ثبت برسانند و الا بجزای نقدی از دویست تا دو هزار ریال محکوم خواهند شد.

ماده (۱۸) - شش ماه پس از الزامی شدن ثبت تجارتی هر تاجری که مکلف بثبت است باید در کلیه اسناد و صورت حساب‌ها و نشریات خطی یا چاپی خود در ایران تصریح نماید که در تحت چه نمره به ثبت رسیده و الا علاوه بر مجازات مقرر در فوق بجزای نقدی از دویست تا دو هزار ریال محکوم می‌شود.

۲. یکی از رویدادهای مهم برای تاجران و اشخاص ثالثی که با تاجر مذکور رابطه تجاری دارند، ورشکستگی تاجر یا فوت او می‌باشد. لذا این رویدادها باید سریعاً به اطلاع عموم مردم به خصوص افراد ذی نفع برسد تا از سوء استفاده مالی تاجران یا وراث آنان جلوگیری گردد. در ماده (۱۱۱) مصوبه کمیسیون قضایی راجع به تجارت مذکور، این امر به خوبی پیش‌بینی شده است و سازمان ثبت احوال را مکلف، نموده است که ظرف مدت ۲۴ ساعت

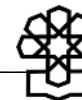
پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	عدم اجرای کامل قانون	نیاز به اصلاحات قانونی	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	
۱. راه‌اندازی سامانه الکترونیکی برای ایجاد امکان دسترسی به اطلاعات اشخاص حقوقی در مرجع ثبت ۲. الزام مراجع قضایی به اطلاع‌رسانی درخصوص تاجران ورشکسته			*	بند «۱۹» قانون تجارت - الزامات اطلاع‌رسانی
ایجاد ضمانت اجرا و مجازات بازدارنده، برای پیشگیری از تخلف از قانون	*			بند «۱۹» ماده (۱۱۱) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت ^۱
لزوم توسعه ممنوعیت برای تصدی سمت بازرسی (مرتفع شده در لایحه تجارت، مصوب کمیسیون قضایی)	*			بند «۱۹» ماده (۱۴۷) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت ^۲
به دلیل گذشت حدود ۴۰ سال از قانون، این موارد امروزه بازدارندگی خود را از دست داده‌اند (مرتفع شده در لایحه تجارت، مصوب کمیسیون قضایی)	*			بند «۱۹» مواد (۲۴۳) تا (۲۶۹) لایحه قانونی اصلاح قسمتی از قانون تجارت ^۳

فوت و حجر تاجر را اطلاع‌رسانی نماید. اما با توجه به اهمیت مطلب، بهتر است این امر برخط و فوری به دفتر ثبت اطلاع‌رسانی گردد. همچنین در صورت تخلف سازمان ثبت از این امر، ضمانت اجرایی برای سازمان ثبت و کارمند متخلف پیش‌بینی نگردیده است. همچنین این ماده دستگاه قضایی را نیز مکلف نموده است تا اطاعتی مانند حجر و... را به دفتر ثبت اطلاع دهد. اما برخلاف سازمان ثبت احوال، برای آن بازه زمانی مشخص نگردیده است. مطلوب است که دستگاه قضایی نیز برخط و فوراً این امور را به دفتر ثبت اطلاع داده و دفتر ثبت نیز در سامانه خود قرار دهد.

۱. ماده (۱۱۱) - اشخاص ذیل نمی‌توانند بمدیریت شرکت انتخاب شوند: ۱. مجبورین و کسانی که حکم ورشکستگی آنها صادر شده است. ۲. کسانی که به‌علت ارتکاب جنایت یا یکی از جنحه‌های ذیل به‌موجب حکم قطعی از حقوق اجتماعی کلاً یا بعضاً محروم شده باشند در مدت محرومیت: سرقت - خیانت در امانت - کلاهبرداری - جنحه‌هایی که به‌موجب قانون در حکم خیانت در امانت یا کلاهبرداری شناخته شده است - اختلاس - تدلیس - تصرف غیرقانونی در اموال عمومی.

۲. ماده (۱۴۷) - اشخاص زیر نمی‌توانند بسمت بازرسی شرکت سهامی انتخاب شوند: ۱. اشخاص مذکور در ماده (۱۱۱) این قانون. ۲. مدیران و مدیر عامل شرکت. ۳. اقرباء سببی و نسبی مدیران و مدیرعامل تا درجه سوم از طبقه اول و دوم. ۴. هرکس که خود یا همسرش از اشخاص مذکور در بند «۲» موطفاً حقوق دریافت می‌دارد.

۳. درخصوص مجازات کیفری تخلف از ضوابط و مقررات قانون تجارت

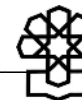
پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
تعیین شرایط برای مدیر تصفیه به هنگام ورشکستگی تاجر		*		فصل پنجم قانون تجارت (در ارتباط با تصفیه اموال ورشکسته)	بند «۱۹»
این قانون به دلیل وجود برخی تعارضات با سایر قوانین و همچنین فقدان اراده در دستگاه‌های مجری و ناظر، عملیاتی نشده است		*	*	قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مواد (۳) تا (۳۵))	بند «۱۹»
۱. ایجاد ضمانت اجرای حقوقی و کیفری ۲. به روز نمودن ضوابط اجرای مناقصه و مزایده	*			قانون برگزاری مناقصات	بند «۱۹»
مکلف نمودن افراد به اثبات مشروعیت منشاء درآمد خود در موارد معاملات مشکوک، اصلاح ماده (۱)		*		قانون مبارزه با پولشویی	بند «۱۹»
به روز نمودن قانون (این قانون مصوب ۱۳۱۵ است)		*	*	قانون مجازات اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی	بند «۱۹»
به روز نمودن قانون با شناسایی زمینه‌ها و علل بروز فساد تبانی در معاملات دولتی (این قانون مصوب ۱۳۴۸ است)		*	*	قانون مجازات تبانی در معاملات دولتی	بند «۱۹»
۱. طراحی سازوکاری به منظور ضمانت اجرای این قانون ۲. تصویب قانونی به منظور توسعه ممنوعیت اخذ پورسانت به کلیه معاملات (داخلی و خارجی) در همه بخش‌های اقتصادی	*		*	قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی	بند «۱۹»
۱. جرم‌انگاری و وضع مجازات برای رشوه در بخش خصوصی ۲. ملحوظ نمودن عوائد حاصل از جرم در تعیین مجازات		*	*	قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا، اختلاس و کلاهبرداری	بند «۱۹»

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
به روز رسانی قانون (این قانون مربوط به ۱۳۳۷ است)		*		قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری	بند «۱۹»
۱. رفع ابهامات مفاد قانون که موجب عدم مراجعه قضات به آن شده است ۲. سطح‌بندی مجازات‌ها و طراحی ضمانت اجرا برای آن		*		قانون مجازات اخلاک‌گران در نظام اقتصادی کشور	بند «۱۹»
۱. پرهیز از عبارت «دولت می‌تواند» هنگام تصویب قوانین ۲. مطالبه ارائه لایحه ساماندهی واحدهای غیردولتی پخش کالا از دولت ۳. مطالبه گزارش عملکرد «طرح تحول اقتصادی نظام توزیع کالا و خدمات»			*	بند «الف» ماده (۱۰۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۲۳» ^۱

۱. شفاف و روان‌سازی نظام توزیع و قیمتگذاری و روزآمدسازی شیوه‌های نظارت بر بازار.

۲. به‌منظور تنظیم مناسب بازار، افزایش سطح رقابت، ارتقای بهره‌وری شبکه توزیع و شفاف‌سازی فرآیند توزیع کالا و خدمات، دولت می‌تواند:

الف) نسبت به ارائه لایحه ساماندهی واحدهای غیردولتی پخش کالا تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید به‌نحوی که استانداردهای مورد نیاز برای فعالیت پخش، ابزارهای نظارتی و مدیریتی دولت و نیاز سیاست‌های رقابتی مورد توجه قرار گرفته و اختلاف قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده کاهش یابد.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت و مطالبه اجرای قانون توسط مجلس			*	بند «ز» ماده (۱) قانون تشکیل وزارت بازرگانی ^۱	بند «۲۳»
اصلاح رویه‌های مربوط به ایران‌کد به منظور تحقق اهداف اجرای آن (کمک به شکل‌گیری بازار شفاف، روان و کارآمد، ایجاد سلامت اقتصادی و حل معضل قاچاق کالا)		*		بند «ج» ماده (۱۰۱) قانون برنامه پنجم توسعه ^۲	بند «۲۳»
۱. عبارت «مجاز است» در قوانین امکان نظارت و مطالبه را سلب می‌نماید ۲. «پاسخگو و مسئول جبران خسارت» بودن تشکلهای دارای ابهام است		*	*	ماده (۱۰۲) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۲۳»

۱. ماده (۱) - به منظور توسعه و پیشبرد امور بازرگانی داخلی و خارجی در چارچوب سیاست‌های اقتصادی کشور، وزارت بازرگانی برای انجام وظایف زیر تشکیل می‌شود:

ز) تنظیم ضوابط و مقررات مربوط به نحوه ارائه خدمات مورد نیاز بازرگانی داخلی و خارجی کشور.

۲. بند «ج» نسبت به توسعه نظام ملی طبقه‌بندی و خدمات شناسه کالا و خدمات ایران (ایران‌کد) به منظور ایجاد نظام منسجم و یکپارچه برای تبادل اطلاعات مربوط به کالاها و خدمات اقدام نموده و کلیه عرضه‌کنندگان کالا و خدمات را مکلف به اخذ و روزآمد کردن این شناسه (کد) و دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط را موظف به استفاده از آن نماید.

۳. وزارت بازرگانی مجاز است در راستای اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، امور اجرایی تنظیم بازار اعم از تأمین، ذخیره‌سازی، توزیع، بازرسی و قیمتگذاری کالاها و خدمات را به تشکلهای صنفی تولیدی، توزیعی و خدماتی، اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها و همچنین تشکلهای مردم نهاد حمایت از مصرف‌کننده واگذار نماید.

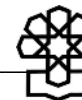
تبصره «۱» - تشکلهای، اتحادیه‌ها و تعاونی‌های موضوع این ماده، در مقابل اختیارات واگذار شده در چارچوب آیین‌نامه اجرایی که به پیشنهاد وزارت بازرگانی و معاونت به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، پاسخگو و

مسئول جبران خسارت خواهند بود.

تبصره «۲» - وزارت بازرگانی مجاز است حسب ضرورت از طریق اعطای مجوز واردات بدون انتقال ارز، نسبت به جبران نیازهای داخلی اقدام نماید.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
			*	بند «د» ماده (۱۰۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۱	بند «۲۳»
تفکیک کالاهای استراتژیک از سایر کالاها، مجاز بودن وضع تعرفه مؤثر بالاتر از میانگین نرخ حقوق ورودی برای کالاهای استراتژیک و ممنوع نمودن وضع تعرفه بالاتر از میانگین برای سایر کالاها			*	ماده (۱۶) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی ^۲	بند «۲۳»
این تبصره با مواد (۱) و (۴) اساسنامه سازمان مدیریت و نظارت بر تاکسیرانی شهرداری، ماده (۹) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت و مواد (۳۱) و (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی و ماده (۱۶۲) قانون برنامه پنجم توسعه مغایرت دارد		*		تبصره «۲» ماده (۹۱) قانون نظام صنفی ^۳	بند «۲۳»

۱. دولت تدابیر و اقدام‌های مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضد قیمت‌شکنی (ضد دامپینگ) در مواردی که کالایی با شرایط غیرمتمعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.
۲. از تاریخ تصویب این قانون، وزارت بازرگانی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی قبل از واردات کالاها و یا محصولات بخش کشاورزی (اعم از خام و یا فرآوری شده) و یا مواد اولیه غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی موظفند از وزارت جهاد کشاورزی مجوز لازم را اخذ نمایند. همچنین دولت مکلف است به منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.
۳. تبصره «۲» - کلیه واحدهای صنفی مستقر در میادین میوه و تره‌بار شهرداری، پایانه‌های ورودی، خروجی، مسافربری، فرودگاهی، ایستگاه‌های راه‌آهن و مترو، مساجد و اماکن فرهنگی و مذهبی در صورتی که به عرضه کالا و خدمات به عموم بپردازند، مشمول این قانون می‌باشند و موظفند از اتحادیه‌های ذی‌ربط موضوع این قانون پروانه کسب اخذ نمایند.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
نظارت بر اجرای قانون درخصوص صنعت خودرو			*	مواد (۱) و (۲) قانون ارتقای کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی ^۲	بند «۲۴» ^۱
نظارت بر اجرای قانون			*	بند «و» ماده (۲۳۴) قانون برنامه پنجم توسعه ^۳	بند «۲۴»
۱. تدوین استانداردهای ملی پیوست سلامت برای طرح‌های بزرگ توسعه‌ای			*	مواد (۳۲)، (۱۴۳) و (۱۴۵) قانون برنامه پنجم توسعه ^۴	بند «۲۴»

۱ افزایش پوشش استاندارد برای کلیه محصولات داخلی و ترویج آن.

۲. ماده (۱) - وزارت صنایع و معادن مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون برنامه و سیاست‌های مرتبط با ارتقای کیفیت تولید خودرو، کاهش مصرف سوخت، اجرای کامل استانداردهای اجباری پنجاهویک گانه و استانداردهای مورد نیاز قطعه‌سازی، استانداردهای ایمنی و آلاینده‌گی و همچنین رقابت‌پذیر نمودن و توسعه شبکه و کیفیت خدمات پس از فروش را تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران جهت اجرا به کلیه خودروسازان و مراکز ذیربط ابلاغ نماید.

ماده (۲) - وزارت صنایع و معادن مکلف است از طریق مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران و با استفاده از ظرفیت‌های قانونی، استانداردهای موضوع ماده (۱) را اعمال و از تولید یا ورود خودروها و قطعات خودرویی غیراستاندارد جلوگیری نماید.

۳. ماده (۲۴) - در راستای سیاست‌های کلی برنامه پنجم دولت مکلف است در اجرای مفاد این قانون به نحوی عمل نماید که تا پایان برنامه پنجم اهداف زیر تحقق یابد:
(و) توسعه و تقویت نظام استاندارد ملی.

۴. ماده (۳۲) - ب) استانداردهای ملی پیوست سلامت برای طرح‌های بزرگ توسعه‌ای با پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید معاونت، تدوین و پس از تصویب شورای عالی سلامت و امنیت غذایی توسط معاونت برای اجراء ابلاغ می‌گردد. مصادیق طرح‌های بزرگ توسعه‌ای به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و تأیید معاونت مشخص می‌شود.

ماده (۱۴۳) به‌منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت سفید، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف براساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقاء ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالیانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اقدامات زیر انجام می‌شود:

د) گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کودشیمیایی، مواد زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و توسعه کشت زیستی (ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) سطح تولید تا پایان برنامه.

پیشنهاد‌های اصلاحی	آسیب‌شناسی احکام و اجرای قانون			احکام قانونی مرتبط، در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه	بند سیاست کلی اقتصاد مقاومتی
	خلاً (کاستی) قانون مطلوب	نیاز به اصلاحات قانونی	عدم اجرای کامل قانون		
۲. اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی					
۳. تدوین استانداردهای عملیات تولید، فرآوری، ذخیره‌سازی، قرنطینه و بازاررسانی محصولات، نهاده‌ها و کالاهای کشاورزی نوپدید					

ماده (۱۴۵) - به منظور اقتصادی و رقابتی نمودن تولید و افزایش صادرات محصولات کشاورزی، ساماندهی مدیریت منابع، حفاظت از منابع پایه و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی: (ج) عملیات تولید، فرآوری، ذخیره‌سازی، قرنطینه و بازاررسانی محصولات، نهاده‌ها و کالاهای کشاورزی نوپدید، ارائه خدمات نوین کشاورزی، عاملین و گواهی کنندگان فرآیندها براساس مقررات و استانداردهایی خواهد بود که توسط وزارت جهاد کشاورزی در سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۲. جمع‌بندی نتایج و یافته‌ها

ارزیابی جداول گذشته نشان می‌دهد جز برخی بندهای معدود از سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، اکثر بندها هم‌اکنون ارجاعات قانونی متعددی دارند و کثرت این ارجاعات در سال‌های اخیر و بویژه در برنامه پنجم توسعه بیشتر شده است. این نکته به معنای عدم لزوم تکمیل و اصلاح قوانین مرتبط با سیاست‌ها نیست اما حجم بالای عدم اجرای کامل قوانین در جدول پیشین، حاکی از یک نقطه ضعف بنیادین در رابطه نظام قانونگذاری و قوه اجرایی دارد که اولویت اصلاح امور را به رفع این نقطه ضعف معطوف می‌سازد و موجب اثربخش نبودن احکام قانونی متعدد شده است.

همان‌طور که در نظریه جرم‌شناسانه «پنجره شکسته» تأکید می‌شود تسامح در برابر تخلف‌های کوچک از قانون، علامت‌های بسیار مهم و بزرگی برای اپیدمی بی‌مبالاتی به قانون، به مجریان و جامعه می‌دهد (کلینگ و کولز، ۱۹۹۸). در مقابل برای پایان دادن به هرج و مرج در سیستم اجتماعی و قانونی، تنها لازم است از طریق برخوردهای مستمر با موارد به ظاهر کوچک نقض قانون، پیام جدیت مقام قانونگذار و ناظر در برقراری انضباط به سیستم اجرایی و اداری منتقل شود.

البته عدم اجرای کامل قوانین (که در گزارش حاضر بیشترین مصداق را در خصوص احکام قانونی مرتبط به خود اختصاص داده است) می‌تواند به دلایل موجه (مانند عدم تخصیص بودجه متناسب، مداخله دستگاه‌ها و شوراهای موازی و غیره) یا دلایل ناموجه (همانند بی‌مبالاتی مجریان و پایین بودن هزینه عدم اجرای قانون، ضعف نظارت موثر، نفوذ گروه‌های ذی‌نفع و فساد اقتصادی و غیره) صورت گیرد اما به هر حال مانع توجه به این ضعف محوری در مجموعه رابطه مجلس و دولت نیست. تفصیل این کاستی در شش بند زیر آمده است:

۲-۱. سوابق سیاست کلی اقتصاد مقاومتی در اسناد بالادستی

تحلیل محتوای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نشان می‌دهد که این سیاست‌ها نقش تکمیل‌کننده و انسجام‌بخش برای مجموعه سیاست‌های کلی ابلاغ شده در حوزه اقتصاد را ایفا می‌کنند. بررسی‌ها نشان می‌دهند بخش قابل توجهی از اهداف و سیاست‌های مطرح شده در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، دارای سابقه نسبتاً زیادی در سایر اسناد بالادستی، قوانین موضوعه و قوانین برنامه پنج‌ساله توسعه کشور است. به‌عنوان مثال:

الف) برخی سوابق بند «۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی (اصلاح و تقویت همه‌جانبه نظام مالی کشور با هدف پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی در

تقویت بخش واقعی) در سیاست‌های کلی پیشین:

- سیاست‌های برنامه پنج‌ساله دوم (۱۳۷۲/۸/۱۸)
  - سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی (۱۳۷۷/۱۰/۲۳)
  - سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله سوم توسعه (۱۳۷۸/۰۲/۱۲)
  - سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه (۱۳۸۲/۰۸/۱۰)
  - سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری (۱۳۸۲/۹/۸)
  - سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی (۱۳۸۴/۳/۱)
  - سیاست‌های کلی نظام در بخش مالی (۱۳۸۳/۱۰/۱۲)
  - سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت (۱۳۸۴/۵/۲۲)
  - سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه (۱۳۸۷/۱۰/۲۱)
  - سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی (۱۳۹۱/۱۱/۲۴)
- ب) برخی سوابق بند «۱۷» سیاست‌های کلی ابلاغی نیز (اصلاح نظام درآمدی دولت با افزایش سهم درآمدهای مالیاتی) در سیاست‌های کلی پیشین:

- سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی (۱۳۷۷/۱۰/۲۳)
  - سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله سوم توسعه (۱۳۷۸/۰۲/۱۲)
  - سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه (۱۳۸۲/۰۹/۱۱)
  - سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه (۱۳۸۷/۱۰/۲۱)
  - سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری (۱۳۸۲/۹/۸)
  - سیاست‌های کلی نظام در بخش مالی (۱۳۸۳/۱۰/۱۲)
- ج) برخی سوابق بند «۱۹» سیاست‌های کلی ابلاغی (شفاف‌سازی اقتصاد و سالم‌سازی آن و جلوگیری از اقدامات، فعالیت‌ها و زمینه‌های فسادزا در حوزه‌های پولی، تجاری، ارزی و ...)، در سایر سیاست‌های کلی:

- سیاست‌های برنامه پنج‌ساله دوم (۱۳۷۲/۸/۱۸)
- سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله سوم توسعه (۱۳۷۸/۰۲/۱۲)
- سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه (۱۳۸۲/۰۹/۱۱)
- سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه (۱۳۸۷/۱۰/۲۱)
- سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی (۱۳۷۷/۱۰/۲۳)
- سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری (۱۳۸۲/۹/۸)
- سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی (۱۳۸۴/۳/۱)

- سیاست‌های کلی نظام در بخش مالی (۱۳۸۳/۱۰/۱۲)

- سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی (۱۳۹۱/۱۱/۲۴)

به همین دلیل لازم است پیش از هرگونه اقدام برای تدوین و تصویب قوانین جدید در راستای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، روند قانونگذاری و اجرای قوانین در گذشته، مورد آسیب‌شناسی دقیق قرار گیرد. بدون بررسی دلایل اجرایی نشدن برخی سیاست‌های کلی ابلاغی و همچنین عدم تحقق اهداف و خواسته‌های تصویب شده در قوانین برنامه توسعه و سایر قوانین موضوعه، تصویب قوانین جدید مشکلی را حل نخواهد کرد؛ لذا نخستین پیشنهاد، بررسی دقیق الزامات تحقق سیاست‌های کلی و اصلاح روال‌ها و رویه‌های تصویب و اجرای قوانین است.

۲-۲. عدم انسجام نظام قانونی کشور

بررسی سوابق قانونی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، نشان‌دهنده پراکندگی فوق‌العاده قوانین موضوعه در عرصه اقتصاد است. لازمه حرکت منسجم مجلس شورای اسلامی برای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، آسیب‌شناسی وضعیت کنونی در درجه اول و پرهیز از تصویب قوانین پراکنده در حوزه اقتصاد در درجه دوم است. این آسیب‌شناسی جامع تنها زمانی امکان‌پذیر است که قوانین مرتبط با حوزه اقتصاد، دارای ساختاری منسجم و نظام‌مند بوده و احکام قانونی مرتبط با هر موضوع، به روشنی قابل احصا باشد. به بیان دیگر، نخستین قدم در مسیر آسیب‌شناسی قوانین اقتصادی، داشتن نقشه جامع و تصویر کلان از نظام قانونی حاکم و ترسیم نظام قانونی مطلوب است. همان‌گونه که بیان شد، چارچوب حقوقی اقتصاد ایران در حال حاضر دچار تعدد، پراکندگی و عدم انسجام شدید است. رشد کمی قوانین در هر دوره مجلس نیز بر این عدم انسجام می‌افزاید و بستر قانونی اقتصاد را پروصله، فاقد نظام و ناکارآمدتر می‌کند. برخی از مصادیق این ویژگی منفی نظام قانونی به شرح زیر است:

الف) صرفاً توجه به عناوین برخی از قوانین می‌تواند عدم انسجام، پراکندگی و پروصله بودن نظام قانونی را نمایان کند:

- قانون الحاق یک بند و یک تبصره به ماده (۱) قانون مجازات اخلاگران در نظام اقتصادی

کشور، مصوب ۱۳۶۹ و اصلاح تبصره (۱) ماده (۲) آن

- قانون اصلاح تبصره «۳» الحاقی ماده (۹) قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت،

موضوع ماده (۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰

- قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) قانون اصلاح ماده (۶۰) و جدول شماره (۲) قانون

برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور مصوب ۱۳۸۳

- قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی ماده (۷۶) قانون اصلاح مواد (۷۲) و (۷۷) و تبصره ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده (۷۶) مصوب ۱۳۷۱

- قانون اصلاح موادی از قانون مالیات‌های مستقیم و تسری معافیت مالیاتی موضوع قانون الحاق یک بند به ماده (۲۲) قانون مذکور به کادر عملیاتی و تخصصی شرکت هواپیمایی خدمات ویژه مصوب ۱۳۷۶/۱۱/۲۶

ب) قوانین و احکام قانونی که درخصوص لزوم حمایت بخش مالی و بانکی از تولید به تصویب رسیده بسیار متعدد و پراکنده شده در قوانین مختلف است که در ادامه به بخشی از آنها اشاره می‌شود. جالب توجه است که با وجود این قوانین متعدد، در حال حاضر نظام مالی و بانکی به هیچ وجه در راستای «پاسخگویی به نیازهای اقتصاد ملی، ایجاد ثبات در اقتصاد ملی و پیشگامی بخش واقعی»^۱ عمل نمی‌کند

- قانون تسهیل اعطای تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها (کل مواد)

- قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف اقتصادی (با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا) (ماده واحده)^۲

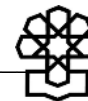
- بندهای «۸» الی «۲۰» قانون بودجه کل کشور سال ۱۳۹۲^۳

۱. بند «۹» سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، ابلاغی مقام معظم رهبری

۲. ماده واحده - دولت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند سازوکار تجهیز و تخصیص منابع بانکی را چنان سامان دهند که سود مورد انتظار تسهیلات بانکی در عقود با بازدهی ثابت طی برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به‌طوری کاهش یابد که قبل از پایان برنامه نرخ سود این‌گونه تسهیلات در تمامی بخش‌های اقتصادی یک رقمی گردد.

۳. بند «۱۵» - به‌منظور کاهش هزینه‌های تأمین مالی و تسهیل در سرمایه‌گذاری و حمایت از تولید و ایجاد اشتغال، به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور اجازه داده می‌شود در صورت درخواست متقاضی به جای دریافت وجه نقد، ضمانتنامه بانکی و یا سایر اسناد تجاری (به استثنای چک) و سایر اوراق بهادار و یا سایر اسناد با ارزش معتبر و یا بخشی نقد و مابقی اقساط، به نحوی که در موارد مربوط به درآمدهای عمومی تضمین لازم برای وصول وجه تا بهمن ماه سال جاری اخذ گردد، دریافت نمایند.

بند «۱۶» - به‌منظور حمایت از تولید و اشتغال، بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی پس از تأیید هیئت مدیره بانک با درخواست متقاضی، اصل و سود اعم از سود قبل و بعد از سررسید تسهیلات ریالی یا ارزی سررسید گذشته و معوقه پرداختی به اشخاص حقیقی و یا حقوقی بابت فعالیت در امور تولیدی صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدماتی را که در بازپرداخت اقساط تسهیلات دریافتی به دلایل موجه دچار مشکل شده‌اند و قادر به پرداخت اقساط تسهیلات دریافتی نیستند، برای یک بار و تا پنج سال تقسیط و از سرفصل مطالبات سررسید گذشته و معوق خارج نمایند. همچنین جریمه خسارت تأخیر پس از تعیین تکلیف تا آن زمان و انجام تسویه حساب کامل مورد تأیید بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری بخشوده می‌شود به نحوی که در این موارد، نرخ سود تسهیلات جدید حداکثر معادل نرخ سود تسهیلات تعیین شده توسط شورای پول و اعتبار باشد. چنانچه

- بندهای «۷» الی «۱۷» قانون بودجه کل کشور سال ۱۳۹۱^۱
- ماده (۱۰) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی^۲
- مواد (۲)، (۳) و (۱۰) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی^۳
- مواد (۱)، (۱۱)، (۱۲) و (۱۴)، قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن^۴
- مواد (۷) و (۸) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت^۵

اشخاص حقیقی یا حقوقی برای تسویه بدهی‌های معوق خود به بانک‌های عامل مراجعه نمایند به هیئت مدیره بانک‌ها اجازه داده می‌شود با رعایت قوانین و مقررات، برای مطالبات بیش از پنج میلیارد ریال خود از سایر اموال منقول و غیرمنقول آنان مازاد بر وثائق تحویلی به بانک‌ها اقدام نمایند.

۱-۷. به‌منظور کاهش هزینه‌های تأمین مالی و تسهیل در سرمایه‌گذاری و حمایت از تولید و ایجاد اشتغال، به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور اجازه داده می‌شود در صورت درخواست متقاضی به جای دریافت وجه نقد، ضمانتنامه بانکی و یا سایر اسناد تجاری (به استثنای چک) و سایر اوراق بهادار و یا سایر اسناد با ارزش معتبر و یا بخشی نقد و مابقی اقساط، به نحوی که در موارد مربوط به درآمدهای عمومی تضمین لازم برای وصول وجه تا بهمن ماه سال جاری اخذ گردد، دریافت نمایند.

۶-۷. کلیه بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری موظفند در گشایش اعتبار اسنادی (LC) مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای واسطه‌ای، ده درصد (۱۰٪) به صورت نقد و مابقی را پس از حمل کالا و تحویل اسناد دریافت نمایند.

۱۶. سه درصد (۳٪) از سپرده بانک‌ها نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به بانک‌های تخصصی صنعت و معدن و کشاورزی برای پرداخت تسهیلات طرح‌های دارای توجیه فنی اقتصادی تخصیص می‌یابد.

۲. ماده (۱۰) - بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری مکلفند در اعطای تسهیلات بانکی به طرح‌های کشاورزی و منابع طبیعی اسناد مشاعی مالکین و نسق‌های زراعی زارعین و اشخاص را به نسبت سهم مشاع از قیمت روز کل مشاع ارزیابی و قراردادهای اجاره و یا بهره‌برداری و یا حق انتفاع از اراضی ملی و دولتی و سند مالکیت اعیانی احداثی را به‌عنوان وثیقه و تضمین برای اعطای تسهیلات بپذیرند. دفاتر اسناد رسمی موظفند بنا به درخواست بانک‌ها و مؤسسات مذکور نسبت به تنظیم سند رهن بر این اساس اقدام نمایند. دولت مکلف است از طریق تشویق بیمه سرمایه‌گذاری و سایر ابزارهای بیمه‌ای، تحقق این امر را تضمین نماید.

۳. ماده (۲) - جهت حمایت از صادرات صنعتی، دولت موظف است مبلغی را به‌منظور جبران بخشی از هزینه‌های صادراتی کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای، اجزا و قطعات و مجموعه‌های تولید و خدمات فنی و مهندسی کشور (که فهرست آن در ابتدای هر سال با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن به تصویب شورای عالی صادرات می‌رسد) حداقل معادل ضرب دوسوم ارزش صادرات سال قبل و مابه‌التفاوت نرخ تسهیلات بانکی داخلی با نرخ بین بانکی (نرخ لایبور)، در بودجه‌های سالانه پیش‌بینی و به صادرکنندگان محصولات فوق‌الذکر حداقل سه ماه از تاریخ صادرات پرداخت نماید. زمان اجرای این ماده از تاریخ ۱۳۸۷/۱/۱ خواهد بود.

ماده (۳) - دولت موظف است در جهت منطقی شدن تفاوت متوسط سود و کارمزد تسهیلات بانکی با متوسط سود پرداختی به انواع سپرده‌ها (Spread) میزان آنها را به‌گونه‌ای تصویب و ابلاغ نماید تا از تاریخ تصویب این قانون میزان تفاوت فوق‌الذکر تا سقف سه درصد (۳٪) محدود گردد.

۴. ماده (۱۲) - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صرفاً جهت احداث واحدهای مسکونی و بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده شهری و سکونت‌گاه‌های غیررسمی و پرداخت وام قرض‌الحسنه اجاره مسکن (جهت اسکان موقت) موضوع این قانون از طریق بانک‌های عامل نسبت به تأمین و پرداخت تسهیلات بلندمدت در قالب سهمیه مشخصی از کل تسهیلات بانکی که در ابتدای هر سال توسط دولت تعیین می‌گردد، اقدام می‌نماید. این تسهیلات پس از ساخت واحدهای مسکونی قابل انتقال به خریداران بوده و شرایط اعطای تسهیلات و بازپرداخت‌ها با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۵. ماده (۷) - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است پس از تصویب شورای پول و اعتبار کل اعتبارات و تسهیلات ریالی سیستم بانکی و صندوق‌های حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و صنعت در هر سال و نسبت اعتبارات و تسهیلات بلندمدت به کوتاه‌مدت و برنامه‌های اعتباری و تسهیلات نظام بانکی کشور و مؤسسات اعتباری وابسته به وزارتخانه‌های صنایع و جهاد کشاورزی که به موجب قانون تأسیس وزارتخانه‌های مذکور ایجاد و به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران رسیده باشد را براساس میزان سپرده‌های جاری و سرمایه‌گذاری، پس از کسر تعهدات و سپرده‌های قانونی به نحوی تنظیم و اجرا نماید که

- ماده (۸) قانون اصلاح قانون معادن^۱

- مواد (۸۱) الی (۹۸)، (۱۴۵)، (۱۸۳)، (۲۲۴) و... قانون برنامه پنجم توسعه

ج) احکام قانونی درخصوص نحوه رابطه مدیریتی و مالی شرکت نفت، وزارت نفت و دولت نیز، مشابه مورد قبل، به شدت پراکنده و متغیر در طول زمان (به موجب احکام مربوطه در قوانین بودجه) بوده است. برخی از قوانینی که حول این موضوع قاعده‌گذاری کرده‌اند عبارتند از: قانون نفت، قانون اصلاح قانون نفت، قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، اساسنامه شرکت ملی نفت، قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت. علاوه بر این موارد، همه ساله در قوانین بودجه کل کشور بند یا تبصره مبسوطی به تشریح روابط میان شرکت نفت، وزارت نفت، بانک مرکزی و خزانه‌داری کل اختصاص می‌یابد و هر ساله تغییراتی نیز در آن اعمال می‌شود. این تعدد قوانین و تغییرات سالیانه آنها موجب بروز پدیده‌های ناگواری در این حوزه شده است؛ نظیر تشدید رفتار رانت‌جویی در دستگاه‌های مربوطه، تشدید لابی در فرآیندهای تصمیم‌گیری، تداوم عدم شفافیت در حوزه نفت و گردش وجوه مربوطه و...

بر این اساس به نظر می‌رسد یکی از مهمترین اقداماتی که مجلس محترم می‌تواند در راستای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی صورت دهد، اصلاح قواعد کارکرد حوزه اقتصاد و به بیان دیگر، انسجام بخشی به قوانین موجود است. نخستین گام در جهت تحقق این مهم نیز، کدگذاری تهیه نقشه قوانین است. شایان ذکر است هرچند کدگذاری قوانین، یکی از مراحل پروژه ملی تنقیح قوانین است، اما دشواری و زمان‌بر بودن پروژه تنقیح قوانین نباید مانع تحقق گام‌های ابتدایی آن در کوتاه‌مدت شود. بدین منظور پیشنهاد می‌شود پیش از اقدام به تنقیح محتوایی قوانین، کدگذاری قوانین تکمیل شود تا نقشه شفاف‌سازی از قوانین مرتبط با حوزه اقتصاد قابل ارائه به فعالان و

اهداف رشد اقتصادی و مهار تورم منظور در قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، تحقق یابد. نحوه توزیع اعتبارات و تسهیلات بین بخش‌های مختلف با تأمین مجوز لازم برای خرید مسکن و کالاهای با دوام ساخت داخل، براساس پیشنهاد شورای پول و اعتبار، تا پایان فروردین ماه هر سال به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. بانک‌ها موظفند سهم اعلام شده از طرف دولت را در چارچوب سهم تسهیلات تکلیفی موضوع ماده (۱۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا دی ماه هر سال به طور کامل به طرح‌های مصوب اختصاص دهند.

ماده (۸) - دولت مکلف است درخصوص بهینه‌سازی مصرف انرژی، به کشاورزانی که برای برقی کردن موتور پمپ چاه‌های کشاورزی خود اقدام می‌نمایند، از طریق بانک کشاورزی تسهیلات لازم را بدون مطالبه آورده شخصی و بدون الزام به تسویه حساب دیگر موارد بدهی در اختیارشان قرار دهد. پرداخت این تسهیلات منوط به بازپرداخت بدهی‌های قبلی کشاورزان به بانک‌ها و سایر سازمان‌های دولتی نمی‌باشد.

تبصره - بانک‌ها موظفند برای طرح‌های تولیدی و کشاورزی در نقاط توسعه نیافته با ده درصد (۱۰٪) آورده اشخاص تسهیلات ارزی و ریالی پرداخت نمایند.

۱. ماده (۸) - ماده (۹) قانون به شرح زیر اصلاح می‌گردد:...

تبصره «۱» - مؤسسات مالی نظیر بانک‌ها مکلفند معادن دارای پروانه بهره‌برداری را به‌عنوان وثیقه و تضمین اعطاء و بازپرداخت تسهیلات مالی بپذیرند.

دستگاه‌های ذی‌ربط باشد.

۲-۳. کیفیت قانونگذاری و ضمانت‌های اجرایی

قوانین موضوعه و قوانین برنامه توسعه کشور، در بسیاری موارد مشتمل بر گزاره‌های مفید و مطلوبی است که اجرایی نشده‌اند. حتی می‌توان گفت بخش قابل توجهی از پیشنهادها سیاستی است که از سوی نهادهای پژوهشی وابسته به سه قوه، به منظور حل مشکلات کنونی و اصلاح سازوکارهای معیوب در بخش‌های مختلف اقتصادی ارائه می‌شوند، در قوانین موضوعه یا قوانین برنامه توسعه درج و تصویب شده‌اند. لیکن معضل اصلی، عدم تحقق این مصوبات در صحنه عمل است. احکام قانونی مطلوب و مفید مذکور، عمدتاً ذیل دو گروه دسته‌بندی می‌شوند:

الف) احکام قانونی که خود از جنس هدف و خواسته بوده، و تحقق آنها نیاز به طراحی سازوکارهای قانونی و رویه‌های اجرایی مناسب و یا انجام اصلاحاتی در قوانین و رویه‌های مذکور دارد. در واقع این احکام از سنخ «باید بشود» محسوب می‌شوند، و نه از جنس «چگونه بشود». این قبیل قوانین به دلیل نامشخص بودن سازوکار اجرای آنها یا پیش‌بینی نشدن منابع لازم برای تحقق آنها، عملاً بی‌اثر بوده‌اند. نمونه‌هایی از این احکام قانونی عبارتند از:

- قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی، مواد (۱)، (۶)، (۱۱)، (۱۲)، (۱۴)، (۱۵) و ...

- ماده (۱) قانون ارتقاء کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی^۱

- ماده (۴) قانون نحوه اجرای اصل چهل‌ونهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران^۲

- ماده (۶۰) قانون برنامه پنجم توسعه^۳

- ماده (۱۱۷) قانون برنامه پنجم توسعه^۴

۱. وزارت صنایع و معادن مکلف است ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون برنامه و سیاست‌های مرتبط با ارتقای کیفیت تولید خودرو، کاهش مصرف سوخت، اجرای کامل استانداردهای اجباری پنجاه و یک‌گانه و استانداردهای مورد نیاز قطعه‌سازی، استانداردهای ایمنی و آلاینده‌ها و همچنین رقابت‌پذیر نمودن و توسعه شبکه و کیفیت خدمات پس از فروش را تهیه و پس از تصویب هیئت وزیران جهت اجرا به کلیه خودروسازان و مراکز ذی‌ربط ابلاغ نماید.

۲. در اجرای ماده (۳) این قانون هر یک از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌ها و دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت و شهرداری‌ها موظفند سوابق همه وزرا، معاونان، مدیران کل وزارتخانه و استان، ذی‌حسابی‌ها، استانداران، فرمانداران، شهرداران، رؤسا و مدیریت‌ها و سرپرستان سازمان‌ها و شرکت‌ها و حسب مورد پرونده‌های طرفین قراردادها و مقاطعه‌کاری‌ها و سوءاستفاده‌ها و تبانی‌های غیرقانونی و افراد و عوامل حیث و میل بیت‌المال را بررسی و هر گاه به موارد مشمول اصل چهل‌ونهم قانون اساسی برخورد نمودند به صورت شکایت، دادخواست و یا گزارش در محاکم قضایی صالحه طرح نمایند.

۳. ماده (۶۰) - دولت مکلف است هر ساله نسبت به کاهش مصرف ویژه انرژی بخش‌های صنعت، کشاورزی، حمل و نقل عمومی، تجاری و خانگی اقدام نماید و به صورت سالانه اطلاع‌رسانی کند.

۴. ماده (۱۱۷) - به‌منظور قطع کامل وابستگی اعتبارات هزینه‌ای به عواید نفت و گاز از طریق افزایش سهم درآمدهای عمومی در تأمین اعتبارات هزینه‌ای دولت، به نحوی اقدام شود که:

- ماده (۱۴۳) قانون برنامه پنجم توسعه^۱

- ماده (۱۵۰) قانون برنامه پنجم توسعه^۲

الف) در پایان برنامه نسبت مالیات به تولید ناخالص داخلی مشروط به عدم افزایش نرخ مالیات‌های مستقیم و با گسترش پایه‌های مالیاتی حداقل به ده درصد (۱۰٪) برسد.

ب) نسبت درآمدهای عمومی به استثنای درآمدهای نفت و گاز به اعتبارات هزینه‌ای به‌طور متوسط سالانه ده درصد (۱۰٪) افزایش یابد.

ج) اعتبارات هزینه‌ای دولت سالانه حداکثر دو درصد (۲٪) کمتر از نرخ تورم، افزایش یابد.

۱. ماده (۱۴۳) - به‌منظور حفظ ظرفیت تولید و نیل به خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی و دامی از جمله گندم، جو، ذرت، برنج، دانه‌های روغنی، چغندر قند و نیشکر، گوشت سفید، گوشت قرمز، شیر و تخم مرغ، اصلاح الگوی مصرف براساس استانداردهای تغذیه، گسترش کشاورزی صنعتی و دانش‌بنیان، فراهم نمودن زیرساخت‌های امنیت غذایی و ارتقای ارزش افزوده بخش کشاورزی بر مبنای ملاحظات توسعه پایدار سالانه به میزان هفت درصد (۷٪) نسبت به سال ۱۳۸۸ در طول برنامه اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف) ارتقای راندمان آبیاری بخش به حداقل چهار درصد (۴۰٪) در سال آخر برنامه از طریق اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک از جمله طرح‌های تجهیز و نوسازی، توسعه شبکه‌ها، زهکش‌ها و روش‌های نوین آبیاری و اجرای عملیات به زراعی و به نژادی
ب) تحویل آب مورد نیاز کشاورزان به صورت حجمی براساس الگوی کشت هر منطقه و با استفاده از مشارکت بخش غیردولتی

ج) ارتقای شاخص بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی و افزایش تولید محصول به ازای واحد حجم مصرفی
د) گسترش مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌های گیاهی، مصرف بهینه سموم، کودشیمیایی، مواد زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و داروهای دامی و همچنین مبارزه زیست‌شناختی (بیولوژیکی) و توسعه کشت زیستی (ارگانیک) مدیریت تلفیقی تولید و اعمال استانداردهای ملی کنترل کیفی تولیدات و فرآورده‌های کشاورزی در راستای پوشش حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) سطح تولید تا پایان برنامه

ه) برون‌سپاری فعالیت‌های غیرحاکمیتی و تصدیگری‌های بخش کشاورزی به بخش‌های خصوصی و تعاونی
و) نوسازی ماشین‌آلات کشاورزی و خارج از رده کردن حداقل (۲۰۰) هزار دستگاه ماشین‌آلات فرسوده کشاورزی و توسعه ماشین‌های جدید (مکانیزاسیون) بر مبنای اقلیم و شرایط و همچنین قابلیت و توانایی کشاورزان هر منطقه به‌گونه‌ای که در پایان برنامه، ضریب نفوذ ماشین‌های (مکانیزاسیون) از یک اسب بخار در هکتار سال ۱۳۸۸ به (۱/۵) اسب بخار در هکتار در سال آخر برنامه برسد.

ز) ترویج استفاده از کودهای آلی و زیستی (ارگانیک) در سطح مزارع و باغ‌های کشور حداقل در سقف یارانه سال آخر برنامه
چهارم و افزایش میزان مصرف این‌گونه کودها به سی و پنج درصد (۲۵٪) کل کودهای مصرفی در پایان برنامه

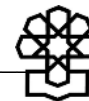
ح) صدور سند مالکیت کلیه اراضی کشاورزی توسط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان برنامه
ط) گسترش پوشش بیمه تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید به میزان حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) تولیدات تا پایان برنامه
۲. ماده (۱۵۰) - (اصلاحی ۱۳۹۰/۰۴/۰۸) وزارت صنایع و معادن موظف است به‌منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در قالب تدوین راهبرد (استراتژی) توسعه صنعتی و معدنی با هماهنگی معاونت در زیربخش‌های برگزیده صنعت و معدن، در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی با رعایت محورهای راهبردی ذیل به‌گونه‌ای اقدام کند که نرخ رشد ارزش افزوده بخش صنعت و معدن افزایش یابد:

الف) ارتقای سطح رقابت‌مندی صنایع کشور با تأکید بر توسعه قابلیت‌های فناوری و انتقال نقطه اتکای مزیت‌های نسبی از مواد اولیه و خام به توانایی‌های فناورانه (تکنولوژیک) و خلق مزیت‌های رقابتی

ب) متنوع‌سازی پایه صادرات صنعتی و افزایش سهم محصولات دارای پردازش بیشتر (صنایع نهایی) در صادرات
ج) توسعه پیوند مناسب صنایع کوچک، متوسط و بزرگ و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی و نشان تجاری (برند) و تمهید ادغام و شکل‌گیری بنگاه‌های بزرگ رقابت‌پذیر

د) توسعه زنجیره ارزش پایین‌دستی صنایع واسطه‌ای (پتروشیمی، فلزات اساسی، محصولات معدنی غیرفلزی) از طریق ترغیب گسترش سرمایه‌گذاری بخش‌های غیردولتی با تأکید بر ایجاد شهرک‌های صنعتی تخصصی غیردولتی

- ماده (۸) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها^۱

- ماده (۲) قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی^۲

ب) احکام قانونی که در واقع سازوکارهای طراحی شده توسط قانونگذار به منظور تحقق اهداف مصرح در قوانین بالادستی است. به بیان دیگر این قوانین «چگونه بشود» را تا حدودی تبیین می‌کنند و صرفاً به بیان «باید بشود» اکتفا نمی‌کنند؛ لیکن به دلیل مبهم یا معیوب بودن سازوکارهای اجرایی و نظارتی این احکام، عملاً اجرایی نشده‌اند. نمونه‌هایی از این احکام قانونی عبارتند از:

- ماده (۵۹) قانون برنامه پنجم توسعه^۳

- ماده (۱۲۹) قانون برنامه پنجم توسعه^۴

- ماده (۱۴۵) قانون برنامه پنجم توسعه^۵

ه) افزایش توانمندی‌ها و قابلیت‌های طراحی، تدارک، ساخت، گسترش همکاری صنعت و دانشگاه، ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، تعمیق تعامل صنایع با شهرک‌های فناوری و پارک‌های علم و فناوری و افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی، نوسازی و ارتقای بهره‌وری صنایع و معادن (و تقویت سازوکارهای تمهیدی و نظارتی اجرای «قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲»^۶

۱. ماده (۸) - دولت مکلف است سی درصد (۳۰٪) خالص وجوه حاصل از اجرای این قانون را برای پرداخت کمک‌های بلاعوض، یا یارانه سود تسهیلات و یا وجوه اداره شده برای اجرا موارد زیر هزینه کند:

الف) بهینه‌سازی مصرف انرژی در واحدهای تولیدی، خدماتی و مسکونی و تشویق به صرفه‌جویی و رعایت الگوی مصرف که توسط دستگاه اجرایی ذیربط معرفی می‌شود.

ب) اصلاح ساختار فناوری واحدهای تولیدی در جهت افزایش بهره‌وری انرژی، آب و توسعه تولید برق از منابع تجدیدپذیر.

۲. ماده (۲) - جهت حمایت از صادرات صنعتی، دولت موظف است مبلغی را به منظور جبران بخشی از هزینه‌های صادراتی کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای، اجزاء و قطعات و مجموعه‌های تولید و خدمات فنی و مهندسی کشور (که فهرست آن در ابتدای هر سال با پیشنهاد وزارت صنایع و معادن به تصویب شورای عالی صادرات می‌رسد) حداقل معادل ضرب دوسوم ارزش صادرات سال قبل و مابه‌التفاوت نرخ تسهیلات بانکی داخلی با نرخ بین بانکی (نرخ لایبور)، در بودجه‌های سالانه پیش‌بینی و به صادرکنندگان محصولات فوق‌الذکر حداکثر سه ماه از تاریخ صادرات پرداخت نماید. زمان اجرای این ماده از تاریخ ۱۳۸۷/۱/۱ خواهد بود.

۳. ماده (۵۹) - دولت مکلف است با استفاده از منابع حاصل از صادرات نفت کوره مزاد بر مصرف داخلی، تأمین مالی از طریق فاینانس، مشارکت بخش خصوصی و یا از محل منابع عمومی در چارچوب بودجه‌های سنواتی نسبت به ارتقای تکنولوژی و تکمیل زنجیره پالایش نفت خام پالایشگاه‌ها به گونه‌ای اقدام کند که سالانه با کاهش تولید حداقل دو درصد (۲٪) نفت کوره، ظرف پانزده سال متوسط تولید نفت کوره پالایشگاه‌ها را به حداکثر ده درصد (۱۰٪) نفت خام تحویلی برساند و فرآورده‌های بنزین، نفت گاز، نفت سفید، گاز مایع، نفت کوره و سایر فرآورده‌ها برابر استاندارد جهانی تولید شود.

تبصره - وزارت نفت مکلف است برنامه اجرایی احکام فوق را حداکثر ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون تهیه و به اطلاع مجلس شورای اسلامی برساند.

۴. ماده (۱۲۹) - وزارت نفت موظف است... ج) سامانه یکپارچه کنترل و اندازه‌گیری میزان تولید، فرآورش، انتقال، پالایش، توزیع و صادرات نفت خام و گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی را حداکثر تا پایان سال دوم برنامه ایجاد و راه‌اندازی نماید.

۵. به منظور اقتصادی و رقابتی نمودن تولید و افزایش صادرات محصولات کشاورزی، ساماندهی مدیریت منابع، حفاظت از منابع پایه و ارزش افزایی و تکمیل زنجیره ارزش محصولات کشاورزی... ج) عملیات تولید، فرآوری، ذخیره‌سازی، قرنطینه و بازرسانی محصولات، نهاده‌ها و کالاهای کشاورزی نوپدید، ارائه خدمات نوین کشاورزی، عاملین و گواهی‌کنندگان فرآیندها براساس مقررات و استانداردهایی خواهد بود که توسط وزارت جهاد کشاورزی در سال اول برنامه تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

- ماده (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی^۱
- ماده (۳) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات^۲

- ماده (۳۱) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی^۳

۱. ماده (۷) - به‌منظور تسهیل و تسریع در امر سرمایه‌گذاری و صدور مجوز فعالیت‌های اقتصادی برای بخش‌های غیردولتی در قلمروهای مجاز، دستگاه‌های دولتی موضوع ماده (۸۶) این قانون، شوراهای اسلامی شهر، شهرداری‌ها و مجامع و اتحادیه‌های صنفی موظفند ترتیبی اتخاذ نمایند تا کلیه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهای سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار با رویکرد حذف مجوزهای غیرضروری، تسهیل شرایط دریافت مجوزها و شفاف‌سازی فعالیت‌های اقتصادی حداکثر ظرف ۶ ماه پس از تصویب این قانون به‌گونه‌ای اصلاح، تهیه و تدوین شود که پاسخ متقاضی حداکثر ظرف ده روز از تاریخ ثبت درخواست توسط مرجع ذی‌ربط کتباً داده شود. در صورت مثبت بودن پاسخ، مرجع ذی‌ربط موظف است فهرست مدارک مورد نیاز و عنداللزوم صورت هزینه‌های قانونی را کتباً به متقاضی اعلام و پس از دریافت مدارک کامل و اسناد واریز وجوه مورد نیاز به حساب‌های اعلام شده، حداکثر ظرف یک ماه نسبت به انجام کار، صدور پروانه، مجوز یا عقد قرارداد با متقاضی، اقدام نماید. چنانچه هریک از مراجع مسئول صدور پروانه یا مجوز طی یک ماه فوق‌الذکر قادر به انجام تعهد خود نباشد، با موافقت ستاد سرمایه‌گذاری استان برای یک بار و حداکثر یک ماه دیگر فرصت خواهد یافت.

تبصره «۳» - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف ۶ ماه از تصویب این قانون با همکاری کلیه مراجع صدور مجوز یا پروانه کاری یا بهره‌برداری یا نظایر آن کتاب راهنمای سرمایه‌گذاری در کلیه فعالیت‌های اقتصادی را منتشر و هر ۶ ماه یک بار با رویکرد تسهیل مقررات و حذف مجوزهای غیرضروری، آن را مورد تجدید نظر قرار دهد. این کتاب راهنما تنها مستند تعیین تکالیف متقاضیان سرمایه‌گذاری است. هیچ نهاد و مرجعی حق ندارد برای اعطای مجوز یا پروانه، مدارک یا شرایطی بیشتر از موارد مصرح در آن را مطالبه کند.

تبصره «۴» - رئیس‌جمهور موظف است هیئتی را مأمور نظارت بر مقررات‌زدایی و تسهیل شرایط صدور مجوزها و پروانه فعالیت‌های اقتصادی نماید. این هیئت مکلف است برای مواردی که تحقق این اهداف محتاج به تغییر قوانین است، لوائح مورد نظر را تهیه و تقدیم هیئت وزیران نماید.

تبصره «۵» - کلیه مراجعی که به هر نحو مجوز یا پروانه فعالیت اقتصادی صادر می‌کنند، موظفند هر ۶ ماه یک بار اطلاعات مربوط به مجوزهای صادره و واحدهای فعال در هر کسب‌وکار را که ورود به آنها به مجوز یا پروانه نیاز دارد در اختیار متقاضیان قرار داده و برای اطلاع عموم منتشر نمایند. آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت سه ماه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

۲. ماده (۳) - دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون موظفند در صورت نیاز به تولیدات غیرداخلی، فهرست کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده‌ها را به‌طور رسمی به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نمایند تا در صورت صرفه و صلاح برای تولید آنها برنامه‌ریزی شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سازمان‌ها، انجمن‌ها، اتحادیه (سندیکا)های تولیدی و خدماتی مرتبط، هر ۶ ماه یک بار فهرست کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده‌های ساخت داخل و ظرفیت تولیدی آنها را استخراج کند و به‌طور رسمی در دسترس دستگاه‌های ذی‌نفع موضوع ماده (۲) این قانون و عموم مردم قرار دهد.

۳. ماده (۳۱) - از تاریخ تصویب این قانون، دولت موظف است حمایت‌های قانونی خود از بهره‌برداران و تولیدکنندگان بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با اولویت تولید محصولات زیر تنظیم و اقدام نماید:

الف) محصولات راهبردی: محصولاتی که مستقیماً در امنیت غذایی نقش دارد و به این واسطه ضرورتاً باید در داخل کشور تولید شود. ب) محصولات ویژه: محصولاتی که بیشترین ارزش تولید را به ازای نهاده‌های مصرف شده ایجاد می‌نماید و یا حلقه‌های بزرگ‌تری در زنجیره ارزش ایجاد و می‌تواند محور رشد بخش کشاورزی باشد و یا با توجه به مزیت‌های صادراتی، حداقل ده درصد (۱۰٪) سهم بازار دنیا را در اختیار خود دارد. پ) محصولات خاص منطقه‌ای: محصولاتی که تولید آنها در کشور ممکن است همراه با مزیت نباشد ولی به واسطه شرایط خاص منطقه‌ای، تولید آنها اجتناب‌ناپذیر است و باید در جهت ایجاد مزیت برای آن محصولات اقدام نمود. ترکیب نوع محصولات در طبقه‌بندی فوق‌الذکر طی برنامه‌های پنج ساله توسعه کشور توسط وزارت جهاد کشاورزی تعیین و ابلاغ می‌گردد.

- ماده (۸) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی^۱

- ماده (۲۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار^۲

موارد فوق نمونه‌هایی است از قوانینی که به دلیل ضعف قانونگذاری یا نظارت، اجرا نشده‌اند. بررسی جدول پیوست نیز که مشتمل بر آسیب‌شناسی مهمترین قوانین مرتبط با اقتصاد مقاومتی است نشان می‌دهد که آسیب مترتب بر حدود ۸۰ درصد از قوانین مذکور، «عدم اجرای کامل قانون» بوده است و «نیاز به اصلاحات قانونی» و «خلأ قانون مطلوب» مجموعاً تنها ۲۰ درصد آسیب‌ها را تشکیل می‌دهد.

۴-۲. نیاز اصلی در تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

با توجه به موارد فوق‌الذکر می‌توان گفت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بیش از آنکه نیاز به وضع قوانین جدید یا تکلیف کردن قوای مجریه و قضائیه به انجام اقداماتی که وظیفه ذاتی آنهاست داشته باشد، نیاز به تغییر رویکرد قوه مقننه درباره نقش قانون در اداره کشور و قوه مجریه درباره نحوه سیاستگذاری و اجرایی کردن قوانین دارد. به عبارت دیگر:

الف) در قوه مجریه باید اراده لازم برای اجرایی کردن برنامه‌ها و سیاست‌هایی که به موجب قوانین موضوعه و قوانین برنامه توسعه (و حتی به موجب قوانین تشکیل دستگاه‌ها)، در طول سالیان گذشته بر عهده آنها گذاشته شده است به وجود آید. بسیاری از این وظایف، به دلیل عدم اجرا توسط دستگاه‌های مربوطه، مکرراً مورد تأکید قانونگذار قرار گرفته است. نمونه‌های بسیار زیادی از این تکالیف و برنامه‌ها قابل احصاست که خود، گزارش‌های مستقلی را می‌طلبد، ولی در اینجا به عنوان مثال به برخی از آنها اشاره می‌شود:

- ماده (۲۷) قانون مدیریت خدمات کشوری^۳

- مواد (۱۰) تا (۱۲) قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات^۱

---

۱. ماده (۸) - هر امتیازی که برای بنگاه‌های دولتی با فعالیت اقتصادی گروه یک و دو ماده (۲) این قانون مقرر شود، عیناً و با اولویت برای بنگاه یا فعالیت اقتصادی مشابه در بخش خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی باید در نظر گرفته شود.

تبصره - دولت مکلف است ظرف سه ماه پس از تصویب این قانون، کلیه امتیازات موجود موضوع این ماده را لغو کند یا تعمیم دهد.

۲. ماده (۲۴) - دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجرا، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.

۳. مردم در استفاده از خدمات دستگاه‌های اجرایی در شرایط مساوی از حقوق یکسان برخوردارند، دستگاه‌های اجرایی موظفند حداکثر ظرف سه ماه، مراحل، زمان و کیفیت و استاندارد ارائه خدمات و تغییرات آنها را مستند و شفاف نموده و از طرق مختلف به اطلاع مردم برسانند و در صورت بروز هرگونه تخلف، مسئولین دستگاه‌های اجرایی مسئولیت پاسخگویی به مردم و شکایت آنان را به عهده خواهند داشت

- جزء «۱» بند و ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه و مواد (۹) و (۲۲) قانون افزایش

بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی^۲

- ماده (۱۶) قانون مدیریت خدمات کشوری^۳

- بند «د» ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه^۴

۱. ماده (۱۰) - هریک از مؤسسات عمومی باید جز در مواردی که اطلاعات دارای طبقه‌بندی می‌باشد، در راستای نفع عمومی و حقوق شهروندی دستکم به‌طور سالانه اطلاعات عمومی شامل عملکرد و ترازنامه (بیان) خود را با استفاده از امکانات رایانه‌ای و حتی‌الامکان در یک کتاب راهنما که از جمله می‌تواند شامل موارد زیر باشد منتشر سازد و در صورت درخواست شهروند با اخذ هزینه تحویل دهد:

الف) اهداف، وظایف، سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها و ساختار. ب) روش‌ها و مراحل اتمام خدماتی که مستقیماً به اعضاء جامعه ارائه می‌دهد. ج) سازوکارهای شکایت شهروندان از تصمیمات یا اقدامات آن مؤسسه. د) انواع و اشکال اطلاعاتی که در آن مؤسسه نگهداری می‌شود و آیین دسترسی به آنها. ه) اختیارات و وظایف مأموران ارشد خود. و) تمام سازوکارها یا آیین‌هایی که به وسیله آنها اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمان‌های غیردولتی می‌توانند در اجرای اختیارات آن واحد مشارکت داشته یا به نحو دیگری مؤثر واقع شوند.

ماده (۱۱) - مصوبه و تصمیمی که موجد حق یا تکلیف عمومی است قابل طبقه‌بندی به‌عنوان اسرار دولتی نمی‌باشد و انتشار آنها الزامی خواهد بود.

ماده (۱۲) - مؤسسات عمومی موظفند از طریق واحد اطلاع‌رسانی سالیانه گزارشی درباره فعالیت‌های آن مؤسسه در اجرای این قانون به کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات ارائه دهند.

۲. ماده (۹) - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور در اجرای قوانین و مقررات مربوط، با تهیه حدنگاری (کاداستر) و نقشه‌های مورد نیاز، نسبت به تثبیت مالکیت دولت بر منابع ملی و اراضی موات و دولتی و با رعایت حریم روستاها و همراه با رفع تداخلات ناشی از اجرای مقررات موازی اقدام و حداکثر تا پایان برنامه پنجساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، سند مالکیت عرصه‌ها را به نمایندگی از سوی دولت اخذ و ضمن اعمال مدیریت کارآمد، نسبت به حفاظت و بهره‌برداری از عرصه و اعیانی منابع ملی و اراضی یاد شده بدون پرداخت هزینه‌های دادرسی در دعاوی مربوطه اقدام نماید.

ماده (۲۲) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون نسبت به: الف) ایجاد پایگاه اطلاعاتی تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ثبت اطلاعات فعالیت‌های تولیدی خویش در آن. ب) ایجاد پایگاه اطلاعات جامع کشاورزی بر پایه فناوری اطلاعات (II). ج) شبکه مدیریت دانش و اطلاعات کشاورزی و روستایی برای ارائه خدمات علمی، آموزشی، فنی، ترویجی و سایر اطلاعات مورد نیاز؛ اقدام نموده و در دسترس عموم قرار دهد.

۳. ماده (۱۶) - به‌منظور افزایش بهره‌وری و استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول (ستانده) و کنترل مراحل انجام کار و یا هردو، جلوگیری از تمرکز تصمیم‌گیری و اعطای اختیارات لازم به مدیران برای اداره واحدهای تحت سرپرستی خود براساس آیین‌نامه‌ای که توسط سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد دستگاه‌های اجرایی موظفند اقدامات ذیل را به عمل آورند.

الف) تعیین قیمت تمام شده فعالیت‌ها و خدمات و محصولات واحدهای مجری از قبیل واحدهای آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی، خدماتی، تولیدی و اداری، متناسب با کیفیت و محل جغرافیایی ارائه فعالیت‌ها و خدمات، در چارچوب متوسط قیمت تمام شده فعالیت‌ها و خدمات مذکور در بودجه مصوب سالانه ملی و استانی یا تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یا استان.

ب) تعیین شاخص‌های هدفمند و نتیجه‌گرا و استانداردهای کیفی خدمات و پیش‌بینی سازوکارهای نظارتی برای کنترل کمیت و کیفیت خدمات ارائه شده.

ج) انعقاد تفاهت‌نامه با مدیران واحدهای مجری براساس حجم فعالیت‌ها و خدمات و قیمت تمام شده آن و تعیین تعهدات طرفین. د) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است حداکثر تا پایان سال اول برنامه نظام درمانی کشور را در چارچوب یکپارچگی بیمه پایه درمان، پزشک خانواده، نظام ارجاع، راهنماهای درمانی، اورژانس‌های پزشکی، تشکیل هیئت‌های امنای بیمارستان‌های آموزشی و تمام وقتی جغرافیایی هیئت‌های علمی و تعرفه‌های مربوطه و کلینیک‌های ویژه و بیمه‌های تکمیلی تهیه و جهت تصویب به هیئت‌وزیران ارائه نماید.

- ماده (۵۲) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی^۱

- جزء «۱» بند «ج» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت^۲

- ماده (۹۷) قانون برنامه پنجم توسعه^۳

ب) در قوه مقننه نیز نمود عزم و اراده مذکور، اولاً تمرکز بر مأموریت مهم مجلس، یعنی نظارت بر حسن اجرای قانون (به جای تأکید بر قانونگذاری و افزودن بر انبوه قوانین اجرا نشده و پراکنده سابق) و ثانیاً پرهیز از تصویب قوانین و بار کردن تکالیفی به سایر قوا است که صرفاً با در نظر گرفتن منافع کوتاه‌مدت، موجب اخلال در روند دستیابی به اهداف بلندمدت می‌شود. به‌عنوان نمونه به برخی از این موارد (عدم نظارت بر قانون و اخلال از طریق قانون) اشاره می‌شود:

- احکام متعددی در قوانین برنامه دوم، سوم و چهارم توسعه توسط قانونگذار تصویب شدند که فقدان نظارت مؤثر بر آنها، موجب تکرار این احکام در قانون برنامه پنجم توسعه یا اساساً به فراموشی سپرده شدن آنها شده است.

۱. قطع وابستگی هزینه‌های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز که هم در سیاست‌های کلی نظام و هم در قوانین برنامه توسعه^۴ بارها مورد تأکید قرار گرفته است، ولی روابط نهادی و قواعد

---

۱. ماده (۵۲) - به‌منظور ارتقای بهره‌وری، افزایش امنیت تأمین انرژی و مشارکت گسترده بخش غیردولتی در عرضه انرژی، الف) وزارت نفت مکلف است با همکاری وزارت نیرو نسبت به حمایت مؤثر از تحقیقات، سرمایه‌گذاری، ترویج و توسعه واحدهای تولید همزمان برق و حرارت و برودت از طریق بخش غیردولتی اقدام نماید. ب) وزارت صنایع و معادن موظف است با حمایت از مراکز تحقیقاتی و صنایع مربوطه، برای توسعه دانش فنی بومی و خوداتکائی کشور در تأمین تجهیزات تولید همزمان برق، حرارت و برودت اقدام نماید.

۲. ماده (۳) - وظایف و اختیارات وزارت نفت به شرح زیر است: ج) امور بین‌الملل ۱. تعیین و تدوین دیپلماسی انرژی کشور و مشارکت در فرآیند توسعه امنیت ملی با استفاده از منابع انرژی با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط در چارچوب سند ملی راهبرد انرژی کشور و سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران

۳. ماده (۹۷) - با توجه به بند «۲۳» سیاست‌های کلی برنامه پنجم ابلاغی مقام معظم رهبری شورای پول و اعتبار موظف است طی سال‌های برنامه موارد زیر را انجام دهد:

الف) اصلاح رویه‌های اجرایی، حسابداری و مالی در سامانه بانکی مطابق اهداف و احکام بانکداری بدون ربا

ب) ترویج استفاده از ابزارهای تأمین مالی اسلامی جدید نظیر صکوک جهت کمک به تأمین مالی اسلامی بانک‌های کشور

ج) اصلاح ساختار بانک مرکزی در جهت تقویت نظارت بر نهادهای پولی و مالی به‌منظور تحقق اهداف کلان اقتصادی کشور

د) افزایش شفافیت و رقابت سالم در ارائه خدمات بانکی در جهت کاهش هزینه خدمات بانکی از طرق ذیل: ۱. الزام بانک‌ها به رعایت استانداردهای تعیین شده توسط بانک مرکزی در ارائه گزارش‌های مالی و بهبود نسبت شاخص کفایت سرمایه و اطلاع‌رسانی مبادلات مشکوک به بانک مرکزی. ۲. راه‌اندازی سامانه نظارتی قوی جهت شناسایی فعالیت‌های غیرمترعارف بانک‌ها هنگام دستکاری نرخ‌های سود سپرده‌ها و تسهیلات به روش‌های خاص. ۳. تقویت نظام‌های پرداخت

۴. قانون برنامه دوم توسعه: بند ۹ بخش خط‌مشی‌های اساسی: تلاش در جهت کاهش وابستگی اقتصاد کشور به درآمدهای حاصل از نفت و توسعه بیش از پیش صادرات غیرنفتی از طریق:

۱. استفاده حداکثر از ظرفیت‌های موجود مالیاتی کشور. ۲. تعیین حدود و میزان فعالیت‌های هر یک از بخش‌های دولتی، تعاونی و خصوصی در صادرات. ۳. اصلاح قانون صادرات و واردات و اتخاذ سیاست‌های ارزی و تعرفه‌ای مناسب برای ثبات سیاست‌ها و تشویق صادرات. ۴. حمایت از سرمایه‌گذاری در جهت افزایش ارزش افزوده صنایع تبدیلی کشاورزی و معدنی و صنعتی و حمایت از صادرکنندگان با فراهم نمودن تسهیلات و ارائه خدمات و اطلاعات مورد نیاز. ۵. تقویت بانک توسعه صادرات در

عملکردی کنونی کشور عملاً تا حال اجازه تحقق این هدف را نداده است.

۲. تحقق دولت الکترونیک (شبکه ملی اطلاعات، خدمات‌دهی الکترونیکی دستگاه‌ها، راه‌اندازی سامانه‌های الکترونیکی متعدد، بانکداری الکترونیک و...) که در قوانین برنامه سوم، چهارم و پنجم توسعه به اشکال مختلف مطرح شده و به تصویب رسیده است.^۱ عدم اجرای بسیاری از این

جهت کمک به صادرکنندگان. ۶. اتخاذ سیاست‌های اعتباری و مالیاتی مناسب جهت صادرات. ۷. نظارت و ارزیابی مستمر بر امور صادرات غیرنفتی. ۸. اختصاص سهمی از تولیدات به صادرات. ۹. استفاده از مواد اولیه مرغوب در کالاهای صادراتی. ۱۰. استفاده از بسته‌بندی‌های مطلوب برای صادرات. ۱۱. انطباق استانداردها با سلیقه کشورهای واردکننده. ۱۲. مبارزه با صادرات قاچاق از طریق کنترل مبادی ورودی و خروجی و مرزها. ۱۳. توسعه مبادلات تهراتی غیرنفتی. ۱۴. تشکیل و تقویت اتحادیه‌ها و تعاونی‌های صادراتی. ۱۵. استفاده مؤثر از مناطق آزاد تجاری برای توسعه صادرات و صادرات مجدد. ۱۶. منسجم نمودن تشکیلات موجود در امور صادرات. ۱۷. استفاده بیشتر از ظرفیت‌های تولیدی (کشاورزی و صنعتی) برای صادرات. ۱۸. فعال کردن دفاتر نمایندگی‌های خارج از کشور و سفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران برای صادرات. ۱۹. استفاده از وسایل ارتباط جمعی کشورهای خارجی برای بازاریابی و تبلیغات. ۲۰. بازبینی شرح وظایف سازمان‌های مرتبط با صادرات و حذف اقدامات موازی و کاهش بوروکراسی دست و پاگیر. ۲۱. فعال کردن اشخاص حقیقی و حقوقی در امر تجارت خارجی تحت نظارت دولت در محدوده قانون صادرات و واردات و جلوگیری از ایجاد انحصار در امر واردات. ۲۲. ایجاد تسهیلات لازم برای صدور ضمانت‌های ارزی جهت شرکت‌های داخلی که در مناقصه‌های بین‌المللی برنده می‌گردند. ۲۳. ایجاد تسهیلات لازم جهت خروج موقت ماشین‌آلات و سایر تجهیزات و لوازمی که برای انجام پروژه‌های عمرانی توسط پیمانکاران داخلی در کشورهای داخلی مورد نیاز است. ۲۴. برقراری مشوق‌های صادراتی در صورت لزوم. ۲۵. عودت حقوق و عوارض گمرکی کالاهای صادراتی. ۲۶. تقویت صندوق ضمانت صادرات و ایجاد سیستم بیمه صادراتی. ۲۷. کمک به بازاریابی برای کالاهای تولید داخلی از طریق برگزاری نمایشگاه‌ها، بازار، بورس، کالاهای صادراتی. ۲۸. اعمال پشتیبانی‌های سیاسی و دیپلماتیک. ۲۹. تدوین مقرراتی که براساس آن صادرکنندگان بتوانند کالاهای صادراتی خود را با برچسب و عنوان خود و یا برچسب و علائم درخواستی خریدار صادر نموده و از خدشه دار شدن اعتبار کالاهای صادراتی جلوگیری نمایند. ۳۰. بازنگری در تشکیلات بازرگانی کشور و تشکیل شورای عالی صادرات به‌منظور ارائه پیشنهادی لازم در جهت هماهنگی و توسعه صادرات و تمرکز امور بازرگانی در نمایندگی‌های سیاسی خارجی کشور. ۳۱. شناسایی بازارهای جدید (کالایی - مکانی) برای توسعه صادرات کنونی و تبدیل پتانسیل‌های بالقوه به عملکرد بالفعل در این بازارها. ۳۲. جلوگیری از تبلیغات گمراه‌کننده در مورد کالاهای وارداتی. ۳۳. الزام واردکنندگان به ارائه خدمات بعد از فروش در مورد کالاهای بادوام. ۳۴. الزام واردکنندگان کالا به آموزش و انتقال تکنولوژی.

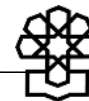
قانون برنامه سوم توسعه: ماده (۶۰) (تأسیس حساب ذخیره ارزی)

قانون برنامه چهارم توسعه: ماده (۲): به‌منظور برقراری انضباط مالی و بودجه‌ای در طی سالهای برنامه: الف) دولت مکلف است سهم اعتبارات هزینه‌ای تأمین شده از محل درآمدهای غیرنفتی دولت را به‌گونه‌ای افزایش دهد که تا پایان برنامه چهارم، اعتبارات هزینه‌ای دولت به‌طور کامل از طریق درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدهای غیرنفتی تأمین گردد

قانون برنامه پنجم توسعه: ماده (۲۳۴) - در راستای سیاست‌های کلی برنامه پنجم دولت مکلف است در اجرای مفاد این قانون به نحوی عمل نماید که تا پایان برنامه پنجم اهداف زیر تحقق یابد: ج) قطع وابستگی هزینه‌های جاری دولت به درآمدهای نفت و گاز تا پایان برنامه.

۱. **قانون برنامه سوم توسعه: ماده (۱۰۳) - دولت موظف است امکانات لازم برای دستیابی آسان به اطلاعات داخلی و خارجی، زمینه‌سازی برای اتصال کشور به شبکه‌های جهانی، بهبود خدمات و ترویج استفاده از فناوری‌های جدید را از طرق زیر فراهم نماید:** الف) ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی و شاهراه‌های اطلاعاتی لازم، پهنای باند کافی و گسترده از طریق وزارت پست و تلگراف و تلفن و ایجاد تسهیلات لازم برای استفاده دانشجویان و اعضای هیئت علمی. ب) تفکیک وظایف مجموعه‌های تأمین‌کننده اطلاعات، تأمین‌کننده خدمات و تأمین‌کننده ارتباطات.

قانون برنامه چهارم توسعه: جزء «۴» بند «ج» ماده (۱۰): دولت مکلف است از سال اول برنامه چهارم، نسبت به برقراری نظام بانکداری الکترونیکی و پیاده‌سازی رویه‌های تبادل پول و خدمات بانکی الکترونیکی ملی و بین‌المللی در کلیه بانک‌های کشور و برای همه مشتریان اقدام نماید.

برنامه‌ها تا کنون باعث تکرار این احکام شده است و با توجه به اقدامات صورت گرفته در راستای تحقق دولت الکترونیک می‌توان پیش‌بینی کرد که در قانون برنامه ششم نیز مجدداً احکامی مرتبط با این موضوع تکرار شود.

- همه‌ساله در قوانین بودجه، تبصره‌ها و احکام متعددی به تصویب می‌رسند که بخش عمده توجه نمایندگان ملت را به خود اختصاص می‌دهند. گذشته از این اشکال مبنایی که «قانون بودجه جایگاه تصویب قوانین جدید نیست و باید صرفاً برنامه دخل و خرج دولت را تصویر نماید»، بسیاری از این احکام از یک سو مغایر با قوانین برنامه توسعه و از سوی دیگر موجب کاهش شفافیت بودجه و بالطبع کاهش مسئولیت‌پذیری دولت در قبال قوانین بودجه و برنامه می‌شود. برخی از این موارد به شرح زیر است:

بند «ب» ماده (۱۵): ب) شورای بورس موظف است نسبت به طراحی و راه‌اندازی شبکه ملی داد و ستد الکترونیک اوراق بهادار در چارچوب نظام جامع پرداخت و تدوین چارچوب تنظیمی و نظارتی و سازوکار اجرایی آن اقدام نماید. ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه: ماده (۴۶) - به‌منظور بسط خدمات دولت الکترونیک، صنعت فناوری اطلاعات، سواد اطلاعاتی و افزایش بهره‌وری در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف) وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات مکلف است نسبت به ایجاد و توسعه شبکه ملی اطلاعات و مراکز داده داخلی امن و پایدار با پهنای باند مناسب با رعایت موازین شرعی و امنیتی کشور اقدام و با استفاده از توان و ظرفیت بخش‌های عمومی غیردولتی، خصوصی و تعاونی، امکان دسترسی پرسرعت مبتنی بر توافقنامه سطح خدمات را به صورتی فراهم نماید که تا پایان سال دوم کلیه دستگاه‌های اجرایی و واحدهای تابعه و وابسته و تا پایان برنامه، شصت درصد (۶۰٪) خانوارها و کلیه کسب‌وکارها بتوانند به شبکه ملی اطلاعات و اینترنت متصل شوند. میزان پهنای باند اینترنت بین‌الملل و شاخص آمادگی الکترونیک و شاخص توسعه دولت الکترونیک باید به گونه‌ای طراحی شود که سرانه پهنای باند و سایر شاخص‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات در پایان برنامه در رتبه دوم منطقه قرار گیرد. حمایت از بخش‌های عمومی غیردولتی، خصوصی و تعاونی در صنعت فناوری اطلاعات کشور به ویژه بخش نرم‌افزار و امنیت باید به گونه‌ای ساماندهی شود که سهم این صنعت در تولید ناخالص داخلی در سال آخر برنامه به دو درصد (۲٪) برسد.

ب) کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند ضمن اتصال به شبکه ملی اطلاعات و توسعه و تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی خود حداکثر تا پایان سال دوم برنامه براساس فصل پنجم قانون مدیریت خدمات کشوری اطلاعات خود را در مراکز داده داخلی با رعایت مقررات امنیتی و استانداردهای لازم نگهداری و به‌روزرسانی نمایند و براساس آیین‌نامه اجرایی که در شش ماه اول برنامه توسط وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و وزارت اطلاعات و معاونت، تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران خواهد رسید نسبت به تبادل و به اشتراک‌گذاری رایگان اطلاعات به‌منظور ایجاد سامانه‌های اطلاعاتی و کاهش تولید و نگهداری اطلاعات تکراری در این شبکه با تأمین و حفظ امنیت تولید، پردازش و نگهداری اطلاعات اقدام نمایند. قوه قضائیه از شمول این بند مستثناست. ج) کلیه دستگاه‌های اجرایی مکلفند:

۱. تا پایان سال دوم برنامه نسبت به ارسال و دریافت الکترونیکی کلیه استعلامات بین دستگاهی و واحدهای تابعه آنها با استفاده از شبکه ملی اطلاعات و رعایت امنیت اقدام نمایند.

۲. تا پایان برنامه، خدمات قابل ارائه خود را به صورت الکترونیکی از طریق شبکه ملی اطلاعات عرضه نمایند و نیز کلیه خدمات قابل ارائه در خارج از محیط اداری خود و قابل واگذاری یا برون‌سپاری را به دفاتر پستی و پیشخوان خدمات دولت که توسط بخش‌های غیردولتی اعم از خصوصی یا تعاونی ایجاد و مدیریت می‌شود، واگذار کنند. سایر دفاتر دایر فعلی دستگاه‌های مذکور که این نوع خدمات را ارائه می‌کنند باید به دفاتر پیشخوان دولت تغییر یابند. محدوده فعالیت و نهادهای مشمول و نیز ضوابط مربوط به دفاتر پیشخوان و خصوصیات اشخاص تشکیل‌دهنده و متصدیان آنها را قانون مشخص می‌کند.

۳. دولت مجاز است تا پایان سال اول برنامه نقشه جامع دولت الکترونیک را به گونه‌ای تهیه نماید که ارائه خدمات دولتی ممکن در پایان برنامه از طریق سامانه الکترونیکی انجام پذیرد....

۱. احکام و تبصره‌هایی که نحوه مصرف منابع صندوق توسعه ملی و حساب ذخیره ارزی (و مازاد درآمدهای نفتی) را تعیین می‌کنند و مخالف قوانین برنامه سوم و چهارم توسعه (در موارد مربوط به حساب ذخیره ارزی)، مخالف قانون برنامه پنجم توسعه (در موارد مربوط به صندوق توسعه ملی و حساب ذخیره ارزی) و همچنین مخالف برخی از قوانین موضوعه نظیر قانون اصلاح قانون نفت به حساب می‌آیند.^۱

۲. احکام و تبصره‌هایی که تکالیف متعددی را بر نظام بانکی بار می‌کنند (از قبیل تسهیلات تکلیفی) و به دلیل فقدان اولویت‌بندی، به مستمسکی برای بانکها تبدیل می‌شوند تا ناکارایی یا احیاناً فسادهای موجود در تخصیص منابع خود را که منجر به کسری منابع قرض‌الحسنه یا افزایش مطالبات معوق می‌شوند، توجیه کنند.^۲

- برخی از قوانین موضوعه که بنا بر دغدغه نمایندگان محترم و به منظور ارائه راه‌حل‌های کوتاه‌مدت برای مشکلات اقتصادی به تصویب می‌رسند، نتایج وخیمی در بلندمدت بر جا می‌گذارند و موجب اخلال و بی‌ثباتی نظام اقتصادی می‌شوند. به‌عنوان مثال:

۳. مواد (۱) و (۲) قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجراء طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانکها^۳، به تشخیص کارشناسان از جمله علل افزایش مطالبات غیر جاری بانکها در سال‌های اخیر بوده است.

نتیجه آن‌که حرکت به سمت تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از جانب قانونگذاری صرف با کیفیت قوانین گذشته، مسیر نادرستی است و یقیناً مؤثر نبوده و نائل به مقصود نخواهد بود.

۱. تبصره «۳» و «۵» قانون بودجه سال ۱۳۹۳، اجزای مختلف بند «۵» و بند «۱۳» قانون بودجه سال ۱۳۹۲، اجزای مختلف بند «۵» قانون بودجه سال ۱۳۹۱، اجزای مختلف بند «۲» و بند «۲۲» قانون بودجه ۱۳۹۰ و...

۲. بندهای «۱۰۲» تا «۱۰۴» قانون بودجه سال ۱۳۹۲، بندهای ۷۶، ۷۷، ۸۰، ۸۱ قانون بودجه سال ۱۳۹۱، بندهای «۱۰۴»، «۱۰۵» و «۱۰۷» قانون بودجه سال ۱۳۹۰

۳. ماده (۱) - به‌منظور تسریع، تسهیل و تقویت سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی (اعم از کالا یا خدمت) دریافت وثیقه خارج از ارزش دارایی و عواید آتی طرح، از گیرندگان تسهیلات که توان مجری و توجیه اقتصادی، فنی و مالی و قابل‌ترهین طرح آنها به تأیید بانک می‌رسد، توسط بانک‌های عامل ممنوع است. بانکها موظفند صورت مدارک مورد نیاز را به متقاضی اعلام و پس از تکمیل پرونده حداکثر ظرف مدت چهار و پنج روز طرح را بررسی نموده و در صورت تأیید توسط خود و یا مؤسسات معتمد بانک، با حضور متقاضی قرارداد را حداکثر ظرف مدت یک ماه منعقد کرده و نسبت به پرداخت تسهیلات طی دوران مشارکت اقدام نمایند. بانکها موظفند مستقیماً یا از طریق مؤسسات معتمد خود نسبت به اعمال نظارت مستمر بر اجراء و بهره‌برداری طرح تا تسویه حساب کامل با مشتری اقدام نمایند.

ماده (۲) - چنانچه متقاضی تسهیلات، کل سهم آورده خود را نسبت به سهم‌الشرکه، همزمان با امضای قرارداد در حساب مشترک با بانک به صورت یکجا واریز نماید و متناسب با نیاز طرح نسبت به هزینه آن اقدام کند بانکها موظف به پذیرش سهم‌الشرکه متقاضی معادل حداکثر بیست درصد (۲۰٪) و در شهرستان‌ها و بخش‌های محروم تا ده درصد (۱۰٪) کل طرح می‌باشند

۵-۲. تکلیف‌گذاری غیراثر بخش در قوانین

در مقام بررسی تطبیقی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با قانون برنامه پنجم توسعه، مشابهت بالایی میان این دو مشاهده می‌شود. به بیان دیگر گویی بسیاری از احکام قانون برنامه پنجم توسعه، در راستای تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است. با این حال، قانون برنامه پنجم از حیث قانون‌نویسی دارای اشکالات عدیده‌ای است که موجب شده عملاً اثری درخور جایگاه خود در بی‌ثمر شدن آن شود. یکی از مهمترین اشکالات قانون برنامه پنجم توسعه آن است که اغلب احکام آن یکی از دو نوع زیر بوده‌اند:

الف) احکامی که صرفاً دولت را «مکلف» به دستیابی به اهدافی کرده‌اند ولی از یک سو مسیر دستیابی به آن اهداف را روشن نساخته و به بیان هدف بسنده کرده‌اند و از سوی دیگر سازوکار نظارت بر این تکالیف را مشخص نکرده‌اند به گونه‌ای که عدم اجرای این تکالیف برای متولیان امر اجرا هزینه‌آور نیست. به‌عنوان مثال:

- مواد (۱، ۶، ۸، ۱۱، ۱۴) الی (۱۶) و (۲۷) الی (۲۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و

منابع طبیعی^۱

۱. ماده (۱) - دولت مکلف است در راستای تحقق سند چشم‌انداز بیست ساله کشور، سیاست‌های کلی نظام و قانون سیاست‌های اجرایی اصل چهارم قانون اساسی و به موجب این قانون، زمینه‌ها، برنامه‌ها، تسهیلات و امکانات ارتقای بهره‌وری و اصلاح الگوهای تولید و مصرف در بخش کشاورزی و منابع طبیعی را فراهم و به مرحله اجرا درآورد.

ماده (۶) - دولت مکلف است وظایف تصدی‌گری خود درخصوص اقدامات اجرایی خریدهای تضمینی، تهیه و توزیع کلیه نهاده‌های تولید، اقدامات اجرایی خرید، انبارداری و توزیع اقلام موردنیاز تنظیم بازار، اداره کشتارگاه‌ها، آزمایشگاه‌های گیاهی و دامی (به جز آزمایشگاه‌های مرجع به تشخیص وزارت جهاد کشاورزی و تصویب هیئت وزیران)، انبارها، سیلوا، سردخانه‌ها، صنایع تبدیلی و تکمیلی، امور اجرایی آموزشی، ترویجی و بیمه‌گری را متناسب با وظایف و اختیارات هر تشکل، به تشکل‌های موضوع مواد (۲) و (۵) این قانون، مطابق با قوانین و مقررات مربوط واگذار نماید.

ماده (۸) - به‌منظور حفاظت از منابع ملی شده و اراضی دولتی واقع در حریم شهرها، شهرک‌ها و شهرهای جدید (از مبدأ شروع حریم) و جلوگیری از تجاوز به این عرصه‌ها و توسعه فضای سبز اعم از زراعت چوب، جنگل‌کاری، آبخیزداری، پارک‌های جنگلی، درختکاری مثمر و غیرمثمر و همچنین بهره‌برداری‌های همگن دیگر نظیر فعالیت‌های طبیعت‌گردی، توسعه کشت گیاهان دارویی و صنعتی و پروژه‌های شیلاتی، دولت مکلف است با حفظ مالکیت دولت، حق بهره‌برداری و یا حق انتفاع از عرصه‌های مستعد مذکور را در قالب طرح‌های مصوب در اختیار متقاضیان واجد شرایط قرار دهد.

ماده (۱۱) - دولت مکلف است با اتخاذ تمهیدات لازم برای شناسایی و کنترل کانون‌های بحرانی فرسایش آبی، بادی و مقابله با پدیده بیابان‌زایی و جلوگیری از هجوم شن‌های روان و گرد و غبار با منشأ داخلی و خارجی به‌گونه‌ای عمل نماید که تا پایان برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، میزان متوسط کاهش سالانه فرسایش خاک کشور یک تن در هکتار و در اراضی به حداقل سه تن در هکتار برسد.

ماده (۱۴) - به‌منظور حفظ و توسعه پایدار زیست‌محیطی (اکولوژیکی) عرصه‌های طبیعی و ایجاد تعادل جمعیت دام موجود در مراتع کشور، دولت مکلف است با انجام مطالعه، ارتقای علمی و تقویت تسهیلات، به‌گونه‌ای اقدام نماید که با استفاده از نیروی انسانی متخصص، توان و سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی، ظرف ده سال:

الف) شاخص رشد کیفیت و کمیت علوفه و سایر تولیدات مراتع، ضریب تنوع گیاهی، تثبیت خاک و ترسیب کربن و سایر

معیارهای زیست‌محیطی (اکولوژیکی) سرزمین، به‌طور متوسط سالانه تا دو درصد (۲٪) افزایش یابد.

- بند «د» ماده (۱۰۴) قانون برنامه پنجم توسعه^۱

- مواد (۱) و (۳) قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی،

اقتصادی^۲

- مواد (۱۳، ۱۵، ۱۸، ۲۲) و... قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی

این گروه از احکام (که در میان سایر قوانین موضوعه نیز به فراوانی یافت می‌شوند)، ناشی از درک نادرست قانونگذار از جایگاه و کارکرد قانون است. کارکرد قانون، صرفاً تکلیف کردن دستگاه‌ها و نهادهای مختلف به انجام اقدامات مطلوب نیست. «قانون» باید چارچوب نظامات و روابط اقتصادی را به گونه‌ای طراحی کند و سامان دهد که حرکت عواملان اقتصادی (مردم، دولت، بخش خصوصی و...) در آن چارچوب، مبتنی بر انگیزه‌های فردی و صنفی خود، حرکتی باشد که مطلوب سیاستگذار و در راستای اهداف و سیاست‌های کلی از پیش تعیین شده باشد. «قانون» باید

ب) با انجام اقداماتی نظیر اصلاح نژاد، بهبود مدیریت و اصلاح الگوهای پرورش دام، ضمن کاهش جمعیت دامی و بسته به مرتع (بز، گوسفند و گاو بومی) به میزان سه میلیون واحد دامی در سال تا حد تعادل، جمعیت دام جایگزین (گاو آمیخته و گاو اصیل، گاو میش و گوسفند پرواری صنعتی و نیمه صنعتی) تا سه و یک دهم (۳/۱) میلیون واحد دامی در سال افزایش یابد.

ج) میزان خوراک تولیدی از منابع زراعی شامل انواع بقولات (لگوم‌ها)، علوفه‌های سیلویی، جو و ذرت به میزان سه و یک دهم (۳/۱) میلیون تن افزایش و برداشت علوفه مجاز از مراتع کشور به میزان نیم (۰/۵) میلیون تن در سال افزایش یابد.

ماده (۱۵) - دولت مکلف است ضمن اعمال ممنوعیت بهره‌برداری مازاد بر توان زادآوری طبیعی، احیائی و زیست محیطی (اکولوژیک) جنگل‌های کشور، ترتیبات و تمهیدات لازم را جهت اصلاح الگوی مصرف چوب‌های جنگلی اعم از صنعتی و غیرصنعتی، جایگزینی سوخت فسیلی و انرژی‌های تجدیدپذیر به جای سوخت‌های هیزمی، خروج دام از جنگل و ساماندهی جنگل‌نشینان به عمل آورده و با استفاده از توان و سرمایه‌های بخش‌های غیردولتی نسبت به احیاء و توسعه درختکاری مثمر و غیرمثمر و بوستان‌های جنگلی و زراعت چوب اقدام نماید به گونه‌ای که ظرف ده سال، ضریب حفاظتی جنگل‌ها و مراتع، از چهل درصد (۴۰٪) به نود درصد (۹۰٪) و سرانه جنگل از هفده صدم (۰/۱۷) هکتار به بیست و پنج صدم (۰/۲۵) هکتار برسد.

ماده (۱۶) - از تاریخ تصویب این قانون، وزارت بازرگانی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی قبل از واردات کالاها و یا محصولات بخش کشاورزی (اعم از خام و یا فرآوری شده) و یا مواد اولیه غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی موظفند از وزارت جهاد کشاورزی مجوز لازم را اخذ نمایند. همچنین دولت مکلف است به منظور حمایت از تولیدات داخلی، برای واردات کلیه کالاها و محصولات بخش کشاورزی تعرفه مؤثر وضع نماید به گونه‌ای که نرخ مبادله همواره به نفع تولیدکننده داخلی باشد.

۱. دولت تدابیر و اقدام‌های مؤثر حفاظتی، جبرانی و ضد قیمت‌شکنی (ضد دامپینگ) در مواردی که کالایی با شرایط غیرمتعارف و با امتیاز قابل توجه به کشور وارد می‌شود را اتخاذ و اعمال نماید.

۲. ماده (۱) - وزارت جهاد کشاورزی موظف است به منظور ارتقای بهره‌وری عوامل تولید، تخصیص بهینه منابع و جلوگیری از تفکیک و افراز و خرد شدن اراضی کشاورزی (اعم از باغ‌ها، نهالستان‌ها، اراضی زیرکشت، آبی، دیم و آیش آنها) حداکثر ظرف مدت ۶ ماه از تصویب این قانون، حد نصاب فنی، اقتصادی اراضی کشاورزی را براساس شرایط اقلیمی، الگوی کشت، ضوابط مکانیزاسیون و کمیت و کیفیت منابع آب و خاک تعیین و جهت تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید. هیئت وزیران نیز موظف است حداکثر ظرف مدت سه ماه حد نصاب فنی، اقتصادی پیشنهادی را بررسی و تصویب نماید.

ماده (۳) - دولت و سایر دستگاه‌های ذیربط موظفند به منظور تشویق مالکین اراضی کشاورزی (که میزان مالکیت آنان کم تر از حد نصاب فنی، اقتصادی می‌باشد) به تجمیع و یکپارچه‌سازی آن اراضی به مساحت‌های در حد نصاب‌های تعیین شده و بالاتر، نسبت به اعطای امتیازات و تسهیلات ویژه از قبیل: مالی، اعتباری، حقوقی، بازرگانی، فنی و ساخت زیربنای تولیدی و پرداخت یارانه‌های حمایتی مورد نیاز اقدام نماید.

شرایط و زمینه‌های فعالیت مطلوب را فراهم سازد، نه آنکه صرفاً خروجی‌ها و اهداف مطلوب را مورد تأکید و تکرار قرار دهد.

احکامی که دولت را صرفاً «مجاز» به انجام اقداماتی کرده که تکالیف ذاتی‌اش است (و عدم اجرای آن تکالیف پیش از این، ناشی از تعارضات قانونی نبوده است که با اعطای مجوز قانونی، مشکل برطرف شود). این قبیل احکام هرچند صرفاً به بیان اهداف کلی بسنده نکرده و به سازوکارهای لازم برای تحقق اهداف نیز اشاره داشته‌اند، اما به معضل دیگری دامن زده‌اند: مجاز ساختن دولت به اجرای اقدامات مذکور، عملاً امکان نظارت و بازخواست را سلب می‌کند و هیچ‌گونه الزام‌آوری برای دولت در تدوین قوانین بودجه سالیانه در راستای تحقق این احکام ندارد. گویی وجود این حکم با فقدان آن تفاوتی ندارد. به‌عنوان مثال:

- بند «الف» ماده (۱۰۱) قانون برنامه پنجم توسعه^۱
- ماده (۲۲۰) قانون برنامه پنجم توسعه^۲
- جز «۳» بند «ج» ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه^۳
- ماده (۱۵۲) قانون برنامه پنجم توسعه^۴

۱. به‌منظور تنظیم مناسب بازار، افزایش سطح رقابت، ارتقای بهره‌وری شبکه توزیع و شفاف‌سازی فرآیند توزیع کالا و خدمات، دولت می‌تواند:

الف) نسبت به ارائه لایحه ساماندهی واحدهای غیردولتی پخش کالا تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید به‌نحوی که استانداردهای مورد نیاز برای فعالیت پخش، ابزارهای نظارتی و مدیریتی دولت و نیاز سیاست‌های رقابتی مورد توجه قرار گرفته و اختلاف قیمت تولیدکننده و مصرف‌کننده کاهش یابد.

۲. ماده (۲۲۰) - به دولت اجازه داده می‌شود حسب مورد در چارچوب شرایط و انواع قراردادهای واگذاری مصوب شورای اقتصاد درخصوص طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف) واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری در قالب قراردادهای شرایط مورد تصویب شورای اقتصاد با تعیین نحوه تأمین مالی دوره ساخت (فاینانس)، پرداخت هزینه‌های بهره‌برداری یا خرید خدمات در مدت قرارداد، با رعایت استانداردهای اجرای کیفیت خدمات و نهایتاً واگذاری طرح پس از دوره قرارداد به بخش غیردولتی (ب) واگذاری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای نیمه‌تمام و تکمیل شده که خدمات آنها قابل عرضه توسط بخش غیردولتی است به صورت نقد و اقساط به بخش غیردولتی

ج) واگذاری حق بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرایی

د) واگذاری مالکیت و یا بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای قابل واگذاری و نیز اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی مازاد بر نیاز دولت و دستگاه‌های اجرایی

۳. دولت مجاز است تا پایان سال اول برنامه نقشه جامع دولت الکترونیک را به‌گونه‌ای تهیه نماید که ارائه خدمات دولتی ممکن در پایان برنامه از طریق سامانه الکترونیکی انجام پذیرد.

۴. ماده (۱۵۲) - به دولت اجازه داده می‌شود در جهت تقویت سازمان‌های توسعه‌ای از طریق اعمال اصلاحات لازم در اساسنامه و مقررات ناظر بر آنها و حذف موانع سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی با رویکرد تحرک، کارآیی، خودتکائی و خطرپذیری (ریسک) براساس مصوبات هیئت وزیران و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام قانونی به عمل آورد.

به این ترتیب می‌توان گفت شیوه قانونگذاری کنونی که تأکید و تمرکز خود را بر «مکلف کردن» و «مجاز دانستن» دستگاه‌ها قرار داده و طراحی زمین بازی اقتصاد و مسیر تحقق اهداف را در بسیاری موارد مورد غفلت قرار داده، عملاً باعث شده است نظام قانونگذاری، کارکرد مطلوب را نداشته باشد و لذا وافی به مقصود نبوده و نخواهد بود.

۲-۶. لزوم اولویت‌بندی و انتخاب

اقتصاد ایران در حال حاضر از ابعاد گوناگون و در جبهه‌های مختلف، نیاز به اصلاح و تحول دارد. سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نیز نقشه راهی برای این تحول به شمار می‌شود (و به فرموده مقام معظم رهبری، قابل تکمیل و قابل انطباق با شرایط گوناگون کشور است). لکن هر برنامه تحولی نیاز به اولویت‌بندی و اهم و مهم کردن اقدامات دارد. یکی از آسیب‌های مترتب بر قوانین برنامه توسعه نیز فقدان همین اولویت‌بندی است. نتیجه فقدان اولویت‌بندی در مقام قانونگذاری آن است که مجریان امر، به صلاحدید خود و متناسب با سهولت یا صعوبت تکالیف بار شده از ناحیه قانونگذار، دست به انتخاب و اولویت‌بندی آنها می‌زنند و آنچه در عمل رخ می‌دهد، اجرا شدن سیاست‌ها و برنامه‌های سهل‌تر و با اولویت پایین و بر زمین ماندن برنامه‌های دشوارتر و با اولویت بالاست.

از آنجا که سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی شبکه‌ای از اهداف و سیاست‌ها در بخش‌های مختلف اقتصاد و همچنین حوزه‌های فرابخشی است، نیاز به اولویت‌بندی در مقام اجرای این سیاست‌ها را دو چندان می‌کند. پرداختن همزمان به تمامی آرزوها و اهداف، عملاً باعث تقسیم شدن نیروها و امکانات و سرمایه‌ها میان موضوعات مختلف شده و موجب می‌شود به هیچ‌یک از اهداف دست نیابیم. لذا لازم است قانونگذار و مجری بر اولویت‌بندی سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی به اتفاق نظر برسند و سپس اقدامات قانونی و اجرایی لازم برای تحقق هر یک از بندهای اولویت‌دار را با هماهنگی یکدیگر صورت دهند.

منابع و مأخذ

۱. سیاست‌های برنامه پنج‌ساله دوم، ۱۳۷۲/۸/۱۸.
۲. سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی، ۱۳۷۷/۱۰/۲۳.
۳. سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله سوم توسعه، ۱۳۷۸/۰۲/۱۲.
۴. سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه، ۱۳۸۲/۰۸/۱۰.
۵. سیاست‌های کلی تشویق سرمایه‌گذاری، ۱۳۸۲/۹/۸.
۶. سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی، ۱۳۸۴/۳/۱.
۷. سیاست‌های کلی نظام در بخش مالی، ۱۳۸۳/۱۰/۱۲.
۸. سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت، ۱۳۸۴/۵/۲۲.
۹. سیاست‌های کلی برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، ۱۳۸۷/۱۰/۲۱.
۱۰. سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی، ۱۳۹۱/۱۱/۲۴.
۱۱. سیاست‌های کلی حمل‌ونقل، ۱۳۷۹/۱۱/۳.
۱۲. سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه فناوری در کشور، ۱۳۸۳/۱/۲۲.
۱۳. سیاست‌های کلی نظام برای رشد و توسعه علمی و تحقیقاتی کشور در بخش آموزش عالی و مراکز تحقیقاتی، ۱۳۸۳/۱۲/۱۵.
۱۴. سیاست‌های کلی نظام در بخش کشاورزی، ۱۳۹۱/۹/۲۹.
۱۵. سیاست‌های کلی نظام در بخش صنعت، ۱۳۹۱/۹/۲۹.
۱۶. سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف، ۱۳۸۹/۰۴/۱۴.
۱۷. سیاست‌های کلی اشتغال، ۱۳۹۰/۴/۲۸.
۱۸. سیاست‌های کلی آمایش سرزمین، ۱۳۹۰/۹/۲۱.
۱۹. سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش کشور، ۱۳۹۲/۲/۵.
۲۰. سیاست‌های کلی منابع طبیعی، ۱۳۷۹/۱۱/۳.
۲۱. سیاست‌های کلی نظام در مورد شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای، ۱۳۷۲/۸/۱۸.
۲۲. سیاست‌های کلی نظام اداری، ۱۳۸۹/۰۱/۱۴.
۲۳. سیاست‌های کلی خودکفایی دفاعی و امنیتی، ۱۳۹۱/۹/۲۹.
۲۴. سیاست‌های کلی سلامت، ۱۳۹۳/۱/۱۸.
۲۵. سیاست‌های کلی منابع آب، ۱۳۷۷/۱۰/۲۳.
۲۶. سیاست‌های کلی مشارکت اجتماعی، ۱۳۷۹/۱۱/۰۸.
۲۷. سیاست‌های کلی شهرسازی، ۱۳۸۱/۰۷/۲۷.
۲۸. سیاست‌های کلی مسکن، ۱۳۸۱/۹/۲.
۲۹. قانون برنامه پنج‌ساله دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۳/۰۹/۲۰ و اصلاحات بعدی آن.
۳۰. قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحات بعدی آن.

۳۱. قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ و اصلاحات بعدی آن.
۳۲. قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰)، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ و اصلاحات بعدی آن.
۳۳. قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار، مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶.
۳۴. قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی، مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵.
۳۵. قانون کار، مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹.
۳۶. قانون معادن، مصوب ۱۳۶۹/۳/۱ و اصلاحات بعدی آن.
۳۷. قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳.
۳۸. سند نقشه جامع علمی کشور، مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۴.
۳۹. قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، مصوب ۱۳۸۶/۸/۷.
۴۰. قانون مالیات‌های مستقیم، مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن.
۴۱. قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، ۱۳۸۹/۸/۵.
۴۲. قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ایمنی زیستی، مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۹.
۴۳. سند ملی راهبردهای زیست‌فناوری، مصوب ۱۳۸۶/۹/۶.
۴۴. سند تشکیل ستاد توسعه زیست‌فناوری، مصوب ۱۳۹۰/۱۰/۲.
۴۵. قانون حمایت از حقوق پدیدآورندگان نرم‌افزارهای رایانه‌ای، مصوب ۱۳۷۹/۱۰/۴.
۴۶. قانون برگزاری مناقصات، مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۳.
۴۷. قانون توزیع عادلانه آب، مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶.
۴۸. قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی، اقتصادی، مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۲۱.
۴۹. قانون الزام دولت به توسعه متوازن روستایی، مصوب ۱۳۸۴/۹/۱۵.
۵۰. قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵.
۵۱. قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی، مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴.
۵۲. قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات، مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ و اصلاحات بعدی آن.
۵۳. قانون تمرکز وظایف و اختیارات مربوط به بخش کشاورزی در وزارت جهاد کشاورزی، مصوب ۱۳۹۱/۱۱/۲۴.
۵۴. قانون نظام جامع دامپروری، مصوب ۱۳۸۸/۵/۷.
۵۵. قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بین‌المللی نخبیر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی، مصوب ۱۳۸۴/۴/۵.
۵۶. قانون تعیین تکلیف چاه‌های آب فاقد پروانه بهره‌برداری، مصوب ۱۳۸۹/۴/۱۳.
۵۷. قانون پولی و بانکی، مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و اصلاحات بعدی آن.
۵۸. قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره)، ۱۳۶۲/۶/۸ و اصلاحات بعدی آن.
۵۹. قانون رفع برخی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی، مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۵ و اصلاحات بعدی آن.

۶۰. قانون تسهیل اعطاء تسهیلات بانکی و کاهش هزینه‌های طرح و تسریع در اجرای طرح‌های تولیدی و افزایش منابع مالی و کارآیی بانک‌ها، مصوب ۱۳۸۶/۴/۵.
۶۱. قانون منطقی کردن نرخ سود تسهیلات بانکی متناسب با نرخ بازدهی در بخش‌های مختلف اقتصادی (با تأکید بر قانون عملیات بانکی بدون ربا)، مصوب ۱۳۸۵/۲/۳۱.
۶۲. قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری صنعتی، مصوب ۱۳۷۲/۶/۷ و اصلاحات بعدی آن.
۶۳. قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۵.
۶۴. قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت، مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹.
۶۵. قانون نفت، مصوب ۶۶/۷/۹ و اصلاحات بعدی آن.
۶۶. قانون تأسیس وزارت نیرو، مصوب ۱۳۵۳/۱۱/۲۸ و اصلاحات بعدی آن.
۶۷. قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و اصلاحات بعدی آن.
۶۸. قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶/۰۷/۰۸ و اصلاحات بعدی آن.
۶۹. قانون مالیات بر ارزش افزوده، مصوب ۱۳۸۷/۰۲/۱۷.
۷۰. قوانین بودجه کل کشور، سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳.
۷۱. قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، مصوب ۱۳۸۸/۰۵/۳۱.
۷۲. قانون نحوه اجرای اصل چهل‌ونهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۶۳/۰۵/۱۷.
۷۳. قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران، مصوب ۱۳۸۴/۰۹/۰۱.
۷۴. قانون تجارت، مصوب ۱۳۱۱/۰۲/۱۳ و اصلاحات بعدی آن.
۷۵. قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد، مصوب ۱۳۹۰/۸/۷.
۷۶. قانون مبارزه با پولشویی، مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۲.
۷۷. قانون مجازات اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی، مصوب ۱۳۱۵/۹/۲۹.
۷۸. قانون مجازات تبانی در معاملات دولتی، مصوب ۱۳۴۸/۳/۱۹.
۷۹. قانون ممنوعیت اخذ پورسانت در معاملات خارجی، مصوب ۱۳۷۲/۴/۲۷.
۸۰. قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا، اختلاس و کلاهبرداری، مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۵.
۸۱. لایحه قانونی راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری، ۱۳۳۷/۱۰/۲۲.
۸۲. قانون مجازات اخلاگران در نظام اقتصادی کشور، مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹.
۸۳. قانون تشکیل وزارت بازرگانی، مصوب ۱۳۵۳/۴/۲۴.
۸۴. قانون نظام صنفی، مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ و اصلاحات بعدی آن.
۸۵. قانون ارتقای کیفی تولید خودرو و سایر تولیدات صنعتی داخلی، مصوب ۱۳۸۹/۲/۲۶.
۸۶. قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن، مصوب ۱۳۸۷/۲/۲۵ و اصلاحات بعدی آن.
87. George L. Kelling, Catherine M. Coles (1998) Fixing Broken Windows: Restoring Order And Reducing Crime In Our Communitie. Free Press

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۷۲۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: درباره سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ۳. ارزیابی احکام قانونی مرتبط
(ویرایش اول)

نام دفاتر: مطالعات اقتصادی، مطالعات انرژی، صنعت و معدن، مطالعات برنامه و بودجه،
مطالعات زیربنایی، مطالعات فناوری‌های نوین، مطالعات حقوقی، مطالعات سیاسی و
مطالعات اجتماعی

تهیه و تدوین‌کنندگان: گروه کارشناسان دفاتر پژوهشی مرکز، سیدعلی روحانی،
سیداحسان خاندوزی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: محمدرضا باهنر (نایب رئیس مجلس شورای اسلامی)

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۳/۱۹